

หนังสือสวดมนต์

วัดอรุณวิเวก (บ้านปง)

ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

หนังสือสวดมนต์

วัดอรัญญวิเวก (บ้านปง)

ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

คำปรารภ

หนังสือสวดมนต์ วัดอรัญญวิเวก (บ้านปง) ฉบับนี้ จัดทำขึ้น
จำนวน ๒,๑๓๔ เล่ม เพื่อถวายเป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในโอกาสที่
มีการเรียบเรียงและเพิ่มบทสวดมนต์ในหนังสือฉบับปัจจุบัน ได้แก่
วันทาหลวง วันทาน้อย คาถาจุด-ดับเทียนชัย บทขัดชัมมะนิยามะสูตร-
ตั้ง บทขัดชัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตรตั้ง บทขัดอะนัตตะลักขณะสูตร-
ตั้ง วิธีบรรพชาอุปสมบท แบบเอสาหัง และ คำลาสิกขาของพระเณร

หนังสือฉบับนี้ ได้รับความอนุญาติจากหลวงพ่อเปลี่ยนฯ ให้พิมพ์
ถวายเพื่อแจกจ่ายแก่คณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนที่สนใจให้ได้
ประโยชน์ได้ “ห้ามพิมพ์จำหน่าย” ดังนี้ ถ้าท่านผู้ใดประสงค์จะพิมพ์
แจกเป็นธรรมทาน ท่านผู้นั้นกรุณาพิมพ์ได้ตามประสงค์และขอ
อนุโมทนาบุญ หากพิมพ์เพื่อจำหน่ายจึงขอสงวนสิทธิ์

ขออนุโมทนาบุญกับทุกท่านที่ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

ตุลาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

ทำวัตรเช้า	หน้า
คำสวดมนต์ไหว้พระ (คำบูชาพระรัตนตรัย)	๓
บุปผะภาคะนะมะการ	๔
พุทธานิถุติ (คำสรรเสริญพระพุทธเจ้า)	๔
ขัมมานิถุติ (คำสรรเสริญพระธรรม)	๕
สังฆานิถุติ (คำสรรเสริญพระสงฆ์)	๕
ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา	๖
สังเวคะปริกิตตะนะปาฐะ	๗
ธวายพรพระ	๘
มงคลจักรวาฬใหญ่	๑๒
มงคลจักรวาฬน้อย	๑๓
ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะวิธี	๑๔
อะตีตะปัจจะเวกขะณะวิธี	๑๕
ชาตุปะฏิฎฐะปัจจะเวกขะณะวิธี	๑๖
ขัมมุตเทศ ๔	๑๗
ภาระสูตตะคาถา	๑๗
กายะคะตาสะติภาวนา	๑๘
อะภินหะปัจจะเวกขะณะ	๑๙
นมัสการรอยพระพุทธบาท	๒๐
ทะสะขัมมะ	๒๒
กรวดน้ำ	๒๔
กรวดน้ำอิมินา	๒๔

หน้า

ทเวะตาทิปัตติทานะคาถา	๒๕
วันทาหลวง	๒๖
วันทาน้อย	๒๖
ติโลกะวิชะยะราชาปัตติทานะคาถา	๒๗
แผ่ส่วนบุญ	๒๗
แผ่เมตตาคน	๒๘
คำแผ่เมตตา (แบบย่อ)	๒๙
ปัตติทานคาถา (แปล)	๒๙

ทำวัตรเย็น

คำสวดมนต์ไหว้พระ (คำบูชาพระรัตนตรัย)	๓๑
ปฐปะภาคะนะมะการ	๓๒
พุทธานุสสะติ	๓๒
พุทธานุสสะติ	๓๒
ธัมมานุสสะติ	๓๓
ธัมมานุสสะติ	๓๔
สังฆานุสสะติ	๓๕
สังฆานุสสะติ	๓๕
ชุนนุเมทเวดา	๓๖
คาถาจุด ดับ เทียนชัย	๓๗
ปฐปะภาคะนะมะการ	๔๐
สละระณะคะมะนะปาฐะ	๔๐
สัจจะกิริยาคาถา	๔๑

หน้า

มหากาฐณีโกนาโถติอาทิกาคาธา	๔๑
เขมาเขมะสระระณะคะมะนะปะริทีปีกาคาธา	๔๒
ปัฟพะโตปะมะคาธา	๔๒
อะริยะชะนะคาธา	๔๓
ภัทเทกะรัตตะคาธา	๔๓
อุณฺหิสสะวิชะยะคาธา	๔๔
นะมะการะลิตฺธิคาธา	๔๔
สัมพุทฺธะ (บทสวดไหว้พระพุทธเจ้าในอดีต)	๔๕
นะโมการะอัญญะกะ (นะโมแปด)	๔๖
มังคะละสุตตัง (มงคล ๓๘ ประการ)	๔๗
ระตะนะสุตตัง	๔๘
กะระณียะเมตตะสุตตัง	๕๒
ขันธะปะริตตะคาธา	๕๔
วัฏฏะกะปะริตตัง	๕๔
อังกุติมาละปะริตตัง	๕๕
โพชฌังคะปะริตตัง	๕๕
โมระปะริตตัง	๕๖
บารมี ๓๐ ทัก	๕๗
บารมี ๓๐ ทัก (อีกแบบหนึ่ง)	๕๗
อาฎานาฎิยะปะริตตัง	๕๘
อะภะยะปะริตตัง	๖๒
เทวะตาอุยโยชะนะคาธา	๖๒

หน้า

นักขัตยักข์	๖๓
ธมฺมิงคะละคาถา	๖๓
สัพพมวงคคคาถา	๖๓
ธมฺมะสังคะณีมาติกาปาฐะ	๖๔
วิปัสสะนาภุมิปาฐะ	๖๖
ปะฏิจจะสะมุปปาทะปาฐะ	๖๗
บทขัดธมฺมะนิยามะสุตตัง	๖๗
ธมฺมะนิยามะสุตตัง	๖๘
ติลลัทธิกะณาทิกาถา	๖๙
พุทธะอุทานะคาถา	๗๐
พระอภิธรรม พระสังคะณี	๗๐
พระวิภังค์	๗๑
พระชาตุกะถา	๗๑
พระปุคคะละปัญญัตติ	๗๑
พระกะถาวัตถุ	๗๒
พระยะมะกะ	๗๒
พระมะหาปฏฐาน	๗๒
บังสุกุลตาย	๗๓
บังสุกุลเป็น	๗๓
บทขัดธมฺมะจกัปปะวัตตะนะสุตตัง	๗๓
ธมฺมะจกัปปะวัตตะนะสุตตัง (ปฐุมเทศนา)	๗๔
บทขัดอะนัตตะลักขณะสุตตัง	๘๐

หน้า

อนัตตลักขณสูตรตั้ง	๘๑
อาทิตตะปริยายะสูตรตั้ง	๘๕
ธะชัคคะปริตตั้ง ธะชัคคะสูตรตั้ง	๘๘
มหาสะมะยะสูตรตั้ง	๙๑
พระคาถาชินบัญชร	๙๕
โอวาทะปาฏิโมกขาทีปาโล	๑๐๑
สีลุตเทสะปาฐะ	๑๐๔
ตายะนะคาถา	๑๐๔
อนุโมทนาวิธี	๑๐๕
ทเวตถาภิสัมมันตะนะคาถา	๑๐๕
มงคลจักรวาฬน้อย (ย่อ)	๑๐๖
เกณียานุโมทนาคาถา	๑๐๗
กาละทานะสูตรตะคาถา	๑๐๗
วิหาระทานะคาถา	๑๐๘
ติโรกุตตะกัณฐะปัจฉิมภาค	๑๐๘
อัคคัปปะสาทะสูตรตะคาถา	๑๐๙
โภชนะทานานุโมทนาคาถา	๑๐๙
อาฎานาฎิยะปริตตั้ง (ย่อ)	๑๑๐
ทเวตถาภิสสะทักขิณานุโมทนาคาถา	๑๑๐
อาทियะสูตรตะคาถา	๑๑๐
พระคาถาป้องกันภัยสิบทิศ	๑๑๑
พระคาถามงคลจักรวาฬสิบทิศ	๑๑๑

หน้า

กาถาหว่านทราย	๑๑๒
ชัยะมังคะละกาถา (ชัยน้อย)	๑๑๒
กาถาทิพยมนต์ (สวดธาตุ)	๑๑๕
หมวดปกิณณกธรรม	
ทำพินทุกัปปะ	๑๑๘
อธิษฐาน	๑๑๘
คำอธิษฐานบริวารสิ่งเดียวในหัตถบาธ	๑๑๘
คำอธิษฐานผ้าหลายผืนควบกัน	๑๑๙
วิกัปป	๑๒๐
คำเสียดสละไตรจีวรล่วงราตรี	๑๒๒
คำเสียดสละอติเรกจีวรล่วง ๑๐ วัน	๑๒๒
คำเสียดสละอติเรกบาตรล่วง ๑๐ วัน	๑๒๓
นิตัย	๑๒๔
จำพรรษา	๑๒๕
อานิสงส์แห่งการจำพรรษา	๑๒๖
ขอมมา	๑๒๗
คำให้พรเมื่อมีผู้ขอมมา	๑๒๘
คำขอมมารวม	๑๒๘
ระเบียบคำขอมมาโทษต่อท่านผู้ควรเคารพ	๑๒๙
วิธีบรรพชาอุปสมบท แบบเอสาหัง	๑๓๐
คำลาสิกขาของพระเณร	๑๓๖
อุโบสถ	๑๓๖

หน้า

วิธีสวดปาติโมกข์ย่อ	๑๓๗
ปวารณา	๑๓๘
กฐิน	๑๔๓
วิธีกฐินอย่างธรรมเนียมปฏิบัติ (คำถวายผ้ากฐินทาน)	๑๔๔
คำอธิษฐานกฐิน	๑๔๔
ญัตติทุติยกรรมวาจา	๑๔๕
คำกรานกฐิน	๑๕๑
คำเสนออนุโมทนากฐิน	๑๕๑
คำอนุโมทนากฐิน	๑๕๒
วิธีเปลี่ยนบุพพกิจพระปาติโมกข์	๑๕๒
บุพพกิจแห่งปวารณา	๑๕๓
วิธีนับภิกษุ	๑๕๕
ทำทัฬหี	๑๖๑

คำอาราธนาและเบ็ดเตล็ด

คำอาราธนาพระปริตร	๑๖๒
คำอาราธนาธรรม	๑๖๒
คำอาราธนาศีล ๕	๑๖๒
คำอาราธนาศีล ๕ เป็นนิจศีล	๑๖๓
คำอาราธนาศีล ๘	๑๖๓
คำอาราธนาอุโบสถศีล	๑๖๓
สรณคมน์และศีล	๑๖๔
เบญจศีล (ศีล ๕)	๑๖๕

หน้า

ศีล ๘ และอุโบสถศีล	๑๖๖
วิธีและคำขอบวชพราหมณ์ชีปะขาว	๑๖๗
คำขอบวชชี	๑๖๘
คำลาสิกขาของพราหมณ์	๑๖๘
คำถวายต่างๆ	
คำถวายสังฆทาน	๑๖๙
คำถวายสังฆทานอุทิศ	๑๖๙
คำถวายมตกภัตตาต์เพื่อผู้ตาย	๑๗๐
คำถวายสลาภภัตตาต์	๑๗๐
คำถวายผ้าป่า	๑๗๑
คำถวายผ้าจํานำพรรษา	๑๗๑
คำถวายผ้าอาบน้ําฝน	๑๗๒
คำถวายเสนาสนะ	๑๗๒
คำถวายดอกไม้รูปเทียนเพื่อบูชา	๑๗๓
คำถวายเว็จกุฎี	๑๗๓
คำถวายศาลาโรงธรรม	๑๗๔
คำถวายยารักษาโรคต่างๆ	๑๗๔
คำอปโลกน์สังฆทาน	๑๗๔
คำอปโลกน์อีกแบบหนึ่ง	๑๗๕
คำถวายเทียนพรรษา	๑๗๕
จํานำถวายดอกไม้รูปเทียน (วันวิสาขบูชา)	๑๗๖
จํานำถวายดอกไม้รูปเทียน (วันมาฆบูชา)	๑๗๕

หน้า

คำนำถวายเป็นดอกไม้รูปเทียน (วันอาสาฬหบูชา)	๑๘๑
วิธีเจริญพระพุทธรูปในบ้าน	๑๘๔
ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร (แปล)	๑๘๕
อนัตตลักขณสูตร (แปล)	๑๘๖
อาทิตตปริยายสูตร (แปล)	๑๘๗

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการสวดมนต์

๑. บทสวดมนต์มีคำที่ชายและหญิงกล่าวไม่เหมือนกัน เช่น

ชาย	หญิง
ทา <u>โ</u> สวัระ	ทา <u>ลี</u> วัระ
วัน <u>ท</u> ัน <u>โ</u> ท <u>ห</u> ัง	วัน <u>ท</u> ัน <u>ตี</u> หัง
วัน <u>ท</u> ะ <u>มา</u> เน <u>น</u> ะ	วัน <u>ท</u> ะ <u>มา</u> นา <u>ย</u> ะ
<u>เต</u> มะ <u>ย</u> ัง	<u>ตา</u> มะ <u>ย</u> ัง

๒. บทสวดมนต์ที่กล่าวเพื่อผู้อื่นและเพื่อตนเองไม่เหมือนกัน ดังนี้

เพื่อผู้อื่น	เพื่อตนเอง
โ <u>ส</u> ต <u>ถิ</u> <u>เต</u> โ <u>ห</u> ตุ	โ <u>ส</u> ต <u>ถิ</u> <u>เม</u> โ <u>ห</u> ตุ

๓. ตัวอักษร “ท” ในบทสวดมนต์ ออกเสียงคล้าย “ด”

ตัวอักษร “พ” ในบทสวดมนต์ ออกเสียงคล้าย “บ”

๔. คำที่มี “ ์ ” อยู่ข้างบนจะออกเสียงเบาและมีเสียงสระอะ เช่น

ตัสมา อ่านว่า ตัส - สระ - มา

ปุรตวา อ่านว่า ปุร - เรต - สระ - วา

ตัวัง อ่านว่า สระ - วัง

๕. บทสวดมนต์โดยมากจะสวดสลับกัน เช่น เลื่อกสวดบทอนุโมทนา
วิธี วันละ ๑ - ๒ บท โดยจะสวดแทนบทมงคลจักรวาลใหญ่ - น้อย
บทสวดนมัสการรอยพระพุทธรูปจะสวด สลับกับบทพระสะธัม คำ
กรวดน้ำ แผ่เมตตา สลับวันละบท บทสวดธัมมะจักกัปปวัตตะนะ-
สูตรตั้ง สลับกับอะนัตตะลักขณะสูตรตั้ง สลับกับอาทิตตะปะริยาเย-
สูตรตั้ง เป็นต้น

ตัวอย่างการทำวัตรสวดมนต์ในพรรษาของวัดอรัญญวิเวก

วันที่	ทำวัตรเช้า	ทำวัตรเย็น
๑	ถวายพรพระ, ลีริชิตี, สัพพะ- พุทธา มงคลจักรวาฬน้อย, นมัสการรอยพระพุทธรบาท, ประภัสสรวา โย, สัพเพ สัตตา	พะหุง เว, โย จักขุมา, นะโมแปด, อะ- เสวะนา, ยานีฯ, อัถติ โลก, ยันทุน, อัชชะมะยา, ชะราธัมโมมहि, อะหัง สุจิตโต โหมิ, สัพเพ สัตตา
๒	ถวายพรพระ, อะทาสี เม, อัคคะ- โต เว, ทะสะธัม, ยะถาปัจจะยัง, อะยัง โข เม กาโย, ปุญญัสสิททานิ กะตัสสะ	ยัสสะ สัทธา, สัมพุทเธ, นะโมแปด, อะเสวะนา, กะระณียะสูตฺร, วิรูปัก- เขฯ, โพชนังโก, ทุกขัปปัตตา, อัชชะ- มะยา, อะยัง โข เม กาโย, ปุญญัสสิ- ทานิ กะตัสสะ
๓	ถวายพรพระ, อายุโท, นมัสการ รอยพระพุทธรบาท, ภาสิตะมิทัง, ฉินทะ โสตัง, ชะราธัมโมมहि, กรวดน้ำ อิมินา	พะหุง เว, ยะถาปิฯ, โย จักขุมา, นะ- โมแปด, อะเสวะนา, วิปัสสิตฯ, บารมี ๓๐ ทัก, อัชชะมะยา, ชะราธัมโมมहि, กรวดน้ำ อิมินา
๔	ถวายพรพระ, ลีริชิตี, ภูตคา โภ- คา, ประภัสสรวา โย, อะยัง โข เม กาโย, อะหัง สุจิตโต โหมิ, สัพเพ สัตตา	พะหุง เว, อัถติ อุนฺหิสสะ, นะโมแปด, อะเสวะนา, ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะ- สูตฺร, อัชชะมะยา, อะยัง โข เม กาโย, อะหัง สุจิตโต โหมิ, สัพเพ สัตตา
๕	ถวายพรพระ, ยัสสะมิงฯ, สัตถิงฯ, นมัสการรอยพระพุทธรบาท, ยะ ถาปัจจะยัง, ชะราธัมโมมहि, ปุญญัสสิททานิ กะตัสสะ	นัตถิ เม, มะหาการุณฺโณ, สัมพุทเธ, นะโมแปด, อะเสวะนา, อะนัตตะ- ลักขณะสูตฺร, อัชชะมะยา, ชะราธัม- โมมहि, ปุญญัสสิททานิ กะตัสสะ
๖	ถวายพรพระ, ลีริชิตี, สัพพะ พุทธา มงคลจักรวาฬน้อย, ทะ- สะธัม, ประภัสสรวา โย, อะยัง โข เม กาโย, กรวดน้ำ อิมินา	พะหุง เว, ยัสสะ สัทธา, โย จักขุมา, นะโมแปด, อะเสวะนา, อาทิตตะปะ- ริยาเยสูตฺร, อัชชะมะยา, อะยัง โข เม กาโย, กรวดน้ำ อิมินา
๗	ถวายพรพระ, นมัสการรอยพระ พุทธรบาท, ทะสะธัม, ภาสิตะมิ- ทัง, ฉินทะ โสตัง, ยะถาปัจจะยัง, ชะราธัมโมมहि, ยังกิญฺจิ, อะหัง สุจิตโต โหมิ, สัพเพ สัตตา	มาติกา, อภิธรรม ๗ คัมภีร์, ธัมมะ- นินยาม, อัชชะมะยา, ชะราธัมโมมहि, อะหัง สุจิตโต โหมิ, สัพเพ สัตตา

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมิณา สักการณะ ตัง พุทฺธัง อะภิปูชะยามะ (กราบ)

อิมิณา สักการณะ ตัง ธรรมัง อะภิปูชะยามะ (กราบ)

อิมิณา สักการณะ ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามะ (กราบ)

คำสวดมนต์ไหว้พระ (แปล)

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ะคะคะวา, พระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นที่พึ่ง ที่นับถือของเราทั้งหลาย, พระองค์เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ชอบเองแล้ว, ละกิเลสขาดจากสันดานกับทั้งवासนา, เป็นผู้ไม่หลง มีความไม่หลงเป็นธรรมดา, ตรัสรู้อรियสัง ๔ แจ้งประจักษ์ โดยลำพังพระองค์เอง, ตรัสรู้ชอบไม่วิปริต สอนผู้อื่นให้ตรัสรู้ได้ด้วย, เราทั้งหลายขอนมัสการกราบไหว้พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า อะระหังสัมมาสัมพุทธโธพระองค์นั้น มีพระสถูปและพระพุทธรูปนี้เป็นพยาน, พุทธัง ะคะคะวันตัง อะภิวาเทมิ. (กราบ)

สวากขาโต ะคะคะวะตา ชัมโม, ธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสรู้ดีแล้ว, แสดงหนทางอันดับกิเลสและกองทุกข์, ให้ผู้ปฏิบัติตามถึงความสิ้นทุกข์ได้โดยชอบ, เราทั้งหลายขอนมัสการธรรม ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว, ชัมมัง นะมัสสามิ. (กราบ)

สุปะฏิปันโน ะคะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, หมู่สงฆ์สาวกที่พระผู้มีพระภาคเจ้า สอนให้ปฏิบัติดีแล้ว, ได้ปัญญาตรัสรู้อรियสัง ๔ ทำกิเลสในสันดานให้สิ้นไป, ตามกำลังอริยมรรค, ที่ได้เกิดขึ้นแล้วในสันดานตน, ความละกิเลสได้จริงเป็นการปฏิบัติชอบแท้, เราทั้งหลายขออนอบน้อมหมู่สงฆ์สาวก, ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าสอนให้ปฏิบัติดีแล้ว, สังฆัง นะมามิ. (กราบ)

ทำวัตรเช้า

เมื่อประชุมพร้อมกันแล้ว ฟังนั่งคุกเข่า, ผู้เป็นหัวหน้าฟัง
กล่าวคำอภิวัตน์นำหมู่

คำสวดมนต์ไหว้พระ (คำบูชาพระรัตนตรัย)

โย โส ณะกะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ
 ส์วากขาโต เยนะ ณะกะวะตา ัมโม
 สุปะฏิปันโน ยัสสะ ณะกะวะโต สภาวะะสังโฆ
 ตัมมะยัง ณะกะวันตัง สะชัมมัง สะสังฆัง
 อิมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ
 สาธุ โน ภันเต ณะกะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ
 ปังฉิมา ชะนะตานุกัมปะมานะสา
 อิม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฐิกคัณหาตุ
 อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ ณะกะวา,
 พุทธัง ณะกะวันตัง อะภิวาเทมิ. (กราบ ๑ ครั้ง)
 ส์วากขาโต ณะกะวะตา ัมโม,
 ัมมัง นะมัสสามิ. (กราบ ๑ ครั้ง)
 สุปะฏิปันโน ณะกะวะโต สภาวะะสังโฆ,
 สังฆัง นะมามิ. (กราบ ๑ ครั้ง)

ผู้เป็นหัวหน้ากล่าวคำบูชาแต่ผู้เดียว

ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สาระณัง คะตา,
(อุททิสสะ ปัพพะชิตา ฆราวาสเวณ) โย โน ภะคะวา สัตถา,
ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต ฐัมมัง โรเจมะ อิเมหิ สักการเหหิ ตัง
ภะคะวันตัง สะสัทฐัมมัง สะสาวะกะสังฆัง อะภิปูชะยามิ.

ปูพพะภาคะนะมะการ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปูพพะภาคะนะ-
มะการัง กะโรมะ เส.

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัส-
สะ.

(กล่าว ๓ ครั้ง)

พุทธานิอุตติ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง พุทธานิอุตติง กะโรมะ เส.

(รับ) โย โส ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ, วิชชาจะ-
ระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา;

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหฺมะกัง,
สัสสะมะณะพรัหฺมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา
สัจฉิกัตถวา ปะเวเทสิ, โย ฐัมมัง เทเสสิ อาทิกัลยาณัง มัชฌะกัลยาณัง
ปะริโยสานะกัลยาณัง, สาทถัง สะพรัหฺมะณัง เภวะละปะริปุณณัง
ปะริสุทฺธัง พรัหฺมะจะริยัง ปะกาเสสิ;

ตะมะหัง ภาคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภาคะวันตัง
สิระสา นะมามิ.

(กราบระลึกถึงพระพุทธคุณ)

ชัมมาภิกุติ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง ชัมมาภิกุติง กะโรมะ เส.

(รับ) โย โส ส้วากขาโต ภาคะวะตา ชัมโม, สันทิฏฐิโก
อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ;
ตะมะหัง ชัมมัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ชัมมัง สิระสา
นะมามิ.

(กราบระลึกถึงพระธรรมคุณ)

สังฆาภิกุติ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง สังฆาภิกุติง กะโรมะ เส.

(รับ) โย โส สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อุหุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, สามิฉิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง
จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัญฺฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณเณยโย อัญฺชะลีกะระณียโย,
อะนุตตะรัง ปุญฺญักเขตตัง โลกัสสะ;

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา
นะมามิ.

(กราบระลึกถึงพระสังฆคุณ)

ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา

(บทสวดสรรเสริญพระคุณของพระรัตนตรัย)

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ
สังเวคะวัตถุปะริทีปะกะปาฐัญจะ ภาณามะ เส.

(รับ) พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัตถะโว,
โยจันตะสุทฐัพพะระญาณะโถจะโน,
โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะมาตะโก,
วันทามิ พุทัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

ชัมโม ปะทีโป วียะ ตัสสะ สัตถุโน,
โย มัคคะปากามะตะเกทะภินนะโก,
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตตะทีปะโน,
วันทามิ ชัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

สังโฆ สุเขตตารักยะติเขตตะสัจญญิตโต,
โย ทิฏฐะสันโต สุกะตานุโพทะโก,
โลลัปปะหีนो อะริโย สุขะเมระโส,
วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

อิจเจวะเมกัันตะภิปุชเณยยะกัง,
วัตถุตตะยัง วันทะยะตาทิสังขะตัง,
ปุณญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพะปุททะวา,
มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะลิตถิยา.

(ถ้ามีเวลาพอ ให้สวด สังเวคะวัตถุปะริทีปะกะ ต่อไปนี้)

สังเวคะประริกิตตะนะปาฐะ (บทสวดปลงกรรมสังเวช)

อิธะ ตะถาคะโต โลกเ อูปันโน อระหัง สัมมาสัมพุทธโธ,
 ัมโม จะ เทสิโต นิยานิโก อุปะสะมิโก ประรินิพพานิโก สัมโพธะ-
 คามี สุกะตัมปะเวทิตโต, มะยันทัง ัมมัง สุตฺวา เอวัง ชานามะ, ชาตีปี
 ทุกขา ชะราปี ทุกขา มะระณัมปี ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะ-
 นัสสุปายาสาปี ทุกขา, อัมปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข, ปิเยหิ วิปปะโยโค
 ทุกโข, ยัมปิจันัง นะ ละภะติ ตัมปี ทุกขัง, สังจิตตะนะ ปญฺญาปาทานัก-
 ันธา ทุกขา, เสยยะถิทัง, รุပ္ปาทานักขันโธ, เวทะนุปาทานักขันโธ,
 สัตฺตยาปาทานักขันโธ, สังขารุปาทานักขันโธ, วิญญาณุปาทานักขันโธ,
 เยสัง ประริญญาเย, ะระมาโน โส ภะคะวา, เอวัง พะหุลัง สาวะเก
 วินะติ, เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี,
 พะหุลา ปะวัตตะติ, รุပ္ปัง อะนิจัจัง, เวทะนา อะนิจจา, สัตฺตยา
 อะนิจจา, สังขารา อะนิจจา, วิญญาณัง อะนิจัจัง, รุပ္ปัง อะนัตตา,
 เวทะนา อะนัตตา, สัตฺตยา อะนัตตา, สังขารา อะนัตตา, วิญญาณัง
 อะนัตตา, สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สัพเพ ัมมา อะนัตตาติ. เต
 (ตา) มะยัง, โอตินณามะหะ ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ประริเทเว-
 หิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ, ทุกโขติณณา ทุกขะปะเรตา,
 อัมเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปญฺญา-
 เยถาติ.

(เฉพาะพระ) จิระปะรินิพพุตัมปี ตัง ภะคะวันตัง อุตทิสสะ
 อระหังตัง สัมมาสัมพุทธัง, สัทธา อะคารัสมา อะนะการิยัง ปัพ-
 พะชิตา, ตัสมิง ภะคะวะติ พรัหมะจะริยัง จะรามะ, ภิกขุณัง ลิกขา-

สาชิวะสะมาป็นนา, ตัง โน พรีหัมจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ
 ทุกักขันธัสสะ อันตะกิริยาเย สังวัตตะตุ.

(สามเณรवादพึงลคคำว่ ภิกขุณัง ลิกขาสาชิวะสะมาป็นนา)

(คฤหัสถ์वादต่อพระดั่งนี้) จิระปะรินิพพุตัมปี ตัง ภะคะวันตัง
 สะระณัง คะตา, ฐัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ตัสสะ ภะคะวะโต
 สาสะนัง, ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ, อะนุปะฏิปัชชามะ,
 สทา สทา โน ปะฏิปัตติ, อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกักขันธัสสะ
 อันตะกิริยาเย สังวัตตะตุ.

จบทำวัตรเช้า

ถวายเป็นพระ

(นะโม สังโยค) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา-
สัมพุทฺธัสสะฯ

(ว่า ๓ ทน)

อิตถีปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจะระณะสัม-
ปັນโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา
เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธ ภะคะวาติ.

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก
เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุษุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ
ปุริสะยูกานิ อัญฺฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณเณยโย อัญฺชวลีกะระณเณยโย, อะนุตตะรัง
ปุญฺญัญฺจเขตตัง โลกัสสาติ.

พาหุง สะหังสสะมะภินิมมิตะสาวุชฺฉันตัง,
ครีเมชะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง,
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

มาราติเรกะมะภियุชฌิตะสัพพะรัตติง,
โฆรัมปะนาพะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง,
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

นาพาศิริง คชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง,
ทาวักคิจักกะมะสะนีวะ สุทธารุณันตัง,
เมตคัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

อุกขิตตะขัคกะมะติหัตถะสุทธารุณันตัง,
ธาวันติโยชะนะปะถังकुลิมาละวันตัง,
อิทธิภิสังชะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

กัตวานะ กัฏฐะมูทะรัง อิวะ กัปปินิยา,
จิฏจาเยะ ทูฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ,
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

สัจจัง วิหาเยะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง,
วาทาภิโรปีตะมะนัง อะติอันธะภูตัง,
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

นันทปะนันทะภูชะคัง วิพุชัง มะหิทธิง,
ปุตเตนะ เถระภูชะเคนะ ทะมาปะยันโต,
อิทธิปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

ทูกคาหะทิฏฐิภูชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง,
พีร์หัมมัง วิสุทธิชุตติมิทธิพะกาภิธานัง,
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

เอตาปี พุทธะชยะมังคะละอัญฐะคาถา,
 โย วาจะโน ทินะทีเน สะระเต มะตันที,
 หิต์วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ,
 โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ.

มะหาการุณิโก นาโถ	หิตายะ สัพพะปาณินัง,
ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชยะมังคะลัง.
ชะยันโต โพธิยา มูเล	สัถยานัง นันทิวัทตะนัง,
เอวัง ตฺวัง วิชะโย โหหิ	ชะยัสสุ ชยะมังคะเล.
อะปะราชิตะปัลลังกะ	สีเส ปะฐะวะวิโปกชะเร,
อะภิสเสเก สัพพะพุทธานัง	อัครปปัตโต ปะโมทะติ.
สุหนักขัตตัง สุขังคะลัง	สุปะภาตัง สุขุญฺฐิตัง,
สุชะโณ สุขุหุตโต จะ	สุยัญฺฐัง พริหมะจาริสู,
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง	วาจกัมมัง ปะทักขิณัง,
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง	ปะณิธิ เต ปะทักขิณา,
ปะทักขิณานิ กัตถวานะ	ละภันตฺตเถ ปะทักขิเณ.

โส อตตะลัทโธ สุขิโต	วิรูปโห พุทธะสาสะเน,
อะโรโค สุขิโต โหหิ	สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ,
ธา อตตะลัทธา สุขิตา	วิรูปหา พุทธะสาสะเน,
อะโรคา สุขิตา โหหิ	สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ,
เต อตตะลัทธา สุขิตา	วิรูปหา พุทธะสาสะเน,
อะโรคา สุขิตา โหหะ	สะหะ สัพเพหิ ญาติภิฯ,

มงคลจักรวาฬใหญ่

ลิริชิติมะติเตโขชะยะลิติมะหิทิมะหาคุณาปะริมิตะปญญาธิ-
 การัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภาคะวะโต อะระหะ-
 โต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ทวัตติงสะมะหาปุริสะถักกะณานุภาเวนะ อะ-
 ลีตฺยานุพฺยัญชะนาอนุภาเวนะ อัญฺจตุตตะระสะตะมังคะลาอนุภาเวนะ ฉัพ-
 พันณะรังสียานุภาเวนะ เกตุมาลาอนุภาเวนะ ทะสะปาระมิตาอนุภาเวนะ
 ทะสะอุปะปาระมิตาอนุภาเวนะ ทะสะปะระมัตตะปาระมิตาอนุภาเวนะ ลี-
 ละสะมาธิปญฺญาอนุภาเวนะ พุทธาอนุภาเวนะ รัम्मมานุภาเวนะ สังฆา-
 อนุภาเวนะ เตชาอนุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลาอนุภาเวนะ เญยยะรัम्मมา-
 อนุภาเวนะ จะตุราลีติสะหัสสะรัम्मักขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระ-
 รัम्मมานุภาเวนะ อัญฺจัญฺจิกะมັคคานุภาเวนะ อัญฺจูระสะมาปัตติยานุภาเว-
 นะ ฉะพะภิญญาอนุภาเวนะ จะตุลัจจะญาณาอนุภาเวนะ ทะสะพะละญา-
 ณาอนุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณาอนุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตาอุเบก-
 ขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณานุภาเว-
 นะ ตูยหัง สัพพะโรคะโสภุปัททะวะทุกกะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสัน-
 ตู, สัพพะอันตะรายาปี วินัสสันตฺ, สัพพะสังกัปปา ตูยหัง สะมิขณันตฺ,
 ทีฆายูตา ตูยหัง โหตุ, สะตะวัตสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา,
 อากาสะปัพพะตะวะนะญฺมิกังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะ-
 ทา ตุมเห อะนุรักขันตฺ.

มงคลจักรวาฬน้อย

สัพพะพุทธานุภาวณะ สัพพะธัมมานุภาวณะ สัพพะสังฆานุ-
 ภาวณะ พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง ตินณัง
 ระตะนานัง อานุภาวณะ จะตุราสีติสหัสสธัมมกัณฐิธานุภาวณะ
 ปิฎะกัถะยานุภาวณะ ชินะสวาทะกานุภาวณะ สัพเพ เต โรคา
 สัพเพ เต ภะยา สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต อุบัติททะวา สัพเพ
 เต ทุนนิมิตตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ, อายุวัฑฒะโก
 ษณะวัฑฒะโก สิริวัฑฒะโก ยะสะวัฑฒะโก พะละวัฑฒะโก
 วัฒนะวัฑฒะโก สุขะวัฑฒะโก โหตุ สัพพะทา.

ทุกขะโรคะภะยา เวรา	โสกา สัตตุ อุบัติททะวา,
อะเนกา อันตะรายาปี	วินัสสันตุ จะ เตชะสา.
ชะยะสิทธิ ษะนัง ลาภัง	โสทธิ ภาคัยัง สุขัง พะลัง,
สิริ อายุ จะ วัฒนโณ จะ	โภกัง วุฑฒี จะ ยะสะวา,
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ	ชีวะสิทธิ ภะวันตุ เต.
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาวณะ	สะทา โสทธิ ภะวันตุ เต.
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะธัมมานุภาวณะ	สะทา โสทธิ ภะวันตุ เต.
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะสังฆานุภาวณะ	สะทา โสทธิ ภะวันตุ เต.

ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะวิธี

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะ ปาฐัง
ภะณามะ เสาฯ

(รับ) ประภุสังขา โยนิโส จีวะรัง ประภุเสวามิ, ยาวะเทวะ
สีตัสสะ ประภุฆาตายะ, อุณหัสสะ ประภุฆาตายะ, ทังสะมะกะสะวาตาตะ-
ปะสิริงสะปะสัมผัสตานัง ประภุฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปิณะปะภุจฉา-
ทะนัตถัง.

ประภุสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ประภุเสวามิ, เนวะ ทัวยะ นะ
มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิญญะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ
ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระตียา พรัหัมมะจะรียานุกะหายะ, อิติ
ปุราถัญจะ เวทะนัง ประภุหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทศสามิ,
ยาตรัรา จะ เม ภาะวิสสะติ อะนะวะชชะตา จะ ผาสูวิหาโร จาคิ.

ประภุสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ประภุเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ
ประภุฆาตายะ, อุณหัสสะ ประภุฆาตายะ, ทังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริง-
สะปะสัมผัสตานัง ประภุฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง
ประภุสัถลานารามัตถัง.

ประภุสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะภะลัชชะปะริกขารัง
ประภุเสวามิ, ยาวะเทวะ อุปันนानัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง
ประภุฆาตายะ, อัปยาปัชณะปะระมะตายาคิ.

(เมื่อจบบท ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะวิธี แล้ว มีการสวดมนต์
บทต่างๆเข้าละ ๑ บทบ้าง ๒ บทบ้างหมุนเวียนกันไป แล้วจึงขึ้นบท
ปัตติทานะคาถาเป็นบทสุดท้าย)

อะตีตะปัจจะเวกขณะวิธี

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขณะ ปาฐัง ภาณามะ
เส.

(รับ) อังคะ มะยา อะปัจจะเวกจิตฺวา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง,
ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะภูมิตายะ, อุณหัสสะ ปะภูมิตายะ,
ทังสะมะกะสะวาตาคะปะสิริงสะปะสัมพัตตานัง ปะภูมิตายะ,
ยาวะเทวะ หิริโกปีนะปะภูจฉาทะนัตถัง.

อังคะ มะยา อะปัจจะเวกจิตฺวา โย ปิณทะปาโต ปะริภุตโต, โส
เนวะ ทัวยะ นะ มะทายะ นะ มัณทะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ
อิมัสสะ กายัสสะ สฐิตยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระตยา พรั้มะจะรียนุค-
กะทายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะภูหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ
อุปปาทะสสามิ, ยาศ์รา จะ เม ภาวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ภาสุวิหาโร
จาติ.

อังคะ มะยา อะปัจจะเวกจิตฺวา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง, ตัง
ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะภูมิตายะ, อุณหัสสะ ปะภูมิตายะ,
ทังสะมะกะสะวาตาคะปะสิริงสะปะสัมพัตตานัง ปะภูมิตายะ,
ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะภูสัถลานารามัตถัง.

อังคะ มะยา อะปัจจะเวกจิตฺวา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะ-
ริกาโร ปะริภุตโต, โส ยาวะเทวะ อุปันนัง เวยาพาธิกานัง
เวทะนัง ปะภูมิตายะ, อัปฺยาปัชณะปะระมะตยาติ.

ธาตุประณีตจะปัจจะเวกขณะวิธี

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง ธาตุประณีตจะปัจจะเวกขณะ ปาฐัง
ภะณามะ เสฯ

(รับ) ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง, ธาตุมัตตะเมเวตัง
ยะทิตัง จีวะรัง, ตะทูปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสสัตโต
นิชชีโว สุลฺลโณ. สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิจฺจนะนียานิ, อิมัง
ปุตฺติกายัง ปัตฺวา อะตฺวิยะ ชิจฺจนะนียานิ ชายฺนติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง, ธาตุมัตตะเมเวตัง ยะทิตัง
ปิณฑะปาโต, ตะทูปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสสัตโต
นิชชีโว สุลฺลโณ. สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิจฺจนะนियो, อิมัง
ปุตฺติกายัง ปัตฺวา อะตฺวิยะ ชิจฺจนะนियो ชายะติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง, ธาตุมัตตะเมเวตัง ยะทิตัง
เสนาสะนัง, ตะทูปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล ธาตุมัตตะโก นิสสัตโต
นิชชีโว สุลฺลโณ. สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะนานิ อะชิจฺจนะนียานิ,
อิมัง ปุตฺติกายัง ปัตฺวา อะตฺวิยะ ชิจฺจนะนียานิ ชายฺนติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง, ธาตุมัตตะเมเวตัง ยะทิตัง
คิถานะปัจจะยะภะเสทฺทชะปะริกขาโร, ตะทูปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล
ธาตุมัตตะโก นิสสัตโต นิชชีโว สุลฺลโณ. สัพโพ ปะนายัง
คิถานะปัจจะยะภะเสทฺทชะปะริกขาโร อะชิจฺจนะนियो, อิมัง ปุตฺติกายัง ปัตฺวา
อะตฺวิยะ ชิจฺจนะนियो ชายะติ.

ฉัสมุทเทศ ๔

อุปะนียะติ โลก	โลกคือหมู่สัตว์อันชราต้อนไปอยู่
อัทธโว	เป็นผู้ไม่ยั่งยืน
อะตาโณ โลก	โลกไม่มีผู้ต่อต้าน
อะนะภิสสะโร	ไม่มีผู้เป็นยิ่งใหญ่
อัสสะโก โลก	โลกไม่มีสิ่งเป็นของของตน
สัพพัง ปะหายะ	
คะมะนียัง	จำต้องละทิ้งถึงทั้งสิ้นแล้วต้องไป
อุโน โลก	โลกยังพรวงอยู่
อะติตโต	เป็นผู้ยังไม่อิ่ม ไม่เบื่อ
ตัณหา ทาโส.	จึงต้องเป็นทาสแห่งตัณหา.

ภาระสูตตะคาถา

ภารา หะเว ปัญจักขันธา	ปัญจขันธทั้งหลายเป็นภาระจริงๆ
ภาระหาโร จะ ปุคคะโต	แต่บุคคลก็ยังยึดถือภาระไว้
ภาราทานัง ทุกขัง โลก	แท้จริงการยึดถือภาระในโลกเป็นความทุกข์
ภาระนิกเขปะนัง สุขัง	การปล่อยวางภาระเสียได้เป็นความสุข
นิกขิปิต์วา คะรุง ภารัง	ครั้งปล่อยวางภาระอย่างหนักได้แล้ว
อัญญัง ภารัง อะนาทियะ	ไม่ยึดถือซึ่งภาระอย่างอื่นไว้
สะมุตัง ตัณหัง อัพพุยะ	เป็นผู้รื้อถอนตัณหากับทั้งมูลรากได้แล้ว
นิจฉาโต ประรินิพพุตติ.	เป็นผู้หมดอยาก ดับเพลิงกิเลสและเพลิงทุกข์ได้แล้ว.

กายะคะตาสะติภาวนา

อดยัง โข เม กาโย
 อุทธัง ปาทะตะลา
 อะโธ เกสะมัตตะกา
 ตะจะปะริยันโต
 ปุโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน

กายของเรานี้แล
 เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
 เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
 มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุครอบ
 เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมี
 ประการต่างๆ
 มีอยู่ในกายนี้

อตฺถิ อิมัสมิง กายเ

เกสา คือ ผมทั้งหลาย
 นะขา คือ เล็บทั้งหลาย
 ตะโจ คือ หนัง
 นะหารู คือ เอ็นทั้งหลาย
 อัญฐิมิณฺหัง เยื่อในกระดูก
 หะทะยัง หัวใจ
 กิโละมะกัง พังผืด
 ปัปผาสัง ปอด
 อันตะคุณฺหัง ไข่น้อย
 กะรีสัง อาหารเก่า

โลมา คือ ขนทั้งหลาย
 ทันตา คือ ฟันทั้งหลาย
 มังสัง คือ เนื้อ
 อัญฐิ คือ กระดูกทั้งหลาย
 วักกัง ม้าม
 ยะกะนัง ตับ
 ปิหะกัง ไต
 อันตัง ไข้ใหญ่
 อุทะริยัง อาหารใหม่
 มัตตะเก

มัตตะดุงคัง เยื่อในสมองศีรษะ

ปิตตัง น้ำดี
 ปุพฺโพ น้ำเหลือง
 เสโท น้ำเหงื่อ
 อัสสุ น้ำตา
 เขโป น้ำลาย

เสมหัง น้ำเสลด
 โลหิตัง น้ำเลือด
 เมโท น้ำมันข้น
 วะสา น้ำมันเหลว
 สิงฆาณิกา น้ำมูก

ละลิกา	น้ำไขข้อ	มุตตัง	น้ำมูตร
	เอวะมะยัง เม กาโย		กายของเรานี้แบบนี้
อุทธัง	ปาทะตะลา		เบื่องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโธ	เกสสะมัตตะกา		เบื่องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต			มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่อุดรอบ
ปุโร	น่าน์ปะการัสสะ		เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมี
	อะสุจิโน		ประการต่างๆ อย่างนี้แล.

อะภินหะปัจจะเวกขะณะ

ชะรัจฉัมโมมหิ ชะรัง อะนะตีโต (ตา),
 เรามีความแก่เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้
 พะยาธิฉัมโมมหิ พะยาธิง อะนะตีโต (ตา),
 เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้
 มะระณะฉัมโมมหิ มะระณัง อะนะตีโต (ตา),
 เรามีความตายเป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้
 สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว,
 เราจะละเว้นเป็นต่างๆ ก็ว่าจะต้องพลัดพรากจากของรักของ
 เจริญใจทั้งสิ้นไป
 กัมมัตสะโกมหิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ
 กัมมะปะฏิสะระโณ,
 เรามีกรรมเป็นของๆตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นแดน
 เกิด มีกรรมเป็นผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึงอาศัย

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัถฺยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ
ทายาทิ ภาวิสสามิ,

เราจะทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือเป็นบาป เราจะเป็น
ทายาท คือว่าจะต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

เอวัง อัมเหหิ อะภินฺหัง ปัจจะเวกขิตฺตพฺปัง.

เราทั้งหลาย ควรพิจารณาอย่างนี้ทุกวันๆเถิด.

นมัสการรอยพระพุทธรูป

วันทามิ พุทฺธัง ภาวะปาระติณณัง

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระพุทธเจ้า ผู้ข้ามพื้นผิแห่งภพ

ติโลกะเกตุง ติภาวะกะนาถัง,

ผู้เป็นธงชัยของไตรโลก ผู้เป็นนาถะอันเอกของไตรภพ

โย โลกะเสฏฺฐโฐ สกะละถัง กิเลถัง, เมตฺวานะ โพเชติ ชะนัง

อะนันตัง

ผู้ประเสริฐในโลก ตัดกิเลสทั้งสิ้นได้แล้ว ช่วยปลุกชนหา
ที่สุคติได้ ให้ตรัสรู้มรรคผลและนิพพาน

ยัง นัมมะทายะ นะทียา ปุติเน จะ ตีเร

รอยพระบาทใด อันพระพุทธรูปได้ทรงแสดงไว้ บนหาด
ทรายแทบฝั่งแม่น้ำนัมมทา

ยัง สัจจะพันธุะคิริเก สุมะนาจะลัคเค,

รอยพระบาทใด อันพระพุทธรูปได้ทรงแสดงไว้ เหนือเขา
สัจจะพันธุ์และเหนือยอดเขาสุมนา

ยัง ตัดละ โยนะกะปุเร มุณีโน จะ ปาทัง, ตั้ง
ปาทะลัญชนะมะหัง สิริระสา นะมามิ

รอยพระบาทใด อันพระพุทธรองค์ทรงแสดงไว้ในเมืองโยนกะ
ข้าพเจ้าขอนมัสการพระบาทและรอยพระบาทนั้นๆ ของพระมุณี
ด้วยเศียรเกล้า

สุวรรณะมาลิกะ สุวรรณะปัพพะเต, สุมะนะกุญญ โยนะกะปุเร
นัมมะทายะ นะทียา, ปัญจะปาทะวะรัง ฐานัง อะหัง วันทามิ ทูระโต
ข้าพเจ้าขอนมัสการ สถานที่มีรอยพระบาท อันประเสริฐ ๕
สถานแต่ที่ไกล คือที่เขาสุวรรณะมาลิก ๑, ที่เขาสุวรรณะบรรพต ๑, ที่
ยอดเขาสุมะนะกุญญ ๑, ที่โยนกะบุรี ๑, ที่แม่น้ำนัมมะทา ๑

อิจจะวะมัจฉันตะนะมัสสะเนยยัง, นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะ-
ยัง ยัง

ข้าพเจ้าขอนมัสการอยู่ซึ่งพระรัตนตรัย อันบุคคลควรไหว้ โดย
ส่วนยิ่งอย่างนี้ ด้วยประการฉะนี้

บุญญาภิธานัง วิปลัง อะลัคคัง,
ไต้แล้วซึ่งกองบุญอันไพบูลย์
คัสถานุภาวณะ หะตันตะราโย,
ขออนุภาพแห่งพระรัตนตรัยนั้น จงจัดภัยอันตรายเสียเถิด
อามันตะยามิ โว ภิกขะเว,
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนท่านทั้งหลาย
ปะฏิเวทะยามิ โว ภิกขะเว,
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราขอให้ท่านทั้งหลายทราบไว้ว่า
ชะยะวะยะธัมมา สังขารา,
สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา
อัปปะมาเทนะ ทัมปาเทธาติ.

ขอท่านทั้งหลาย จงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน ใให้ถึง
พร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด ด้วยประการฉะนี้แล.

ทະสะธัมมะ

(บทสวดเฉพาะพระ)

เวว์ณณียัมหิ อัจฉนุปะคะโต

บัดนี้เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว กิริยาอาการใดๆ อัน
บรรพชิตควรประพฤติ เราต้องทำกิริยาอาการนั้นๆ

ปะระปะฏิพัทธา เม ชีวิกา

ความเลียงชีพของเราเนื่องด้วยผู้อื่น เราควรทำตัวให้เขาเลียง
ง่าย

อัญญุ เม อากัปปิโ กะระณียุ

อาการกายวาจาอย่างอื่น ที่เราจะต้องทำให้ดีกว่านี้ ยังมีอยู่อีก
มิใช่เพียงเท่านี้

กัจฉิ นุ โข เม อตตะตา สีละโต นะ อุปะวะตะติ

ตัวของเราเอง ตีเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

กัจฉิ นุ โข มัง อะนุวิจจะ วิญญู สะพรัหัมมะจาริ สีละโต นะ

อุปะวะทันติ

ผู้รู้ใคร่ครวญแล้วตีเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว

เราจะละเว้นเป็นต่างๆ ก็ว่าจะต้องพลัดพรากจากของรักของ
เจริญใจทั้งสิ้นไป

กัมมัสะโกมหิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ

กัมมะปะฏิสะระโณ,

เรามีกรรมเป็นของๆคน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นแดน
เกิด มีกรรมเป็นผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลยัญญัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ
ทายาทิ ภาวิสสามิ,

เราจะทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือเป็นบาป เราจะเป็น
ทายาท คือว่าจะต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

กะถัมภุตัสสะ เม รัตตินทิวา วิติปะทนต์ติ

วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่

กัจฉิ นุ โข หัง สุนฺญญาคาเร อะภิระมามิ

เรายินดีในเสนาสนะอันสงัดหรือไม่

อตฺถิ นุ โข เม อุตตะริมะนุสสะธัมมา อะละมะริยะญาณะทัส-
สะนะวิเสโส อะธิคะโต

คุณพิเศษของเรามีอยู่หรือไม่

โสหัง ปัจฉิเม กาเล สะพรัหฺมะจารีหิ ปุญฺญโฐ นะ มังกุ

ภาวิสสามิ

ที่จะทำให้เราเป็นผู้ไม่ก่อเงิน ในเวลาเพื่อนบรรพชิตตาม
ภายหลัง

อิเม โข ทะสะ ธัมมา.

ธรรม ๑๐ ประการเหล่านี้แล,

ปัพพะชิตนะ,

อันบรรพชิต

อะภินฺหังปัจจะเวกขิตฺัพพัง.

ควรพิจารณาเนื่องๆเทอญฯ

กรวดน้ำ

อิมินา ปุณฺณกะมฺเมนะ ด้วยเดชะผลบุญแห่งข้าฯ อุทิศไปนี้
 ขอให้ไปค้าชูอุดหนุนบิดามารดา ครู อุปัชฌายาจารย์ พระมหากษัตริย์
 มิตรรักสนิท เพื่อนสาราสัตว์น้อยใหญ่ พระภูมิเจ้าที่ เจ้ากรุงพาลี พระ
 นางธรณี พระนางคงคา พระยามัจจุราช นายนิริยะบาล นายพันธุระ
 เสนาบดีกับทั้งท้าวจตุโลกะบาลทั้งสี่ ศีรีคุตอำมาตย์ ชั้นจาตุมหาราชิกา
 เบื้องบน จนถึงที่สุดมหาพรหม เบื้องต่ำตั้งแต่เว็จขึ้นมา จนถึงมนุษย์
 โลกโดยรอบสุดขอบจักรวาล อนันตจักรวาล ท่านทั้งหลายที่ต้องทุกข์
 ขอให้พ้นจากทุกข์ ท่านทั้งหลายที่ได้สุข ขอให้สุขยิ่งขึ้นไป ด้วยเดช
 ผลบุญแห่งข้าฯอุทิศไปนี้ ขอให้จงเป็นอุปนิสัยเป็นปัจจัยเพื่อจะกระทำ
 ให้แจ้ง ซึ่งพระนิพพานในปัจจุบันกาลนี้ เทอญ.

กรวดน้ำอิมินา

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง อุททิสะนาธิภูฐานะคาถาโย ภะณามะ เสฯ

(รับ) อิมินา ปุณฺณกะมฺเมนะ อุปัชฌายา คุณฺตตะธา
 อาจะริยุปะการา จะ มาตาปีตา จะ ญาตะกา
 (ปียา มะมัง)
 สุริโย จันทิมา ราชา คุณะวันตา นะราปี จะ
 พรัหมะมารา จะ อินทา จะ โลกะปาตา จะ เทวะตา
 ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ มัชฌัตตา เวริกาปี จะ
 สัพเพ สัตตา สุกชี โหนตุ ปุณฺณานิ ปะกะตานิ เม
 สุกัง จะ ติวิสัง เทนตุ จิปปัง ปาเปละ โว มะตังฯ

อิมินา ปุณฺณกะมฺเมนะ อิมินา อุททิสะนะ จะ

<p> จิปปาหัง สุธะเภ เจวะ เย สันตानเน หินา รัมมา นัสสันตฺ สัพพะทาเยวะ อชฺฐจิตตัง สะติ ปญฺญา มารา ละภันตฺ โนกาสัง พุทธาทิปะวะโร นาโถ นาโถ ปัจเจกะพุทฺโธ จะ เตโสตตะมานุภาวณะ </p>	<p> ตัณหุปาทานะเจทะนัง ยาวะ นิพพานะโต มะมัง ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว สัลเลโขวิริยัมหิโน กาคุญฺจะ วิริเยสุ เม รัมโม นาโถ วรรุตตะโม สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง มาโรกาสัง ละภันตฺ มา. </p>
---	---

เทวะตาทิปัตติทานะคาถา

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสิณี,
 ฐุเป ฆะเร โภชิตะเร ตะหิง ตะหิง,
 ตา รัมมะทานเนนะ ภาวันตฺ ปุชิตา,
 โสตถิง กะโรนเตชะ วิหาระมัตถะเต.
 เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกกะโว,
 สारามิกา ทานะปะตี อูปาสะกา,
 คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิตสะรา,
 สัปปาณะภูตา สุจิตา ภาวันตฺ เต.
 ชะลาพุชา เยปี จะ อัมมะสัสมะวา,
 สังเสทะชาตา อะละโวปะปาติกา,
 นียยานิกัง รัมมะวะรัง ปะภุจจะ เต,
 สัพเพปี ทุกขัสสะ กะโรนตฺ สังชะยัง.

<p> ฐาตุ จิรัง สะตัง รัมโม สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ </p>	<p> รัมมัททะรา จะ ปุคคะลา, อัตถายะ จะ หิตายะ จะ. </p>
--	--

อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม
วุทฺถิง สัมปาปุณฺเณยยามะ

สัพเพปิ ฐัมมะจารีโน,
ฐัมเม อะริยฺแปะเวทิตะ.

วันทาหลวง

วันทามิ พุทฺธัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต

วันทามิ ฐัมมัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต

วันทามิ สังฆัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต

วันทามิ คุรุอุปัชฌายาจะริเย สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม

ภันเต

วันทามิ กัมมัฏฐานัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม ภันเต

วันทามิ อารามะ พัทธะสีมายัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะถะ เม

ภันเต

วันทามิ เจตียัง สัพพัง สัพพัญญูฐาเนสุ ปะติฏฐิตา สะวีระชาตุ

มหาโพธิง พุทฺธะรูปัง สะกะลัง สะทา นาคะโลเก เทวะโลเก พฺรหฺมะโลเก

ชัมพุทฺธิเป ลังกาทีเป สะวีระชาตุโย เกสาชาตุโย อะระหันตะชาตุโย

เจตียัง คันธะกุฎิง จะตุราสีติสะหัสเสฐัมมกัขันเช สัพเพสัง

ปาทะเจตียัง อะหัง วันทามิ สัพพะโส ฯ

วันทาน้อย

วันทามิ ภันเต สัพพัง อะปะราชัง ขะมะถะ เม ภันเต มะยา

กะตัง ปุณฺณัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง สามินา กะตัง ปุณฺณัง มัยหัง

ทาตัพพัง สาธุ สาธุ อานุโมทามิ ฯ

ติโลกะวิชะยะราชาปัตติทานะคาถา

ยังกัญจิ กุสะลัง กัมมัง	กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ
กาเยนะ วาจา มะนะสา	ติทะเส สุกะตัง กะตัง
เย สัตตา สัญญโน อตถิ	เย จะ สัตตา อะสัจญโน
กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง	สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต
เย ตัง กะตัง สุวิทิตัง	ทินนัง ปุญญะพะลัง มะยา
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ	เทวา คันตวา นิเวทะยุง
สัพเพ โลกัมहि เย สัตตา	ชีวันตาหาระเหตุกา
มะนุญญัง โภชะนัง สัพเพ	ละภันตุ มะมะ เจตะสาติ.

แผ่ส่วนบุญ

ยังกัญจิ กุสะลัง กัมมัง	กุศลกรรมอันใด
กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ	เป็นกิริยาอันเราพึงกระทำ
กาเยนะ วาจา มะนะสา	ด้วยกาย วาจา ใจ
ติทะเส สุกะตัง กะตัง	เราได้ทำเป็นสุคติสวรรค์ชั้น
	ดาวดึงส์แล้ว
เย สัตตา สัจญโน อตถิ	สัตว์เหล่าใดที่มีสัจญาก็ดี
เย จะ สัตตา อะสัจญโน	สัตว์เหล่าใดที่ไม่มีสัจญาก็ดี
กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง	ผลบุญอันเราทำแล้ว
สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต	สัตว์เหล่านั้นจงมีส่วน
เย ตัง กะตัง สุวิทิตัง	สัตว์เหล่าใดรู้ว่าเราทำบุญแล้วก็ดี
ทินนัง ปุญญะพะลัง มะยา	ผลบุญอันเราให้แล้วก็ดี
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ	สัตว์เหล่าใดไม่รู้ถ้วนในที่นั้นก็ดี

คำแผ่เมตตา (แบบย่อ)

สัพเพ สัตตา สทา โหนตุ อะเวรา สุชะชีวิโน,
 ขอให้สัตว์ทั้งหลาย อย่าได้มีเวรต่อกันและกันเลย จงเป็นผู้ดำรงชีพอยู่
 เป็นสุขทุกเมื่อเถิด

กะตัง ปุณฺณัง พะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ะวันตุเต.
 ขอให้สัตว์ทั้งหลาย จงได้เสวยผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญ ด้วยกาย
 วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ.

ปัตติทานคาถา (แปล)

คาถากรวดน้ำ

พระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๔

ปุณฺณัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม, เตสฺสญะ ภาคิโน โหนตุ
 สัตตานันตาปปะมาณะกา.

ขอสัตว์ทั้งหลาย ไม่มีที่สุดไม่มีประมาณ จงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญที่
 ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้ แลแห่งบุญทั้งหลายอื่นที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว

เย ปิยา คุณะวันตา จะ,

คือชนเหล่าใดเป็นที่รัก ผู้มีคุณ

มัยหัง มาตาปีตาทะโย,

มีมารดาและบิดาของข้าพเจ้า เป็นต้น

ทิฏฐา เม จาปะยะทิฏฐา วา,

ที่ข้าพเจ้าได้เห็นหรือแม้ไม่ได้เห็น

อัญญะ มัชฌัตตะเวรีโน. สัตตา ติฏฐันติ โลกัสสมิง

แลสัตว์ทั้งหลายอื่นที่เป็นกลาง, แลมีเวรกันตั้งอยู่ในโลก

เถกมมา จะตุโยนิกา,
 เกิดในภุมิ ๓ เกิดในกำเนิด ๔
 ปัญจะจะตุโวการา,
 มีขันธ ๕ แลขันธ ๑ แลขันธ ๔
 สัสังระันตา ภาวาระเว.
 ท่องเทียวอยู่ในภพน้อยแลภพใหญ่
 ญาตัง เย ปัตติทานัมเม
 สัตว์เหล่าใดทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้าแล้ว
 อนุโมทนันตุ เต สะยัง,
 ขอสัตว์เหล่านั้น จงอนุโมทนาเองเถิด
 เย จิมัง นัปปะชานันติ.
 ก็สัตว์เหล่าใด ย่อมไม่ทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้านี้
 เทวา เตสัง นิเวทะยุง.
 ขอเทพทั้งหลาย, พึงแจ้งแก่สัตว์เหล่านั้น
 มะยา ทินนานะ ปุญญานัง อนุโมทะนะเหตุนา,
 เพราะเหตุคืออนุโมทนา, บุญทั้งหลายที่ข้าพเจ้าให้แล้ว
 สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุชะชีวิโน,
 ขอสัตว์ทั้งปวง จงอย่ามีเวรอยู่เป็นสุขเสมอเถิด
 เจมปปะทัณฺฑจะ ปัพโปนตุ
 แลจงถึงทางอันเกษมเถิด
 เตสาธา สีหณะตัง สุภา.
 ขอความหวังอันดีของสัตว์เหล่านั้น จงสำเร็จเทอญ.

ทำวัตรเย็น
คำสวดมนต์ไหว้พระ
(คำบูชาพระรัตนตรัย)

โย โส ณะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ
 ส์วากขาโต เยนะ ณะคะวะตา ัมโม
 สุปะฏิปันโน ยัสสะ ณะคะวะโต สภาวะกะสังโฆ
 ตัมมะยัง ณะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง
 อิมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปีเตหิ อะภิปูชะยามะ
 สาธุ โน ภันเต ณะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ
 ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะมานะสา
 อิม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฐิกคัณหาตุ
 อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ณะคะวา,
 พุทฺธัง ณะคะวันตัง อะภิวาเทมิ. (กราบ ๑ ครั้ง)
 ส์วากขาโต ณะคะวะตา ัมโม,
 ัมมัง นะมัสสามิ. (กราบ ๑ ครั้ง)
 สุปะฏิปันโน ณะคะวะโต สภาวะกะสังโฆ,
 สังฆัง นะมามิ. (กราบ ๑ ครั้ง)

ปฐปะภาคะนะมะการ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต
ปฐปะภาคะนะมะการัญเจะ พุทธานุสสะตินะยัญเจะ กะโรมะ เส.

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต
สัมมาสัมพุทธัสสะ

(กล่าว ๓ ครั้ง)

พุทธานุสสะติ

ตั้ง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท
อัททกคะโต, อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโ,
วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร
ปุริสัทมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโ ภะคะวาติ.

(หยุดระลึกถึงพระพุทธรูป)

พุทธานุสสะติ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง พุทธานุสสะติ กะโรมะ เส.

(รับ) พุทธะวาระหันตะวะระตาทิกุณายุตโต,
สุทธานุสสะติกะระณานิ สะมาคะตัตโต,
โพเชติ โย สุชนะตัง กะมะลังวะ สุโร,
วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง.

พุทโ โย สัพพะปาณีนัง

สระระณัง เขมะมุตตะมัง,

ปะฐะมานุสสะติญญานัง

วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.

พุทธัสตฮาหัมมิ ทาโส (สี) ะ	พุทธโธ เม สามิกิสสะโร,
พุทธโธ ทุกขัสสะ มาตา จะ	วิชาตา จะ หิตัสสะ เม.
พุทธัสตฮาหัง นียยาเทมิ	สระวีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโต (ตี) หัง จะริสตามิ	พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง.
นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง	พุทธโธ เม สาระณัง ะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	วัตเตมยยัง สัตถุ ฐาสะเน,
พุทธัง เม วันทะมานะนะ (นายะ)	ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิระ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม	มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย ะ เจตตะสา วา,
 พุทธะ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
 พุทธโธ ปะภุคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
 กาลันตะเร สังวะริตุง ะ พุทธะ.

(นั่งคุกเข่าขึ้น)

ธัมมานุสสะติ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

(รับ) ส์วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก
 เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

(หยุดระลึกถึงพระธรรมคุณ)

ฉัมมาภิกิถิ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง ฉัมมาภิกิถิง กะโรมะ เส.

(รับ) ส้วากขาตะตาทิกุณะโยคะวะเสนะ เสโย,
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,
ฉัมโม กุโถกะปะตะนา ตะทะชาริชาโร,
วันทามะหัง ตะมะหะรัง ะระฉัมมะเมตัง.

ฉัมโม โย สัพพะปาณินัง	สระระณัง เขมะมุตตะมัง,
ทุติยานุสสะติฏฐานัง	วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.
ฉัมมัสสาหัสมิ ทาโส (สี) ะ	ฉัมโม เม สามิกิสสะโร,
ฉัมโม ทุกขัสสะ มาตา จะ	วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
ฉัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ	สระริรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโต (ตี) หัง จะริสสามิ	ฉัมมัสเสวะ สุฉัมมะตัง.
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	ฉัมโม เม สระระณัง ะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	วัทเทมยยัง สัตถุ สาสะเน,
ฉัมมัง เม วันทะมานะนะ (นายะ)	ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิระ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม	มาหะสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย ะ เจตะสา วา,
ฉัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
ฉัมโม ปะฎีกคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง ะ ฉัมเม.

(นั่งคุกเข่าขึ้น)

สังฆานุสสะติ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.

(รับ) สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ
อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย
ปาหุเนยโย ทักขิณเยโย อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัสสะติ.

(หยุดระลึกถึงพระสังฆคุณ)

สังฆาภิกิตี

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง สังฆาภิกิตีติง กะโรมะ เส.

(รับ) สัทธัมมะโข สุปะฏิปัตติคฺคณาทียุตโต,
โยภุสฺสัพพะโข อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏฺฐิโฐ,
สีลาทีธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,
วันทามะหัง ตะมะรียานะ คะณัง สุสุททัง.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง	สระระณัง เขมะมุตตะมัง,
ตะตียานุสสะติญฺฐานัง	วันทามิ ตัง สีเรนะหัง.
สังฆัสสะหัสสมิ ทาโส (สี) ะ	สังโฆ เม สามิกิสสะโร,
สังโฆ ทุกขัสสะ มาตา จะ	วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
สังฆัสสะหัง นียยาเทมิ	สระวีรัญชีวัตถุจิทัง,
วันทันโต (ตี) หัง จะริสสามิ	สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง.

นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	สังโฆ เม สระระณัง ะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	วัฑฒะยยัง สัตถุ สาสะเน,
สังฆัง เม วันทะมานะเน (นายะ)	ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม	มาเหตุสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย ะ เจตะสา วา,
 สังฆะ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
 สังโฆ ปะฎีกคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
 กาลันตะเร สังวะริตุง ะ สังฆะ.

(จบแล้วพึงนั่งราบ)

คำใน () สำหรับสตรีสวด

ชุมนุมเทวดา

สะมันตา จักกะวาเพสุ	อัครัจฉันตุ เทวะตา,
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ	สุณันตุ สักกะโมกชะกัง.

สัคเค กาเม จะ รูปะ คิริติชะระตะเถ จันตะลิกเข วิมานะ,
 ทีเป รัฎฐะ จะ กาเม ตะรุวะนะกะพะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต, ภูมมา
 จายันตุ เทวา ชะละละละวิสะเม ยักกะกันชัพพะนาคา, ติฎฐันตา สันติเก
 ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ,

ธัมมัสสะวะนะกาโล	อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล	อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล	อะยัมภะทันตา.

คาถาจุดเทียนชัย

ในพระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์และพระราชพิธีอื่นๆ

พุทธโศ สัพพัญญุตญาณโณ	ธัมโม โลกุตตโร ะโร
สังโฆ มัคคะพะลังกุโธ จะ	อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
เอตัสสะ อานุกาเวนะ	สัพพะทุกขา อุปัตทวา
อันตะรายา จะ นัสสันตุ	สัพพะโสทธิ ภะวันตุ เต ฯ

คาถาจุดเทียนชัย

พระราชพิธีพืชมงคล

พุทธโศ สัพพัญญุตญาณโณ	ธัมโม โลกุตตโร ะโร
สังโฆ มัคคะพะลังกุโธ จะ	อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
เอตัสสะ อานุกาเวนะ	เทโว วัสสะตุ กาละโต
วัสสันตะรายา มาเหตุง	สัพพะโสทธิ ภะวันตุ โน ฯ

คาถาดับเทียนชัย

ทุกพระราชพิธี

นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง	พุทธโศ เม สาระณัง ะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง	ธัมโม เม สาระณัง ะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง	สังโฆ เม สาระณัง ะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

ยังกิณฺจ วิตตัง อิธะ วา หุรััง วา
 ลักเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณิตัง
 นะ โน สมะมัง อตฺถิ ตะถาคะเตนะ
 อิทัมปิ พุทฺธะ ระตะนัง ปะณิตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตฺถิ โหตุ
 ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณิตัง
 ยะทังคะคา ลักขัณฺเณ สะมาหิโต
 นะ เตนะ รัมเมนะ สมะตฺถิ กิณฺจ
 อิทัมปิ รัมเม ระตะนัง ปะณิตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตฺถิ โหตุ
 ยัมพุทฺธะเสฏฺฐโณ ปะริวัณณะยิ สุจิง
 สะมาธิมานันตะริกัณฺเณมาหุ
 สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
 อิทัมปิ รัมเม ระตะนัง ปะณิตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตฺถิ โหตุ
 เย ปุคคะลา อัญฺฐะ สะตัง ปะสัตถา
 จัตตาริ เอตานิ ยุกานิ โหนติ
 เต ทักขิณฺเณยา สุกะตัสสะ สาวะกา
 เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลานิ
 อิทัมปิ สัจเจ ระตะนัง ปะณิตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตฺถิ โหตุ
 เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัพเพนะ
 นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ

เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคฺยหะ
 ลัทธา มุชา นิพพุติง ญญชะมานา
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ
 ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
 วิรัตตะจิตตายะติเก ภาวัสสัมมิง
 เต ขีณะพีชา อะวิรุพหิณฺ्हนทา
 นิพพันฺติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

สัพพะโรคะวินิมุตโต

สัพพะสันตปาปะวัชชิตโต

สัพพะเวระมะติกกัณโถ

ยะถาทิโป จะ นิพพุโต

ปฐปะภาคะนะมะการ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต
ปฐปะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อระหะโต
สัมมาสัมพุทธุธัสสะ

(กล่าว ๓ ครั้ง)

สละระณะคะมะนะปาฐะ

(ผู้นำว่า) หันทะ มะยัง ติสละระณะคะมะนะปาฐัง ภะณามะเส.

(รับ) พุทธัง สละระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สละระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สละระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สละระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สละระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สละระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สละระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สละระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สละระณัง คัจฉามิ

สัจจะกิริยาคาถา

นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	พุกโข เม สรรณัง ะรัง, โสตถิ เม (เต) โหนตุ สัพพะทา.
นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	ธัมโม เม สรรณัง ะรัง, โสตถิ เม (เต) โหนตุ สัพพะทา.
นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	สังโฆ เม สรรณัง ะรัง, โสตถิ เม (เต) โหนตุ สัพพะทา.

เม = เพื่อตน เต = เพื่อผู้อื่น

มหาการุณิกอนาโถติอาทิกาคาถา

มะหาการุณิก นาโถ ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพา เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	อตถายะ สัพพะปาณินัง, ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง, มา โหนตุ สัพพุปัททะวา.
มะหาการุณิก นาโถ ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพา เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	หิตายะ สัพพะปาณินัง, ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง, มา โหนตุ สัพพุปัททะวา.
มะหาการุณิก นาโถ ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพา เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	สุขายะ สัพพะปาณินัง, ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง, มา โหนตุ สัพพุปัททะวา.

เขมาเขมะสระระณังคะมะนะปะริทีปิกาภา

พะหุง เว สระระณัง ยันติ	ปัพพะตานิ ะนานิ จะ,
อารามะรุกขะเจตยานิ	มะนุสสา ะยะตัสชิตา.
เนตัง โข สระระณัง เขมัง	เนตัง สระระณะมุตตะมัง,
เนตัง สระระณะมากัมมะ	สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.
โย จะ พุทธัญจะ ัมมัญจะ	สังมัญจะ สระระณัง คะโต,
จัตตาริ ะริยะสัจจานิ	สัมมัพปัญญายะ ปัสสะติ.
ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง	ทุกขัสสะ จะ ะตีกกะมัง,
อะริยัญญัญจันตักัง มัคคัง	ทุกขุปะสะมะคามินัง.
เอตัง โข สระระณัง เขมัง	เอตัง สระระณะมุตตะมัง,
เอตัง สระระณะมากัมมะ	สัพพะทุกขา ปะมุจจะตัสติ.

ปัพพะโตปะมะคาธา

ยะถาปี เสธา วิปูลา	นะกัง อาหัจจะ ปัพพะตา,
สะมันตา ะนะปะริเยยยุง	นิโปไปเถนตา จะตัททิสา.
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ	อะชิวัตตันติ ปาณิน,
ขัตติเย พรัหมะเณ เวสเส	สุทเท จันทาละปุกกุเส.
นะ กิญจิ ปะริวัชเชติ	สัพพะเมวาภิมัททะติ,
นะ ตัตถะ หัตถีนัง ภูมิ	นะ ระถานัง นะ ปัตติยา.
นะ จาปี มันตะยุกฺทนะ	สัคกา เชตุง ะเนนะ วา,
ตัสมา หิ ปันทิตโต โปโส	สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน.
พุทฺธะ ัมเม จะ สังฆะ จะ	ธีโร สัทธัง นิเวสสะเย,
โย ัมมะจาโร กาเยนะ	วาจาเย อุททะ เจตตะสา,
อิทฺทวะ นัง ปะสังสันติ	เปจจะ สัคเค ปะโมทะติ.

อะริยะชะนะคาถา

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต
 สีลัญจะ ยัสสะ กัลยาณัง
 สังฆะ ปะสาโท ยัสสัจฉิ
 อะทะสิทโทติ ตัง อากุ
 ตัสมา สัทธัญจะ สีลัญจะ
 อะนุญญะเชตะ เมธาวิ

อะจะลา สุปะติฎฐิตา,
 อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง.
 อุกุฏตัณณะ ทัสสะนัง,
 อะโหมนัตถัสสะ ชีวิตัง.
 ปะธานัง รัมมะทัสสะนัง,
 สะรัง พุทธานะ สาสะนันติ.

ภัทเทกะรัตตะคาถา

อะตีตัง นานวาคะเมยยะ
 ยะทะตีตัมปะหีนันตัง
 ปัจจุปปันนัญจะ โย รัมมัง
 อะสังหิรัง อะสังกุปปัง
 อัชเชวะ กิจจะมาตูปปัง
 นะ หิ โน สังกะรันเตนะ
 เอวัง วิหาริมาทาปัง
 ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ

นัปปะฎีกังเข อะนาคะตัง,
 อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง.
 ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ,
 ตัง วิทธา มะนุพฺพุทฺเษ.
 โก ชัญญา มะระณัง สุเว,
 มะหาเสนะนะ มัจจุณา.
 อะโหรัตตะมะตันทิตัง,
 สันโต อากิขะเต มุนีติ.

อุณฺหิสสະวิชะยะคาถา

อํตถิ อุณฺหิสสະวิชะโย	ชัมโม โลก อะนุตตะโร
สัพพะสัตตตะหิตัตถายะ	ตั้ง ตํวัง คัณหาหิ เทวะเต
ปะริวัชเช ราชะทัณฺเฑ	อะมะนุสเส หิ ปาวะเก
พะยัคเม นาคะ วิเส ภูเต	อะกาละมะระเณนะ วา
สัพพะสัมา มะระณา มุตโต	ฐะเปตฺวา กาละมาริตัง
ตัสเสวะ อานุภาเวนะ	โหตุ เทโว สุชี สะทา
สุททะสีลัง สะมาทายะ	ชัมมัง สุจะริตัง จะเร
ตัสเสวะ อานุภาเวนะ	โหตุ เทโว สุชี สะทา
ลิกขิตัง จินติตัง ปุชัง	ชาระณัง วาจะนัง คะรุง
ปะเรลัง เทสะนัง สุตฺวา	ตัสสะ อายุ ปะวัตตะมะตีติ.

นมะการะสัททิกาถา

(ใช้แทน สัมพุทธะ)

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏฐู,
 สามัง วะ พุทฺโธ สุกะโต วิมุตโต.
 มาร์สสะ ปาสา วินิโมจะยันโต,
 ปาเปติ เขมมัง ชะนะตัง วินยยัง.
 พุทฺธัง ะรันตัง สิริสะธา นะ मामิ,
 โลกัสสะ นาคัณฺเฑ จะ วินายะกัณฺเฑ.
 ตันเตชะสา เต ชะยะสัททิ โหตุ,
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ.

ฌัมโม ะโซ โย วียะ ตัสสะ สัตถุ.
 ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธีมคคัง.
 นียยานิโก ฌัมมะระรัตสะ ฐารี,
 สาทาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ.
 ฌัมมัง ะรันตัง สิริระธา นะมามิ,
 โมหปปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง,
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ.

สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโก โย,
 โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะเซธา.
 สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ,
 สวากขาตะฌัมมัง วิทิตัง กะโรติ.
 สังฆัง ะรันตัง สิริระธา นะมามิ,
 พุทธานุพุทธัง สะมะสีละทิฏฐิง.
 ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ.

สัมพุทธะ

(บทสวดไหว้พระพุทธรูปเจ้าในอดีต)

สัมพุทธะ อัญญะวิสัยจะ	ท้าวทะสัยจะ สะหัสสะเก,
ปัญจะสะตะสะหัสทานิ	นะมามิ สิริระธา อะหัง.
เตสัง ฌัมมัญจะ สังฆัญจะ	อาทะเรนนะ นะมามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ	หันตฺวา สัพเพ อุปัตทะเว,
อะเนกา อันตะรายาปี	วินัสสันตุ อะเสสะโต.

สัมพุทธเช ปัญจะปัญญาสัจจะ
 ทะสะสะตะสะหัสธานี
 เตสัง รัมมัญจะ สังฆัญจะ
 นะมะการานุภาวนะ
 อะเนกา อันตะรายาปี

สัมพุทธเช นะวุตตะระสะเต
 วิสะติสะตะสะหัสธานี
 เตสัง รัมมัญจะ สังฆัญจะ
 นะมะการานุภาวนะ
 อะเนกา อันตะรายาปี

(ถ้าไม่สวด สัมพุทธเช จะสวด นะมะการะสิทธิคาถา แทนก็ได้)

จะตุวิสะติสะหัสสะเก,
 นะมามิ สิระสา อะหัง,
 อาทะเรนนะ นะมามิหัง,
 หันตฺวา สัพเพ อุปัททเว,
 วินัสสันตุ อะเสสะโต.

อัญฐะจัตตาฬิสะสะหัสสะเก,
 นะมามิ สิระสา อะหัง.
 อาทะเรนนะ นะมามิหัง,
 หันตฺวา สัพเพ อุปัททเว,
 วินัสสันตุ อะเสสะโต.

นะโมการะอัญฐะกะ

(นะโมแปด)

นะโม อะระหะโต สัมมา-
 นะโม อุตตะมะรัมมัสสะ
 นะโม มะหาสังฆัสสาปี
 นะโม โอมัตถยารัทธัสสะ
 นะโม โอมะกาตีตัสสะ
 นะโมการูปปะภาวนะ
 นะโมการานุภาวนะ
 นะโมการัสสะ เตชนะ

สัมพุทธัสสะ มะเหลสิน,
 ส์วากขาตัสสะวะ เตนิระ.
 วิสุททะสีละทิจฺฉิน,
 ระตะนัตตะยัสสะ สาธุกัง.
 ตัสสะ วัตตุตตะยัสสะปี,
 วิจักขันตุ อุปัททวา.
 สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา,
 วิริมहि โหมิ เตชะวา.

มังคะละสูตรตั้ง (มงคล ๓๘ ประการ)

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvattiyā viharati,
 chetvareṇa aññāpīṇṭhikāssa āraṃ. aḍḍaḥo aññuṇḍaṭṭara
 taveṭṭa, aḍḍhikāṇṭhāya rāttiya aḍḍhikāṇṭhāvaṇṇa kevalakāpīṅg
 chetvareṇā oḷāsaṭṭā, yeṇa bhaddhā teṇupassāgāmi
 upassāgāmitvā bhaddhāvaṇṇā aḍḍhāvaṇṇā ekamāṅgā aññāṭṭhāsi.
 ekamāṅgā sūta ho sā taveṭṭa bhaddhāvaṇṇā kāṭṭhāya aññāṭṭhāsi.

พะหุ เทวา มะนุสสา จะ
 อากังขะมานา โสตถานัง

อะเสวะนา จะ พาลานัง
 ปุชา จะ ปุชะนียานัง

ปะฏิรูปะเทสสะวาโส จะ
 อັตตะสัมมาปะณิธิ จะ

พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ
 สุกาสิตา จะ ยา วาจา

มาตาปีตูปัญญานัง

อะนากุลา จะ กัมมันตา

ทานัญจะ ชัมมะจะริยา จะ

อะนะวัชชานิ กัมมานิ

อาระตี วิระตี ปาปา

อัปปะมาโท จะ ชัมเมสุ

การะโว จะ นิวาโต จะ

มังคะลานิ อะจินตะยุง,

พรัหิ มังคะละมุตตะมัง.

ปัณทิตานัญจะ เสวะนา,

เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา,

เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

วินะโย จะ สุลิกขิโต,

เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

ปุตตะทาร์ธสะ สังกะโห,

เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

ญาคะกานัญจะ สังกะโห,

เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

มัชชะปาณา จะ ตัญญะโม,

เอตัมมังคะละมุตตะมัง.

สันตุญ्ญี จะ กะตัญญูตา,

กาเลนะ รัมมัสสะวะนัง	เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ขันตี จะ โสวะจัสสะตา	สะมะณันญจะ ทัสสะนัง,
กาเลนะ รัมมะสากัจฉา	เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ตะโป จะ พรัหมะจะริยัญจะ	อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง,
นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ	เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ศุภุจัสสะ โลกะรัมเมหิ	จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ,
อะโสกัง วิระชัง เขมัง	เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
เอตาทิสานิ กัตถวานะ	สัพพัตถะมะปะราชาธา,
สัพพัตถะ โสถถึง กัจฉันติ	ตันเตลัง มังคะละมุตตะมันติ.

ระตะนะสุตตัง

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
 ภูมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข.
 สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภาวันตุ,
 อะโถปี สักกัจจะ สุณันตุ ภาสีตัง.
 ตัสมา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ,
 เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชาเย.
 ทิวา จะ รัตโต จะ หารันติ เย พะลิง,
 ตัสมา หิ เน รักขะถะ อัมปะมัตตา.
 ยังกิญจิ วิตตัง อีระ วา หุรัง วา,
 สักเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง.
 นะ โน สะมัง อตถิ ตะถาคะเตนะ,
 อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ขะย้ง วิราคัง อะมะตัง ปะณัตัง,
 ยะทัชณะกา สักยะมุณี สะมาหิโต.
 นะ เตนะ รัมเมนะ สะมัตถิ กิณฺจิ,
 อิทัมปิ รัมเม ระตะนัง ปะณัตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ยัมพุททะเสฏฺฐโฐ ปะริวัณณะยิ สุจิง,
 สะมาธิมานันตะริกัณฺณะมาหุ.
 สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ,
 อิทัมปิ รัมเม ระตะนัง ปะณัตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

เย ปุคคะลา อัญญุสะ สะตัง ปะสัตถา,
 จัตตารี เอตานิ ยุกานิ โหนติ.
 เต ทักขิณฺเอยยา สุคะตัสสะ สาวะกา,
 เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลานิ.
 อิทัมปิ สัจเจ ระตะนัง ปะณัตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัพเพนะ,
 นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ.
 เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ,
 ลัทธา มุธา นิพพุตัง ภูณฺชะมานา.
 อิทัมปิ สัจเจ ระตะนัง ปะณัตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ยะถินทะชีโล ปะฐะวัง สิโต ลียา,
 จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย.

ตะถูปะมัง สัปปุริสัง ะทามิ,
 โย อะริยะตัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ.
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

เย อะริยะตัจจานิ วิภาวะยันติ,
 คัมภีระปัญญะนะ สุเทสิตานิ.
 กิญจาปี เต โหนติ ภูสัปปะมัตตา,
 นะ เต ภาวัง อัญญะมะมาทียันติ.
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทาเย,
 ตะยัสสุ ชัมมา ชะหิตา ภาวันติ.
 สักกายะทิฏฐิ วิจิกิญจัตถุจะ,
 สีลัพพะตัง วาปี ยะทัตถิ กิญจิ.
 จะตุหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต,
 นะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาทุง.
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

กิญจาปี โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง,
 กาเยนะ วาจาอุททะ เจตะสา วา.
 อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฐิจฉะทาเย,
 อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา.
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

วัฒนูปะคุมเพ ยะธา ผุสสิตักเค,
 คิมทานะมาเส ประฐะมัสัมมิง คิมเห.
 ตะถูปะมัง ชัมมะวะรัง อะเทสะยิ,
 นิพพานะคามิง ประระมัง หิตายะ.
 อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ะโร ะรัญญ ะระโท ะราหะโร,
 อะนุตตะโร ชัมมะวะรัง อะเทสะยิ.
 อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ชีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง,
 วิรัตตะจิตตายะติเก ะวะสัมมิง.
 เต ชีณะพีชา อะวิรุพหิณันทา,
 นิพพันติ ชีรา ยะถายัมปะทีโป.
 อิทัมปิ สัจเจ ระตะนัง ปะณีตัง,
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ยานีชะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
 ภูมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข.
 ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง,
 พุทชัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

ยานีชะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
 ภูมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข.
 ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง,
 ชัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

ยานีระ ภูตานี สะมาคะตานี,
 ภูมมานิ วา ยานิวะ อ้นตะลิกเข.
 ตะถาคะตั้ง เทวะมะนุสสะปุชิตัง,
 สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

กะระณียะเมตตะสุตตัง

กะระณียะมัตถะกุสะเดณะ
 ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ,
 สักโก อชฺฐ จะ สุหุชฺฐ จะ
 สุวะโจ จัสสะ มุฑฺฒ อะนะติมานี.
 สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ
 อัปปะกิจโจ จะ สัตถะหุกะวุตติ,
 สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ
 อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ.
 นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิณฺณจิ
 เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยฺยง,
 สุจิโน วา เขมิโน โหนตุ
 สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.
 เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ
 ตะธา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสธา,
 ทีมา วา เย มะหันตา วา
 มัชฌิมา รัตตะกา อะณุกะณฺฐา.
 ทิฏฐฺฐา วา เย จะ อะทิฏฐฺฐา
 เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร,

ภูตา วา สัมภะเวสี วา
 สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.
 นะ ปะโร ปะรัง นิภพเพละ
 นาติมัญญะละ กัตตะจิ นัง กิญจิ,
 พยาโรสะนา ปะฐิมะสัจญญา
 นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเจยยะ.
 มาตา ยะถา นียัง ปุตตัง
 อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักข,
 เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ
 มานะสัมภะวะเย อะปะริมาณัง.

เมตตัญจะ สัพพะโลกัสสัมมัง
 มานะสัมภะวะเย อะปะริมาณัง,
 อุตธัง อะโธ จะ ทิริยัญจะ
 อะสัมพาชัง อะเวรัง อะสะปัตตัง.
 ติญญัญจะรัง นิสินโน วา
 สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมัทโธ,
 เอตัง สะติง อะธิญญะยะ
 พรัหมะเมตัง วิหารัง อิตตะมาหุ.
 ทิญญัญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา
 ทัสสะเนนะ สัมปันโน,
 กามะสุ วินยยะ เคชัง
 นะ หิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตีติ.

ขั้นพระปริตตะคาถา

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง	เมตตัง เอรापะเถหิ เม,
ฉัพพยาปุตเตหิ เม เมตตัง	เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ.
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง	เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม,
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง	เมตตัง พระหุปปะเทหิ เม,
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก,
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ	มา มัง หิงสิ พระหุปปะโท.
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา	สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา,
สัพเพ ภัทธานิ ปัสสันตุ	มา กิญจิ ปาปะมาคะมา.

อัปปะมาโณ พุทโธ, อัปปะมาโณ ฌัมโม, อัปปะมาโณ สังโฆ,
 ปะมาณะวันตานิ ลีริงสะปานิ, อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี
 สรรพะมุ มุสิกกา, กะตา เม รักษากะตา เม ประริตตะ, ประฎีกกะมันตุ
 ภูตานิ, โสหัง นะโม ภาคะวะโต, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง.

วิญญูกะปะริตตัง

อตฺถิ โลกเอ สึละคุโณ	สัจจัง โสเจยยะนุททะยา,
เตนะ สัจเจนะ กาทามิ	สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง.
อาวัชชิตฺวา ฌัมมะพะลัง	สะริตฺวา ปุพพะเก ชิเน,
สัจจะพะละมะวัสสาเย	สัจจะกิริยะมะกาสะหัง.
สันติ ปักขา อะปัตตะนา	สันติ ปาทา อะวัญจะนา,
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา	ชาตะเวททะ ประฎีกกะมะ.
สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง	มะหาปัชชะลิตฺวา ลีชี,
วัชเชสิ โสพะสะ กะรีสถานิ	อุทะกัง ปัตฺวา ยะธา ลีชี,
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ	เอธา เม สัจจะปาระมิตฺติ.

อังคุลิมาละปริตตั้ง

ยะโตหัง ภะคินี อะริยาเย ชาตียา ชาโต, นาภิชานามิ
 สัตถุจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา. เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ
 โสตถิ คัพภัสสะ. (กล่าว ๓ ครั้ง)

โพชฌังคะปริตตั้ง

โพชฌังโค สะตีสังขาโต
 วิริยมปิตปัสสัทธา-

สะมาธูปะกขะโพชฌังคา
 มุนินา สัมมะทักขาทา
 สังวัตตันติ อะภิญญาเย
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกัสมิง สะมะเย นาโถ
 คิลานะ ทุกขิตะ ทิสฺวา
 เต จะ ตัง อะภินันทิตฺวา
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกะทา ชัมมะราชาปี
 จุนทัตถะเรนะ ตัญญูวะ
 สัมโมทิตฺวา จะ อาพาธา
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ปะหีนา เต จะ อาพาธา
 มัคคาหะตะกิเลสา วะ
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ชัมมานัง วิจะโย ตะธา,
 โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร.

สัตเตเต สัพพะทัสสินา,
 ภาวิตา พะหุลีกะตา.

นิพพานายะ จะ โพธิยา,
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

โมคคัลลันญจะ กัสสะปัง,
 โพชฌังเก สัตตะ เทสะยิ.

โรคา มุจิงสุ ตังขะณ,
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

เคลัญญะนาภิปิโธ,
 ภาณะเปตฺวานะ สาทะรัง.

ตัมहा วุฏฐาติ ฐานะโส,
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

คิณณันนัมปิ มะเหลนัง,
 ปัตตานุปปัตติชัมมะตัง,

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

โมระประริตตั้ง

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา

หะริสสะวัณโณ ปะฐะวีปปะภาโส

ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวีปปะภาสัง,

ตะยัชชะ คุณตา วิหะเรมุ ทิวะลัง.

เย พราหมะณา เวทะคุ ลัพพะชัมเม,

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.

นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา,

นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตिया.

อิมัง โส ประริตตั้ง กัตถวา, โมโร จะระติ เอสะนา.

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา

หะริสสะวัณโณ ปะฐะวีปปะภาโส

ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวีปปะภาสัง,

ตะยัชชะ คุณตา วิหะเรมุ รัตติง.

เย พราหมะณา เวทะคุ ลัพพะชัมเม,

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.

นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา,

นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตिया.

อิมัง โส ประริตตั้ง กัตถวา, โมโร วาสะมะกัปปะยิตติ.

บารมี ๓๐ ทศ

๑. ทานะ ปาละมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา
ทานะ อุปะปาละมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา
ทานะ ประระมัตตะปาละมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา
 วรรคต่อไปสวดเหมือนวรรคแรก เปลี่ยนแต่คำขีดเส้นใต้ไป
 ตามลำดับดังนี้
๒. สีละ	๓. เนกขัมมะ	๔. ปัญญา
๕. วิริยะ	๖. ขันติ	๗. สัจจะ
๘. อธิฏฐานะ ...	๙. เมตตา	๑๐. อุเบกขา
๑๑. ทะสะ		

บารมี ๓๐ ทศ

(อีกแบบหนึ่ง)

๑. ทานะ ปาละมี สัมปันโน,
ทานะ อุปะปาละมี สัมปันโน,
ทานะ ประระมัตตะปาละมี สัมปันโน,
 เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาละมี สัมปันโน อิติปิ โส
 ภะคะวา
 วรรคต่อไปสวดเหมือนวรรคแรก เปลี่ยนแต่คำขีดเส้นใต้ไป
 ตามลำดับดังนี้
๒. สีละ	๓. เนกขัมมะ	๔. ปัญญา
๕. วิริยะ	๖. ขันติ	๗. สัจจะ
๘. อธิฏฐานะ	๙. เมตตา	๑๐. อุเบกขา
๑๑. ทะสะ		

อาฏานาฏิยะปริตตั้ง

วิปัสติสสะ นะมัตถุ
 สิจิสสะปี นะมัตถุ
 เวสสะภุสสะ นะมัตถุ
 นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ
 โคนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ
 กัสสะปัสสะ นะมัตถุ
 อังคีระสัสสะ นะมัตถุ
 โย อิมัง ชัมมะมะเทเสติ
 เย จาปี นิพพุตตา โลเก
 เต ชะนา อะปิสุณา
 หิตัง ทเวมะนุสธานัง
 วิชชาจะระณะสัมปันนัง
 วิชชาจะระณะสัมปันนัง
 นะโม เม สัพพะพุทธานัง
 ตัณ्हังกะโร มะหาวิโร
 สาระณังกะโร โลกะหิโต
 โกณทัณฺเฑโณ ชะนะปาโมกโข
 สุมะโน สุมะโน ธีโร
 โสภิโต คุณะสัมปันโน
 ปะทุโม โลกะปัสสัชโชโต
 ปะทุมุตตะโร สัตตะสาร์
 สุชาโต สัพพะโลกักโก

จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต,
 สัพพะภูตานุกัมปิโน.
 นัหาตะกัสสะ ตะปัสสิโน,
 มาระเสนัปปะมัททิโน.
 พรัหมะณัสสะ วุสิมะโต,
 วิปะมุตตัสสะ สัพพะชิ.
 สักยะปุตตัสสะ สิรีมะโต,
 สัพพะทุกขาปะนุทะนัง.
 ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง,
 มะหันตา วีตะสาระทา.
 ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง,
 มะหันตัง วีตะสาระทัง.
 พุทชัง วันทามะ โคตะมันติ.
 อุปปันนานัง มะเหลสินัง,
 เมชังกะโร มะหายะโส.
 ที่ปิงกะโร ชุตินชะโร,
 มังคะโล ปุริสาสะโก.
 เรวะโต ระติวัฑฒะโน,
 อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม.
 นาระโท วัระสาระถี,
 สุมะโธ อัมปะฏิปุคคะโล.
 ปิยะทัสสี นะราสะโก,

อัครธรรมาธิบดี การุณิก

ลัทธินิยม อรรถาธิบาย โลก
 ปุสฺส จะ วรรณะโท พุทฺธ
 ลีลา สัพพะหิต สัตถา
 กะกุสฺสันโท สัตถะวาโห
 กัสสะโป ลีลาสัมปັນโน

เอเต จัญญู จะ สัมพุทฺธา
 สัพเพ พุทฺธา อรรถมะสสมา
 สัพเพ ทสสะพะลุปเต
 สัพเพ เต ปะฐิขานันติ
 ลีลาหะนัง นะทันเตเต
 พริหมะจักกัง ปะวัตเตนติ
 อูปเต พุทฺธะธัมเมหิ
 ทวัตติงสะลักขะณุปเต-
 พยามัปปะภายะ สุปปะภา
 พุทฺธา สัพพะปัญฺโญ เอเต
 มะหัพปะภา มะหาเตชา
 มะหาการุณิกา ชีรา
 ทีปา นาถา ปะติฏฺฐา จะ
 คะตี พันธู มะหัตถาธา
 สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ
 เตสาหัง ลีลาสา ปาเท
 วรรณะสา มะนะสา เจวะ
 สะยะเน อรรถาเน ฐาเน

ธัมมธรรมาธิบดี ตะโมนุโท.

คิลโล จะ วรรณะตัง วรรโ,
 วิปัสสี จะ อรรถปุสฺส.
 เวสสะณู สุตตะทายะโก,
 โภจนะมะโน ระณัญชะโ,
 โคตะโม สักกะปะกัโว.
 อรรถะกะสะตะโกฏาย,
 สัพเพ พุทฺธา มะหิตทิกกา,
 เวสสัระชเชหุปาคะตา,
 อรรถะภันธูระนัตตะมัง.
 ปะริสาสุ วิสัระธา,
 โลก อรรถะภันธูระนัตติยัง.
 อรรถุระระสะหิ นายะกา,
 ลีลาธานุพัตถัญชะนาชะรา.
 สัพเพ เต มุนิคุญชะรา,
 สัพเพ ชีลาสะวา ชินา.
 มะหาปรัญญา มะหัพพะลา,
 สัพเพส้านัง สุตตะวา.
 ตาณา เตจจา จะ ปาณินัง,
 สัตถะนา จะ หิเตลลิน.
 สัพเพ เอเต ปะรายะนา,
 วันทามิ ปุริสุตตะเม.
 วันทามเต ตะถาคะเต,
 คมะเน จาปี สัพพะธา.

สะทา สุเขนะ รักขันตุ
 เตหิ ต்வัง รักขิโต สันโต
 สัพพะโรคะวินิมุตโต
 สัพพะเวระมะติกกันโต

เตสัง สัจเจนะ สีเณนะ

เตปี ตุมเห อะนุรักขันตุ
 ปุรัตถิมัสสัมมิง ทิสภาเก
 เตปี ตุมเห อะนุรักขันตุ
 ทักขิณัสสัมมิง ทิสภาเก
 เตปี ตุมเห อะนุรักขันตุ
 ปัจฉิมัสสัมมิง ทิสภาเก
 เตปี ตุมเห อะนุรักขันตุ
 อุตตะรัสสัมมิง ทิสภาเก
 เตปี ตุมเห อะนุรักขันตุ
 ปุริมะทิสัง ฐะตะรัฏฐเ
 ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข
 จัตตาริ เต มะหาราชา
 เตปี ตุมเห อะนุรักขันตุ
 อากาสัฏฐา จะ ภูมมัสสุธา
 เตปี ตุมเห อะนุรักขันตุ

นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

พุทธา สันติกะธา ตูวัง,
 มุตโต สัพพะพะเยนะ จะ.
 สัพพะสันตาปะวัชชิต,
 นิพพุโต จะ ตูวัง ภาวะ.
 ขันติเมตตาพะเลนะ จะ,
 อาโรคเณนะ สุเขนะ จะ.
 สันติ ภูตา มะหิทธิกา,
 อาโรคเณนะ สุเขนะ จะ.
 สันติ เทวา มะหิทธิกา,
 อาโรคเณนะ สุเขนะ จะ.
 สันติ นาคา มะหิทธิกา,
 อาโรคเณนะ สุเขนะ จะ.
 สันติ ยักขา มะหิทธิกา,
 อาโรคเณนะ สุเขนะ จะ.
 ทักขิเณนะ วิรูปพะโก,
 กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.
 โลกะปาลา ยะสัสสิโน,
 อาโรคเณนะ สุเขนะ จะ.
 เทวา นาคา มะหิทธิกา,
 อาโรคเณนะ สุเขนะ จะ.
 พุทธิ เม สาระณัง ะรัง,
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.
 ัมโม เม สาระณัง ะรัง,
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลก

ระตะนัง พุทธะระมะมัง นัตถิ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลก

ระตะนัง ชัมมะระมะมัง นัตถิ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลก

ระตะนัง สัจจะระมะมัง นัตถิ

สัkkกัถวา พุทธะระตะนัง

หิตัง เทวะมะนุสสานัง

นัสสันตูปัททะวา สัพเพ

สัkkกัถวา ชัมมะระตะนัง

ปะริพาหุปะสะมะนัง

นัสสันตูปัททะวา สัพเพ

สัkkกัถวา สัจจะระตะนัง

อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง

นัสสันตูปัททะวา สัพเพ

สัพพีติโย วิวัชขันตฺ

มา เต ภาวัตวันตะราโย

อะภิวาทะนะสีลิสสะ

จัตตาโร ชัมมา วัฑฒันติ

สังโฆ เม สระระณัง ะรัง,

โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

วิชชะติ วิวัชัง ปุณฺ,

ตัสมา โสตถิ ภาวันตฺ เต.

วิชชะติ วิวัชัง ปุณฺ,

ตัสมา โสตถิ ภาวันตฺ เต.

วิชชะติ วิวัชัง ปุณฺ,

ตัสมา โสตถิ ภาวันตฺ เต.

โอะสะถัง อุตตะมัง ะรัง,

พุททะเตเชนะ โสตถินา,

ทุกขา วุปะสะเมนตฺ เต.

โอะสะถัง อุตตะมัง ะรัง,

ชัมมะเตเชนะ โสตถินา,

ภะยา วุปะสะเมนตฺ เต.

โอะสะถัง อุตตะมัง ะรัง,

สังฆะเตเชนะ โสตถินา,

โรคา วุปะสะเมนตฺ เต.

สัพพะโรโค วินัสสะตฺ,

สุขี ทีฆายุกิ ภาวะ.

นิจัง วุฑฒาปะจาโยโน,

อายุ วัฒนโณ สุขัง พะลัง.

อะภะยะปะริตตัง

ยันทุนนิमितตัง อะวะมังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุกัณฐะ สัทโท,
ปาปคคะโห ทุสสุปีนัง อะกันตัง,
พุกฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ยันทุนนิमितตัง อะวะมังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุกัณฐะ สัทโท,
ปาปคคะโห ทุสสุปีนัง อะกันตัง,
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ยันทุนนิमितตัง อะวะมังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุกัณฐะ สัทโท,
ปาปคคะโห ทุสสุปีนัง อะกันตัง,
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

เทวะตาอุยโยชะนะคาถา

ทุกข์ปัดตา จะ นิตทุกขา	ภะยัปัดตา จะ นิพภะยา,
โสภัปปัดตา จะ นิสโสกา	โหนตุ สัพเพปิ ปาณิน.
เอตดาวะตา จะ อัมเหหิ	สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง,
สัพเพ เทวานุโมทนต์	สัพพะสัมปัตติลิทธิยา.
ทานัง ทะทนต์ สัทธายะ	สีลัง รักขันตุ สัพพะทา,
ภาวะนาภิระตา โหนตุ	คัจฉันตุ เทวะตาคะตา.
สัพเพ พุทธา พระลัปปัดตา	ปัจเจกานัญจะ ยัง พระลัง,
อะระหันตานัญจะ เตชณะ	รักขัง พันชามิ สัพพะโส.

นักขัตยักข์

นักขัตตะยักข์กะภูตานัง	ปาป็คกะหะนิวาระณา
ปะริตตัสถานุภาเวนะ	หั้นตฺวา เตสัง อุปัททะเว
นักขัตตะยักข์กะภูตานัง	ปาป็คกะหะนิวาระณา
ปะริตตัสถานุภาเวนะ	หั้นตฺวา เตสัง อุปัททะเว
นักขัตตะยักข์กะภูตานัง	ปาป็คกะหะนิวาระณา
ปะริตตัสถานุภาเวนะ	หั้นตฺวา เตสัง อุปัททะเวฯ

สุมังคะละคาถา

โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	โสตถิ โหนตุ นิรันตะรัง.
โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะชัมมานุภาเวนะ	โสตถิ โหนตุ นิรันตะรัง.
โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	โสตถิ โหนตุ นิรันตะรัง.

สัพพมงคลคาถา

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต,
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะชัมมานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต,
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต,

ธัมมะสังคะณีมาติกาปาฐะ

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อภัยากะตา ธัมมา.

สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตะตา ธัมมา ทุกขายะ เวทะนายะ
 สัมปะยุตตะตา ธัมมา อะทุกขะมะสุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตะตา
 ธัมมา.

วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะวิปากะ-
 ธัมมะธัมมา.

อุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา
 อะนุปาทินนानุปาทานิยา ธัมมา.

สังกิลิฏฐะสังกิลิธิติกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิลิธิติกา ธัมมา
 อะสังกิลิฏฐาสังกิลิธิติกา ธัมมา.

สะวิตักกะสะวจิอารา ธัมมา อะวิตักกะวจิอาระมัตตะตา ธัมมา
 อะวิตักกาวิจิอารา ธัมมา.

ปีติสะหะคะตะตา ธัมมา สุขะสะหะคะตะตา ธัมมา
 อุเปกขาสะหะคะตะตา ธัมมา.

ทัสสะเนนะ ปะหัตถัพพะตา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหัตถัพพะตา
 ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ปะหัตถัพพะตา ธัมมา.

ทัสสะเนนะ ปะหัตถัพพะเหตูกา ธัมมา ภาวะนายะ
 ปะหัตถัพพะเหตูกา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ
 ปะหัตถัพพะเหตูกา ธัมมา.

ออะยะคามิโน ธัมมา อะปะยะยะคามิโน ธัมมา
 เนวอะยะคามิโน นาปะยะยะคามิโน ธัมมา.

เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขา นาสกขา ธัมมา.

ประริตตา รั้มมา มะหัคคะตา รั้มมา อัปปะมาณา รั้มมา.

ประริตตารั้มมะณา รั้มมา มะหัคคะตารั้มมะณา รั้มมา
อัปปะมาณารั้มมะณา รั้มมา.

หีนา รั้มมา มัชฌิมา รั้มมา ปะณีตา รั้มมา.

มิจฉัตตะนียะตา รั้มมา สัมมัตตะนียะตา รั้มมา อะนียะตา
รั้มมา.

มัคคารั้มมะณา รั้มมา มัคคะเหตุกา รั้มมา มัคคาธิปะติโน
รั้มมา.

อุปปันนา รั้มมา อะนุปปันนา รั้มมา อุปปาทีโน รั้มมา.

อะตีตา รั้มมา อะนาคะตา รั้มมา ปัจจุปปันนา รั้มมา.

อะตีตารั้มมะณา รั้มมา อะนาคะตารั้มมะณา รั้มมา
ปัจจุปปันนารั้มมะณา รั้มมา.

อชฉัตตา รั้มมา พระหิทธา รั้มมา อชฉัตตะพะหิทธา รั้มมา.

อชฉัตตารั้มมะณา รั้มมา พระหิทธารั้มมะณา รั้มมา
อชฉัตตะพะหิทธารั้มมะณา รั้มมา.

สะนัทสสะนะสัปปะฎิฆา รั้มมา อะนัทสสะนะสัปปะฎิฆา รั้มมา
อะนัทสสะนาปปะฎิฆา รั้มมา.

วิปัสสนาภูมิปาฐะ

ปัญจกัณฑ์ธา, รุปกัณฑ์โธ, เวทนะกัณฑ์โธ, สัตถุญจกัณฑ์โธ,
สังขารกัณฑ์โธ, วิญญาณกัณฑ์โธ.

ท้าวทะสายะตะนานิ. จักขั้วายะตะนัง รุปายะตะนัง,
โสทายะตะนัง สัททายะตะนัง, ฆานายะตะนัง คันธายะตะนัง,
ชีวหายะตะนัง ระสายะตะนัง, กายายะตะนัง โผฏฐัพพะายะตะนัง,
มะนายะตะนัง ฐัมมายะตะนัง.

อัญญาณะระสะ ธาตุโย. จักขุธาตุ รุปะธาตุ จักขุวิญญาณะธาตุ,
โสตะธาตุ สัททะธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ, ฆานะธาตุ คันธะธาตุ
ฆานะวิญญาณะธาตุ, ชิวหาธาตุ ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ, กายะ
ธาตุ โผฏฐัพพะธาตุ กายะวิญญาณะธาตุ, มะโนธาตุ ฐัมมะธาตุ
มะโนวิญญาณะธาตุ.

พาวีสะตินทริยานิ. จักขุนทริยัง โสตินทริยัง ฆานินทริยัง
ชีวหินทริยัง กายินทริยัง มะนินทริยัง, อิตถินทริยัง ปุริสสินทริยัง
ชีวิตินทริยัง, สุขินทริยัง ทุกขินทริยัง โสมะนัสสินทริยัง
โทมะนัสสินทริยัง อุเปกขินทริยัง, สัทธินทริยัง วิริยินทริยัง
สะตินทริยัง สะมาธินทริยัง ปัญญินทริยัง, อะนัญญะตัญญูสตามิ-
ตินทริยัง อัญญินทริยัง อัญญาตาวินทริยัง.

จัตตารี อะริยะสัจจานิ. ทุกขัง อะริยะสัจจัง, ทุกขะสะมุททะโย
อะริยะสัจจัง, ทุกขะนิโรธो อะริยะสัจจัง, ทุกขะนิโรธะคามินี
ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง.

ประวิจจะสมุปปาทะปาฐะ

อะวิชาปัจจะยา สังขารา, สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง,
 วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง, นามะรูปะปัจจะยา สะพายะตะนัง,
 สะพายะตะนะปัจจะยา ผัสโส, ผัสสะปัจจะยา เวทะนา,
 เวทะนาปัจจะยา ตัณหา, ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง,
 อุปาทานะปัจจะยา ภาโว ภาวะปัจจะยา ชาติ, ชาติปัจจะยา
 ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา สัมภะวันติ.
 เอวะเมตัสสะ เภวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, สมุททะโย โหติ.

อะวิชายะเตววะ อะเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรโธ, สังขา-
 ระนิโรธา วิญญาณะนิโรโธ, วิญญาณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ, นามะ-
 รูปะนิโรธา สะพายะตะนะนิโรโธ, สะพายะตะนะนิโรธา ผัสสะนิโรโธ,
 ผัสสะนิโรธา เวทะนานิโรโธ, เวทะนานิโรธา ตัณหานิโรโธ, ตัญหานิโรธา
 อุปาทานะนิโรโธ, อุปาทานะนิโรธา ภาวะนิโรโธ, ภาวะนิโรธา ชาตินิโรโธ,
 ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา
 นิรุชณันติ. เอวะเมตัสสะ เภวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, นิโรโธ โหติ.

บทขัดฉัมมะนิยามะสูตรตั้ง

ยัง เว นิพพานะญาณัสสะ	ญาณัง ปุพเพ ปะวัตตะเต
ตัสเสวะ วิสะยัญญิตา	ยายัง ฉัมมะนิยามะตา
อะนิจจะตา ทุกขะตา จะ	สัพเพสัง จะ อะนัตตะตา
ตัสสา ปะกาสะกัง สุตตัง	ยัง สัมพุทเธนะ ภาสิตัง
สาธุนัง ญาณะจาเรนะ	ยะถา พุทเธนะ เทสิตัง
โยนิโส ปะฏิปัตถัตถัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เสฯ

ธัมมะนิยามะสูตรตั้ง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยะยัง ภะคะวา, สāvātibhāyā viharasati,
 chetavāne anāpānābhikkhāsaṅgā, āramā. tātṭha bhā bhikkhā bhikkhū
 āmānātesī bhikkhāvātibhikkhā. bhānātesī te bhikkhū bhābhikkhāvātibhikkhū.
 ภะคะวา เอตะทะโวจะ.

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา
 ตะถาคะตานัง, สุตินา วะ สāvātibhikkhū ธัมมัญญิตะตา ธัมมะนิยามะตา,
 สัพเพ สังฆารā อะนิจจาติ. ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ
 อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมต์วา อัจจิกขะติ เทเสติ,
 ปัญญาเปติ ปัญญาเปติ, วิหาระติ วิหาระติ อุตตานิกะโรติ, สัพเพ
 สังฆารā อะนิจจาติ.

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา
 ตะถาคะตานัง, สุตินา วะ สāvātibhikkhū ธัมมัญญิตะตา ธัมมะนิยามะตา,
 สัพเพ สังฆารā ทุกขาติ. ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,
 อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมต์วา อัจจิกขะติ เทเสติ, ปัญญาเปติ
 ปัญญาเปติ, วิหาระติ วิหาระติ อุตตานิกะโรติ, สัพเพ สังฆารā ทุกขาติ.

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา
 ตะถาคะตานัง, สุตินา วะ สāvātibhikkhū ธัมมัญญิตะตา ธัมมะนิยามะตา,
 สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ. ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ,
 อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมต์วา อัจจิกขะติ เทเสติ, ปัญญาเปติ
 ปัญญาเปติ, วิหาระติ วิหาระติ อุตตานิกะโรติ, สัพเพ ธัมมา
 อะนัตตาติ. อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต
 ภาสีตัง, อะภินันทุนติ.

ติลักขะณาทีกาถา

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ
 อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข
 สัพเพ สังขารา ทุกขาติ
 อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข
 สัพเพ ชัมมา อะนัตตาติ
 อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข
 อัปปะกา เต มนะหุสเสสุ
 อะถายัง อิตะธา ปะชา
 เย จะ โข สัมมะทักขาเต
 เต ชะนา ปาระเมสสันติ
 กัณ्हัง ชัมมัง วิปปะหายะ
 โอกา อะโนกะมาคัมมะ
 ตัตต์ราภีระติมิจเฉยยะ
 ปะริโยทะเปยยะ อัตตานัง
 เยสัง สัมโพธิยังเคสุ
 อาทานะปะฐินิสัสสัคเค
 จีณาสะวา ชุติมันโต

ยะทา ปัญญาเย ปัสสะติ,
 เอสะ มัคโค วิสุทฐิยา.
 ยะทา ปัญญาเย ปัสสะติ,
 เอสะ มัคโค วิสุทฐิยา.
 ยะทา ปัญญาเย ปัสสะติ,
 เอสะ มัคโค วิสุทฐิยา.
 เย ชะนา ปาระคามิโน,
 ตีระเมวานุชาระติ.
 ชัมเม ชัมมานุวัตติโน,
 มัจจุเชยยัง สุทุดตะรัง.
 สุกกััง ภาเวถะ ปันนติโต,
 วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง.
 หิต์วา กามะ อะภิญจะโน,
 จิตตะเกถเสหิ ปันนติโต.
 สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง,
 อะนุปาทายะ เย ระตา,
 เต โลเก ประรินิพพุตาติ.

พุทธะอุทานะคาถา

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ชัมมา
 อาตาปีโน ฌายะโต พรัหฺมณะสสะ
 อะถัสสะ กังขา ะปะยันติ สัพพา
 ยะโต ปะชานาติ สะเหตุชัมมัง.

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ชัมมา
 อาตาปีโน ฌายะโต พรัหฺมณะสสะ
 อะถัสสะ กังขา ะปะยันติ สัพพา
 ยะโต ขะยัง ปัจจะยานัง อะเวทิตฺติ.

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ชัมมา
 อาตาปีโน ฌายะโต พรัหฺมณะสสะ
 วิฐุปะยัง ติฎฐะติ มาระเสนัง
 สูโรวะ โสภาสะยะมันตะลิกขันติ.

พระอภิธรรม พระสังคะณี

กุสะลา ชัมมา อะกุสะลา ชัมมา อัปฺยากะตา ชัมมา. กะตะเม
 ชัมมา กุสะลา. ยัสฺมิง สะมะเย กามาวะจะรัง กุสะตัง จิตตัง อุปปันนัง
 โหติ, โสมะนัสสะสะหะคะตัง ญาณะสัมปะยุตตัง, รูปรัมมะณัง วา
 สัททารัมมะณัง วา, คันธารัมมะณัง วา ระสวารัมมะณัง วา,
 โผฏฐัพพารัมมะณัง วา ชัมมารัมมะณัง วา, ยัง ยัง วา ปะนาร์พกะ,
 ตัสฺมิง สะมะเย ผัสโส โหติ, อะวิกเขโป โหติ, เย วา ปะนะ ตัสฺมิง
 สะมะเย อัญญะปิ อตฺถิ ปะภุจจะสะมุปปันนา อะรูปิโน ชัมมา, อิม
 ชัมมา กุสะลา.

พระวิภังค์

ปัญญาจักขันธา. รูปักขันโธ, เวทะนากขันโธ, สัตถุญญาขันโธ, สัจจารักขันโธ, วิญญาณักขันโธ. ตัตถะ กะตะโม รูปักขันโธ. ยังกิณฺณจิ รูปัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง, อัจฉัตตัง วา พะหิทธา วา, โธพาริกัง วา สุขุมัง วา, หีนัง วา ปะณีตัง วา, ยัง ทูเร วา สันติเก วา, ตะเทกัชฌัง อะภิสัตถุญญหิตฺวา อะภิสัจฉิปิตฺวา, อะยัง วุจจะติ รูปักขันโธ.

พระธาตุกะถา

สังกะโห อะสังกะโห. สังกะหิตะนะ อะสังกะหิตัง, อะสังกะหิตะนะ สังกะหิตัง, สังกะหิตะนะ สังกะหิตัง, อะสังกะหิตะนะ อะสังกะหิตัง. สัมปะโยโค วิปะโยโค. สัมปะยุตตะนะ วิปะยุตตัง, วิปะยุตตะนะ สัมปะยุตตัง, อะสังกะหิตัง.

พระปุกกะละปัญญาตติ

ฉะ ปัญญาตติโย. ขันธะปัญญาตติ, อายะตะนะปัญญาตติ, ธาตุปัญญาตติ, สัจจะปัญญาตติ, อินทริยะปัญญาตติ, ปุกกะละปัญญาตติ. กิตตาวะ- ตา ปุกกะลานัง ปุกกะละปัญญาตติ. สะมะยะวิมุตโต อะสะมะยะวิมุตโต, กุปะปะชัมโม อะกุปะปะชัมโม, ปะริหะนะชัมโม อะปะริหะนะชัมโม, เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ, ปุชชะโน โคตฺระภู, ภาเยปะระโต อะภาเยปะระโต, ภัพพาอะมะโน อะภัพพาอะมะโน, นิยะโต อะนิยะโต, ปะฏิปันนะโก ผะเลฏฐิตอ อะระหา อะระหัตตะยาเย ปะฏิปันโน.

พระกะถาวัตถุ

ปุกกะโล อุปะลัทธิกะติ, สัจฉิกัตถะประระมัตถะนาติ. อามันตา.
โย สัจฉิกัตถุ ประระมัตถุ ตะโต โส ปุกกะโล อุปะลัทธิกะติ,
สัจฉิกัตถะประระมัตถะนาติ. นะ เหวัง วัตตัพเพ. อาชานาหิ นิคคะหัง
หัญจิ, ปุกกะโล อุปะลัทธิกะติ, สัจฉิกัตถะ ประระมัตถะนะ, เตะนะ ะตะ เระ
วัตตัพเพ, โย สัจฉิกัตถุ ประระมัตถุ ตะโต โส ปุกกะโล อุปะลัทธิกะติ,
สัจฉิกัตถะประระมัตถะนาติ, มิจฉา.

พระยะมะกะ

เย เกจิ กุสะลา รัมมา, สัพเพ เต กุสะละมูตา. เย วา ปะนะ
กุสะละมูตา, สัพเพ เต รัมมา กุสะลา. เย เกจิ กุสะลา รัมมา. สัพเพ
เต กุสะละมูเตนะ เอกะมูตา. เย วา ปะนะ กุสะละมูเตนะ เอกะมูตา.
สัพเพ เต รัมมา กุสะลา.

พระมหาปฏฐาน

เหตุปัจจะโย, อารัมมะณะปัจจะโย, อะธิปะติปัจจะโย, อะนัน-
ตะระปัจจะโย, สะมะนันตะระปัจจะโย, สะหะชาตะปัจจะโย, อัญญะ-
มัญญะปัจจะโย, นิสสะยะปัจจะโย, อุปะนิสสะยะปัจจะโย, ปุเรชาตะ-
ปัจจะโย, ปัจฉาชาตะปัจจะโย, อาสวะนะปัจจะโย, กัมมะปัจจะโย,
วิปากะปัจจะโย, อาหาระปัจจะโย, อินทริยะปัจจะโย, ฌานะปัจจะโย,
มัคคะปัจจะโย, สัมปะยุตตะปัจจะโย, วิปะยุตตะปัจจะโย, อัถติปัจจะ-
โย, นัตติปัจจะโย, วิคะตะปัจจะโย, อะวิคะตะปัจจะโย.

บังสุกุลตาย

อะนิจจา ะตะ ังขารา	อุปปาทะวะยะธัมมิโน
อุปปัชชิตฺวา นิรุชฌันติ	เตสัง วุประสะโม สุโข.
สัพเพ สัตตา มะรันติ จะ	มะริงสุ จะ มะริสสะเร
ตะเถวาหัง มะริสสามิ	นัตถิ เม เอตถะ ังสะโย.

บังสุกุลเป็น

อะจิริง ะตะยัง กาโย	ปะฐะวัง อะธิเสสสะติ
นุทโท อะเปตะวิญญาโณ	นิรัตถังวะ กะลิงคะรัง.

บทขัณฑ์มมะจกัปปะวัตตะนะสุตตัง

อะนุตตะรัง ภิสัมโพธิง	สัมพุชฌิตฺวา ตะถาคะโต
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสติ	ธัมมะจกักัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ะวัตตะนโต	โลเก อัปปะฏิวัตตียัง
ยัตถากขาตา อุโห อันตา	ปะฏิปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตุสวาริยะสัจเจสุ	วิสุทฐัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ	สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นามะนะ วิสสุตัง สุตตัง	ธัมมะจกัปปะวัตตะนัง
เวยยากะระณะปาฐุณะ	สังกัตันตัมภะณามะ เสฯ

ธัมมะจักกัปปวัตตะนะสุตตัง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, พาราณสียัง
วิหะระติ, อิติปะตะเน มิคะทายะ. ตัตถะระ โข ภะคะวา ปญฺจะวัคคิเย ภิกขุ
อามันเตสิ.

เทวัมเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิตะนะ นะ เสวิตัพพา. โย
จายัง กามะสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, หีนัง คัมภัง โปถุชชะนิก
อะนะริโย อะนัตตะสัจฺจหิตะ. โย จายัง อัตตะกิตะมะธานุโยโค, ทุกโข
อะนะริโย อะนัตตะสัจฺจหิตะ.

เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะกัมมะ, มัชฌิมา
ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี
อุปะสะมาเย อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา
ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี อุปะสะมาเย
อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อะยะเมวะ อะริโย อัญฺจิกโก มัคโค. เสยยะถิทัง. สัมมาทิฏฺฐิ
สัมมาสังกัปปะ, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี อุปะสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง. ชาตีปี ทุกขา
ชะราปี ทุกขา มะระณัมปี ทุกขัง, โสกะปะริทเวทุกขะโทมะนัสสุปา-
ยาธาปี ทุกขา, อัมปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปะโยโค ทุกโข
ยัมปิจันถัง นะ ละภะติ ตัมปี ทุกขัง, สัจจิตเตนะ ปญฺจุปาทานักขันธา

ทุกขา.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะสมทะโย อะริยะสัจจัง.
 ยายัง ตัณหา โปโนพพะวีกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตตระ
 ตัตตราภินันทินิ. เสยยะถิทัง. กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง. โย
 ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฐินิสลักโค มุตติ
 อะนาละโย.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินิ ปะฐิปะทา
 อะริยะสัจจัง.

อะยะเมวะ อะริโย อัญจันทิกโก มัคโค. เสยยะถิทัง. สัมมาทิฏฐิ
 สัมมาสังกัปปโป, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม
 สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ
 อะนะนุสสุเตสุ รัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญานัง อุทะปาติ ปัญญา
 อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญะยันติ เม
 ภิกขะเว. ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ รัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญานัง
 อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ.

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม
 ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ รัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญานัง
 อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ.

อิทัง ทุกขะสะสมทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ
 อะนะนุสสุเตสุ รัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญานัง อุทะปาติ ปัญญา
 อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ.

ปาที ญาณัง อุทะปาที ปัญญา อุทะปาที วิชชา อุทะปาที อาโลโก
อุทะปาที.

ยวาทะกัณฐะจะ เม ภิกขะเว อิมสุ จะตฺตฺส อะริยะสัจเจสุ,
เอวันติปะริวัณฺณัง ท்வาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ
สุวิสุทฺธัง อะโหสิ.

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก
สะพรัหฺมะเก, สัสสะมะณะพรัหฺมะณียา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสา-
ยะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทฺโธ ปัจจัญญาสิ.

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิมสุ จะตฺตฺส อะริยะสัจเจสุ,
เอวันติปะริวัณฺณัง ท்வาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง
สุวิสุทฺธัง อะโหสิ.

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหฺมะเก,
สัสสะมะณะพรัหฺมะณียา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสาเย, อะนุตตะรัง
สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทฺโธ ปัจจัญญาสิ.

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาที, อะกุปฺปา เม
วิมุตติ. อะยะมันติมา ชาติ, นัตถิทานิ ปุณฺณพะวัตติ.

อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ ภะ-
คะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง. อิมัสฺมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสฺมิง
ภัญญะมานะ, อายัสฺมะโต โภณทัตฺตฺสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ชัมมะ-
จักขุง อุทะปาที. ยังกิญจิ สะมุททะยะชัมมัง สัพพันตัง นิโรธะชัมมันติ.

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ชัมมะจักเก, ภูมมา เทวา สัททะ-
มะนุสสาเวสุง, เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย
อะนุตตะรัง ชัมมะจักกัง ปะวัตติตัง. อัมปะปฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา
พรัหฺมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหฺมูนา วา เกนะจิ วา

โลกัสมินติ.

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา. จาตุมมะหาราชิกา เทวา
สัททมะนุสสาเวสูง. จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

ดาวะติงสา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง, ดาวะติงसानัง
เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

ยามา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง. ยามานัง เทวานัง สัททัง
สุตฺวา,

ตุลิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง. ตุลิตานัง เทวานัง สัททัง
สุตฺวา,

นิมมานะระตี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง. นิมมานะระตีนัง
เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

ประระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง.
ประระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา, (เมื่อจะสวดย่อ
เพียงสวรรค์ ๖ ชั้น ครั้นสวดมาถึงตรงนี้แล้วสวด พรั้มะกายิกา
เทวา สัททมะนุสสาเวสูง, แล้วลง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง
อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯลฯ เหมือนกันไปจนจบ)

พรั้มะปาริสาชชา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง. พรั้มะปาริสาช-
ชานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

พรั้มะปะโรหิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง. พรั้มะปะโรหิ-
ตานัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

มะหาพรั้มมา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง. มะหาพรั้มมานัง
เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

ปะริตตาภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง. ปะริตตาทานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา,

อัมปะมาณภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อัมปะมาณภานัง
เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อาภัสสะรานัง
เทวานังสัททัง สุตฺวา,

ปะริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. ปะริตตะสุภานัง
เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

อัมปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อัมปะมาณะสุภา-
นัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

สุภะกิณ्हะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. สุภะกิณ्हะกานัง
เทวานัง สัททัง สุตฺวา,

(อะลัญญีลัตตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อะลัญญีลัตตานัง
เทวานัง สัททัง สุตฺวา),

เวหัพพะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. เวหัพพะลานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา,

อะวิหา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อะวิหานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา,

อะตัมปา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. อะตัมปานัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา,

สุทฺธสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. สุทฺธसानัง เทวานัง สัททัง
สุตฺวา,

สุทฺธสี เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง. สุทฺธสีนัง เทวานัง สัททัง
สุตฺวา,

อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง.

เอตัมกะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย อะนุต-

ตระรัง ชัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตตียัง สะมะเณนะ วา
 ฬารัมมะเณนะ วา เทเวนะ วา มารณะ วา ฬรัหมุณา วา เกนะจิ วา
 โลกัสสัมมิตติ.

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ, ยาวะ ฬรัหมะโลกา
 สัทโท อัพภูกัจฉิ. อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะชาตุ, สังกัมปิ
 สัมปะกัมปิ สัมปะเวชิ. อัปปะมาโณ จะ โอปาโร โอปาสโ โลเก
 ปาตุระโหสิ, อะตักกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง.

อะละโข ภะคะวา อุทานัง อุทานสิ, อัญญาสิ ะตะ โภ
 โภณทัญญุ, อัญญาสิ ะตะ โภ โภณทัญญุติ.

อิติหิทั้ง อายัสมะโต โภณทัญญุสสะ, อัญญาโภณทัญญุเต้วะ
 นามัง อะโหสิติ.

บทขัดอะนัตตะลักขณะสูตรตั้ง

ยันตัง สัตเตหิ ทุกเขนะ	ญะยัง อะนัตตะลักขะณัง
อัตตะวาทาตตะสัจญานัง	สัมมะเทวะ วิโมจะนัง
สัมพุทโธ ตัง ปะกาเสสิ	ทิจฺฐุระสัจจานะ โยคินัง
อุตตะริง ปะฏิเวชายะ	ภาเวตุง ญานะมุตตะมัง
ยันเตสสัง ทิจฺฐุระชัมมานัง	ญานะนุปะปะริกขะตัง
สัพพาสะเวหิ จิตตานิ	วิมุจิงสุ อะเสสะโต
ตะธา ญานานุสาเรนนะ	สาสะนัง กาทุมิจฉะตัง
สาธุนัง อตตะสิทตถัง	ตัง สุตตันตัง ภะณามะ เสฯ

อะนัตตะลักขณะสูตตัง

เอวมเม สูตตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, พาราณะสียัง
วิหะระติ, อิติปะตะเน มิคะทาย. ตัตถะ โข ภะคะวา ปญฺจะวัคคิเย
ภิกขุ อามันเตสิ.

รูปร่าง ภิกขเว อะนัตตา. รูปร่างจะหิทั้ง ภิกขเว อตฺตา
อะภะวิสสะ, นะยิทัง รูปร่าง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพพะเถ จะ
รูปร่าง, เอวัง เม รูปร่าง โหตุ เอวัง เม รูปร่าง มา อะโหสิตี. ยัสมา จะ โข
ภิกขเว รูปร่าง อะนัตตา, ตัสมา รูปร่าง อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ
ลัพพะติ รูปร่าง, เอวัง เม รูปร่าง โหตุ เอวัง เม รูปร่าง มา อะโหสิตี.

เวทนา อะนัตตา. เวทนา จะ หิทั้ง ภิกขเว อตฺตา
อะภะวิสสะ, นะยิทัง เวทนา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพพะเถ จะ
เวทนายะ, เอวัง เม เวทนา โหตุ เอวัง เม เวทนา มา อะโหสิตี.
ยัสมา จะ โข ภิกขเว เวทนา อะนัตตา, ตัสมา เวทนา อาพาธายะ
สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพพะติ เวทนายะ, เอวัง เม เวทนา โหตุ
เอวัง เม เวทนา มา อะโหสิตี.

สัญญา อะนัตตา. สัญญา จะ หิทั้ง ภิกขเว อตฺตา
อะภะวิสสะ, นะยิทัง สัญญา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพพะเถ จะ
สัญญาเย, เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง เม สัญญา มา อะโหสิตี.
ยัสมา จะ โข ภิกขเว สัญญา อะนัตตา, ตัสมา สัญญา อาพาธายะ
สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพพะติ สัญญาเย, เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง
เม สัญญา มา อะโหสิตี.

สังขารอ อะนัตตา. สังขารอ จะ หิทั้ง ภิกขเว อตฺตา
อะภะวิสสังสุ, นะยิทัง สังขารอ อาพาธายะ สังวัตเตยฺยง, ลัพพะเถ

จะ สังขารสุ, เอวัง เม สังขารา โหนตุ เอวัง เม สังขารา มา
 อะเหสุนติ. ยัสมา จะ โข ภิกขเว สังขารา อะนัตตา, ตัสมา สังขารา
 อาพาธายะ สังวัตตันติ, นะ จะ ลัพภะติ สังขารสุ, เอวัง เม สังขารา
 โหนตุ, เอวัง เม สังขารา มา อะเหสุนติ.

วิญญูณัง อะนัตตา. วิญญูณัญจะ หิทัง ภิกขเว อตฺตา
 อะภะวิสสะ, นะยิทัง วิญญูณัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพภะจะ
 วิญญาณ, เอวัง เม วิญญูณัง โหตุ เอวัง เม วิญญูณัง มา
 อะโหสีติ. ยัสมา จะ โข ภิกขเว วิญญูณัง อะนัตตา, ตัสมา
 วิญญูณัง อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพภะติ วิญญาณ, เอวัง
 เม วิญญูณัง โหตุ เอวัง เม วิญญูณัง มา อะโหสีติ.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขเว รุปัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ.
 อะนิจจัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง
 ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะชัมมัง. กัลลัง นุ ตัง
 สะมะนุปัสสีตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสีมิ เอโส เม อตฺตาติ. โน
 เหตัง ภันเต.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขเว เวทะนา นิจจา วา อะนิจจา
 วาติ. อะนิจจา ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ.
 ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะชัมมัง. กัลลัง นุ ตัง
 สะมะนุปัสสีตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสีมิ เอโส เม อตฺตาติ. โน
 เหตัง ภันเต.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขเว สัญญา นิจจา วา อะนิจจา วาติ.
 อะนิจจา ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง
 ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะชัมมัง. กัลลัง นุ ตัง
 สะมะนุปัสสีตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัสสีมิ เอโส เม อตฺตาติ. โน

เหตัง ภันเต.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สังขารา นิจจา วา อะนิจจา
 วาติ. อะนิจจา ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ.
 ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง. กัลลัง นุ
 ตัง สมะนุปัสสิตุง, เอตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ เนโส เม อตฺตาคิ.
 โน เหตัง ภันเต.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว วิญญาณัง นิจจัง วา อะนิจจัง
 วาติ. อะนิจจัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ.
 ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง. กัลลัง นุ
 ตัง สมะนุปัสสิตุง, เอตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ เนโส เม อตฺตาคิ. โน
 เหตัง ภันเต.

ตัสมาติหะ ภิกขะเว ยังกิญจิ รูปัง อะติตานาคะตะปัจจุปปันนัง,
 อชฌัตตัง วา พะหิทธา วา, โอพาริกัง วา สุขุมัง วา, หีนัง วา
 ปะณีตัง วา, ยันทุเร สันติเก วา, สัพพัง รูปัง, เนตัง มะมะ
 เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อตฺตาคิ. เอวะเมตัง ยะถากุตัง
 สัมมปปัญญาเย ทักฺขุฬัพพัง.

ยา กาจิ เวทะนา อะติตานาคะตะปัจจุปปันนา, อชฌัตตา วา
 พะหิทธา วา, โอพาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ปะณีตา วา, ยา ทูเร
 สันติเก วา, สัพพา เวทะนา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส
 อตฺตาคิ. เอวะเมตัง ยะถากุตัง สัมมปปัญญาเย ทักฺขุฬัพพัง.

ยา กาจิ สัญญา อะติตานาคะตะปัจจุปปันนา, อชฌัตตา วา
 พะหิทธา วา, โอพาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ปะณีตา วา, ยา ทูเร
 สันติเก วา, สัพพา สัญญา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส
 อตฺตาคิ. เอวะเมตัง ยะถากุตัง สัมมปปัญญาเย ทักฺขุฬัพพัง.

เย เกจิ สังขารา อะตีดานาคะตะปัจจุปปันนา, อัจฉัตตา วา
 พะหิทธา วา, โอพาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ประณีตา วา, เย ทูเร
 สันติเก วา, สัพเพ สังขารา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส
 อตตาคติ. เอวะเมตัง ยะถากุตัง สัมมปปัญญาเย ทัญญัพพัง.

ยังกิญจิ วิญญาณัง อะตีดานาคะตะปัจจุปปันนัง, อัจฉัตตัง วา
 พะหิทธา วา, โอพาริกัง วา สุขุมัง วา, หีนัง วา ประณีตัง วา, ยันทูเร
 สันติเก วา, สัพพัง วิญญาณัง, เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส
 อตตาคติ. เอวะเมตัง ยะถากุตัง สัมมปปัญญาเย ทัญญัพพัง.

เอวัง ปัสสัง ภิกขเว สุตฺวา อะริยะสาวะโก, รูปัสสังปี
 นิพพินทะติ, เวทะนายะปี นิพพินทะติ, สัตถุญญาเยปี นิพพินทะติ,
 สังขารสุปี นิพพินทะติ, วิญญาณัสสังปี นิพพินทะติ. นิพพินทัง
 วิรัชชะติ. วิจารณ์ วิมูจจะติ. วิมุตตัสสังปี วิมุตตะมิตติ ญาณัง โหติ.
 ชีณา ชาติ, วุสิตัง พรัหมะจะริยัง, กะตัง กะระณียัง, นาปะรัง
 อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ.

อิทมะโวจะ ภะคะวา. อตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ
 ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง.

อิมัสสิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสสังปี ภัญญาณะ,
 ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขุณัง อะนุปาทายะ, อาสะเวหิ จิตตานิ, วิมูจิง
 สุตติ.

อาทิตตะปริยายะสูตรตั้ง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, คะยายัง วิหะระติ
 คะยาสิเส, สัทธัง ภิกขุสะหัสเสนะ.

ตัตถะ โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ.

สัพพัง ภิกขะเว อาทิตตัง. กิญจะ ภิกขะเว สัพพัง
 อาทิตตัง. จักขุ ภิกขะเว อาทิตตัง, รูปา อาทิตตา, จักขุวิญญาณัง
 อาทิตตัง, จักขุสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง จักขุสัมผัสสะปัจจะยา
 อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขะมะสุขัง वा, ตัมปิ
 อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา,
 อาทิตตัง ชาตียา ชะรามะระณนะ, โสเกหิ ประิเทเวหิ ทุกเขหิ
 โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะทามิ.

โสตัง อาทิตตัง, สัททา อาทิตตา, โสตะวิญญาณัง อาทิตตัง,
 โสตะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ
 เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขะมะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา, อาทิตตัง
 ชาตียา ชะรามะระณนะ, โสเกหิ ประิเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะทามิ.

ฆานัง อาทิตตัง, คันธา อาทิตตา, ฆานะวิญญาณัง อาทิตตัง,
 ฆานะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ
 เวทะยิตัง, สุขัง वा ทุกขัง वा อะทุกขะมะสุขัง वा, ตัมปิ อาทิตตัง.
 เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา, อาทิตตัง
 ชาตียา ชะรามะระณนะ, โสเกหิ ประิเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะทามิ.

ชีวหา อาทิตตา, ระสา อาทิตตา, ชิวหาวิญญาณัง อาทิตตัง,
ชีวหาสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง ชิวหา สัมผัสสะปัจจะยา
อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ
อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา,
อาทิตตัง ชาตียา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ
โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะทามิ.

กาโย อาทิตโต, โผฏฐัพพา อาทิตตา, กายะวิญญาณัง
อาทิตตัง, กายะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง กายะสัมผัสสะปัจจะยา
อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ
อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา,
อาทิตตัง ชาตียา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ
โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะทามิ.

มะโน อาทิตโต, ฐัมมา อาทิตตา, มะโนวิญญาณัง อาทิตตัง,
มะโนสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา
อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ
อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคคคินา โทสคคินา โมหคคินา,
อาทิตตัง ชาตียา ชะรามะระณณะ, โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ
โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ ะทามิ.

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตฺวา อะริยะสาอะโก,

จกฺขุสฺมิงปิ นิพพินทะติ, รูเปสุปิ นิพพินทะติ,
จกฺขุวิญญาณปิ นิพพินทะติ, จกฺขุสฺมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิทัง
จกฺขุสฺมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา
อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัสฺมิงปิ นิพพินทะติ.

โสตัสสัมมังปี นีพพินทะติ. สัททเทสุปี นีพพินทะติ,
 โสตะวิญญาณปี นีพพินทะติ. โสตะสัมผัสเสปี นีพพินทะติ, ยัมปีทัง
 โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุตัง วา ทุกขัง วา
 อะทูกะมะสุขัง วา, ตัสสัมมังปี นีพพินทะติ.

ฆานัสสัมมังปี นีพพินทะติ, คันเธสุปี นีพพินทะติ,
 ฆานะวิญญาณปี นีพพินทะติ, ฆานะสัมผัสเสปี นีพพินทะติ,
 ยัมปีทัง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุตัง วา
 ทุกขัง วา อะทูกะมะสุขัง วา, ตัสสัมมังปี นีพพินทะติ

ชีวหายะปี นีพพินทะติ, ระเสสุปี นีพพินทะติ, ชิวหา
 วิญญาณปี นีพพินทะติ, ชิวหาสัมผัสเสปี นีพพินทะติ, ยัมปีทัง
 ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุตัง วา ทุกขัง วา
 อะทูกะมะสุขัง วา, ตัสสัมมังปี นีพพินทะติ.

กายัสสัมมังปี นีพพินทะติ, โภฏฐัพเพสุปี นีพพินทะติ,
 กายะวิญญาณปี นีพพินทะติ, กายะสัมผัสเสปี นีพพินทะติ, ยัมปีทัง
 กายะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุตัง วา ทุกขัง วา
 อะทูกะมะสุขัง วา, ตัสสัมมังปี นีพพินทะติ.

มะนัสสัมมังปี นีพพินทะติ, ชัมเมสุปี นีพพินทะติ,
 มะโนวิญญาณปี นีพพินทะติ, มะโนสัมผัสเสปี นีพพินทะติ, ยัมปีทัง
 มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุตัง วา ทุกขัง วา
 อะทูกะมะสุขัง วา, ตัสสัมมังปี นีพพินทะติ.

นีพพินทัง วิรัชชะติ. วิราคา วิมูจจะติ. วิมุตตัสสัมมัง วิมุตตะมิตติ
 ญาณัง โหติ, ขีณา ชาติ, วุสิตัง พรัหมะจะริยัง, กะตัง กะระณียัง,
 นาปะรัง อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ.

อิทมะโวจะ ภะคะวา อັตตะมะนา เต ภิกขุ ภะคะวะโต
ภาสิตัง อะภินันทุง.

อิมัสฺมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสฺมิง ภัญญะมานะ, ตัสสะ
ภิกขุสะหัสฺสัสสะ อะนุปาทาเย, อาสะเวหิ จิตตานิ, วิมุจิงสูติ.

ชะชัคคะปริตตั้ง ชะชัคคะสุตตั้ง

เอวัมเม สุตัง, เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สāvัตถียัง วิหะระติ
เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเมฯ ตัสสะ โข ภะคะวา ภิกขุ
อามันเตสิ. ภิกขะโวติฯ ภะทั้นเตติ เต ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสโสสูงฯ
ภะคะวา เอตะทะโวจะ

ภูตะบุพพัง ภิกขะเว เทवासูระสังคาโม สะมุပ္พ็ยฺหุโพ
อะโหสิฯ อะถะโข ภิกขะเว สักโก เทวานะมินโท เทเว ตาเวติงเส
อามันเตสิ สะเจ มาริสา เทวานัง สังคามะคะตานัง อุปปัชเชยยะ
ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง วา โลมะหังโส วา มะเมวะ ตัสฺมิง สะมะเย
ชะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ มะมัง หิ โว ชะชัคคัง อุลโลกะยะตัง
ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง วา โลมะหังโส วา โส
ปะหิยยิสสะติ โน เจ เม ชะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ

อะถะ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ชะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ
ปะชาปะติสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ชะชัคคัง อุลโลกะยะตัง
ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิ
สสะติ โน เจ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ชะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ

อะถะ ะรຸณัสสะ เทวะราชัสสะ ชะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ
ะรຸณัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ชะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ

ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ
 ะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ะชัคคัง อุโลเกยยาถะ

อะถะ อีสานัสสะ เทวะราชัสสะ ะชัคคัง อุโลเกยยาถะ
 อีสานัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ะชัคคัง อุโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะ-
 ติ ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติติฯ

ตัง โข ปะนะ ภิกขะเว สักกัสสะ วา เทวานะมินทัสสะ
 ะชัคคัง อุโลกะยะตัง ปะชาปะติสสะ วา เทวะราชัสสะ ะชัคคัง
 อุโลกะยะตัง ะรุณัสสะ วา เทวะราชัสสะ ะชัคคัง อุโลกะยะตัง
 อีสานัสสะ วา เทวะราชัสสะ ะชัคคัง อุโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ
 ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยเยถาปี โนปี
 ปะหิยเยถะ ตัง กิสสะ เหตุ สักโก หิ ภิกขะเว เทวานะมินโท
 อะวีตะราโค อะวีตะโทโส อะวีตะโมโห ภีรุ ฉัมภิ อุตฺตราสี ปะถายีติฯ

อะหัญจะ โข ภิกขะเว เอวัง ะทามิ สะเจ ตุมหากัง ภิกขะเว
 อะรัญญะคะตานัง วา รุกขะมุละคะตานัง วา สุนฺญาการะคะตานัง วา
 อุปัชเชยยะ ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง วา โลมะหังโส วา มะเมวะ
 ตัสสิง สะมะเย อะนุสสะเรยยาถะ

อิตีปี โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ
 วิชชาจะระณะสัมปັນโน สุกะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร
 ปุริสัทธัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธ ภะคะวาติ มะมัง
 หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตตัตถัง
 วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ มัง อะนุสสะเรยยาถะ
 อะถะ ัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ

ส้วากขาโต ภะคะวะตา ัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัส-

สิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ ัมมัง หิ वो ภิกขเว
 อะนุสตะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส
 วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ ัมมัง อะนุสตะเรยยาละ อะละ สัมมัง
 อะนุสตะเรยยาละ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุษุปะฏิปันโน
 ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
 สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ
 ปุริสสะยูกานิ อัญญะ ปุริสสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
 อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณเนยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง
 ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

สัมมัง หิ वो ภิกขเว อะนุสตะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง
 วา ัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ ตัง กิสสะ เหตุ
 ตะคาละโต หิ ภิกขเว อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วีตะราโค วีตะโทโส
 วีตะโมโห อะภิรุ อัจฉัมภี อะนุตฺตราสี อะปะลาयीติฯ อิทะมะโวจะ
 ภะคะวา อิทัง วัต்வานะ สุกะโต อะถาปะรัง เอตะทะโวจะ สัตถา

อะรัญญे รุกขะมูเล वा
 อะนุสตะเรละ สัมพุทฺธัง
 โน เจ พุทฺธัง สะเรยยาละ
 อะละ ัมมัง สะเรยยาละ
 โน เจ ัมมัง สะเรยยาละ
 อะละ สัมมัง สะเรยยาละ
 เอวัมพุทฺธัง สรรันตานัง
 ภะยัง วา ัมภิตัตตัง วา

สุญญาคารเ วะ ภิกขเว
 ภะยัง ตุมหากะ โน ลียา
 โลกะเชฏฺฐัง นะราสะภัง
 นียานิกัง สุเทสิตัง
 นียานิกัง สุเทสิตัง
 ปุญญักเขตตัง อะนุตตะรัง
 ัมมัง สัมมัญจะ ภิกขเว
 โลมะหังโส นะ เหาสสะตีติฯ

มหาสละมะยะสูตตัง

เอวัมเม สูตตัง, เอกัง สละมะยัง ภะคะวา, สักเกสุ วิหะระติ
 กะปิละวัตถุสฺมิง มหาเวเน, มะหะตา ภิกขุสฺสังฆะเน สัทธัง
 ปญฺจะมัตเตหิ ภิกขุสละเตหิ สัพเพหะวะ อระหันเตหิ. ทะสะหิ จะ
 โลกะชาตฺถุหิ เทวะตา เยภฺยเยนะ สันนิปะตฺติตา โหนติ ภะคะวันตัง
 ทัสสะนายะ ภิกขุสฺสังฆญฺจะ. อะละ โข จะตุนนัง สุตทาวาสะกายิกานัง
 เทวานัง เอตะทะโหสิ, อะยัง โข ภะคะวา สักเกสุ วิหะระติ
 กะปิละวัตถุสฺมิง มหาเวเน, มะหะตา ภิกขุสฺสังฆะเน สัทธัง
 ปญฺจะมัตเตหิ ภิกขุสละเตหิ สัพเพหะวะ อระหันเตหิ, ทะสะหิ จะ
 โลกะชาตฺถุหิ เทวะตา เยภฺยเยนะ สันนิปะตฺติตา โหนติ ภะคะวันตัง
 ทัสสะนายะ ภิกขุสฺสังฆญฺจะ, ยันนุเน มะยัมปิ เยนะ ภะคะวา
 เตนุปะสังกะเมยยามะ, อุปะสังกะมิตฺวา ภะคะวะโต สันติเก
 ปัจเจกะคาธา ภาเสยยามาติ. อะละ โข ตา เทวะตา เสยยะถาปิ นามะ
 พละวา ปุริโส สัมมิญฺชิตัง วา พาหัง ปะสาเรยยะ, ปะสาริตัง วา
 พาหัง สัมมิญฺชเยยยะ, เอวะเมวะ สุตทาวาสสุ เทเวสุ อันตะระหิตา
 ภะคะวะโต ปุระโต ปาตุระหังสุ. อะละ โข ตา เทวะตา ภะคะวันตัง
 อะภิวาเทตฺวา เอกะมันตัง อัญฺจิสฺสุ. เอกะมันตัง จูติตา โข เอกา
 เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง คาลัง อะภาสิ. มหาสละมะโย
 ปะวะนัสฺมิง เทวะกายา สละมาคะตา, อาคะตัมหะ อิมัง ชัมมะสละมะยัง
 ทักขิตาเยวะ อะปะราชิตะสังฆันติ.

อะละ โข อะปะรา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง คาลัง
 อะภาสิ. ตัตฺตระ ภิกขะโว สละมาทะหังสุ จิตตัง อตตะโน อุชุกะมะกัณฺฐ,
 สาระถีวะ เนตตานิ คะเหตฺวา, อินทริยานิ รักขันติ ปณฺทิตาติ.

อะละ โข อะปะรา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง คาลัง
อะภาสิ.

ເຈຕ໋ວາ ຈີລັງ ເຈຕ໋ວາ ປະລີມັງ ອິນທະຈີລັງ ໂອຮັຈຈະມະເນໜາ, ເຕ
ຈະຣັນຕິ ສຸທຸຈາ ວິມະລາ ຈັກຊຸມະຕາ ສຸທັນຕາ ສຸສຸ ນາຄາຕິ.

อะละ โข อะปะรา เทวะตา ภะคะวะโต สันติเก อิมัง คาลัง
อะภาสิ. ເຍ ເກຈິ ພຸທຮັງ ສະຣະຣັງ ຄະຕາ ເສ ນະ ເຕ ຄະມິສສັນຕິ
ອະປາຍະກຸມິງ, ປະໜາຍະ ມານຸສັງ ເທຮັງ ເທວະກາຍັງ ປະຣິປູເຣສສັນຕິຕິ.

อะละ โข ภะคะวา ภิกขุ อามັນເຕສິ. ເຍກຸຍເຍນະ ກິກຂະເວ
ທະສະສຸ ໂລຄະຮາຕູສຸ ເທວະຕາ ສັນນິປະຕິຕາ ຕະຄາຄະຕັງ ທັສສະໜາຍະ
ກິກຂຸສັງໝັຍຈະ ເຍປິ ເຕ ກິກຂະເວ ອະເສຸງ ອະຕິຕະມັທຸທານັງ
ອະຣະຮັນໂຕ ສັມມາສັມພຸທຸຈາ, ເຕສັມປິ ກະຄະວັນຕານັງ
ເອຕະປະຣະມາເຍວະ ເທວະຕາ ສັນນິປະຕິຕາ ອະເສຸງ, ເສຍຍະຄາປິ ມັຍຮັງ
ເອຕະຣະຮິ. ເຍປິ ເຕ ກິກຂະເວກະວິສສັນຕິ ອະນາຄະຕະມັທຸທານັງ
ອະຣະຮັນໂຕ ສັມມາສັມພຸທຸຈາ, ເຕສັມປິ ກະຄະວັນຕານັງ
ເອຕະປະຣະມາເຍວະ ເທວະຕາ ສັນນິປະຕິຕາ ກະວິສສັນຕິ, ເສຍຍະຄາປິ
ມັຍຮັງ ເອຕະຣະຮິ. ອາຈິກຂິສສາມິ ກິກຂະເວ ເທວະກາຍານັງ ນາມານິ,
ກິຕຕະຍິສສາມິ ກິກຂະເວ ເທວະກາຍານັງ ນາມານິ, ເທລິສສາມິ ກິກຂະເວ
ເທວະກາຍານັງ ນາມານິ, ຕັງ ສຸຣຸມາຄະ ສາຮຸກັງ ມະນະສິ ກະໂຣຄະ
ຜາສິສສາມິຕິ. ເອວັມກັນເຕຕິ ໂຂ ເຕ ກິກຂຸ ກະຄະວະໂຕ ປັງຈັສໂສສຸງ.

ภะคะวา ເອຕະທະໂວຈະ.

ສິໂລຄະມະນຸກັສສາມິ

ເຍ ສິຕາ ຄິຣິຄັພະຮັງ

ປຸຣູ ສີຮາວະ ສັລສີນາ

ໂອທາຕະມະນະສາ ສຸທຸຈາ

ຍັຕຄະ ກຸມມາ ຕະທັສສິຕາ

ປະຮິຕັຕຕາ ສະມາຮິຕາ

ໂລມະຮັງສາກິສັມກຸໂນ

ວິປະສັນນະມະນາວິລາ

ภิโย ปัญจะสะเต ญัตว่า
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 เทวะกายา อะภิกกันตา
 เต จะ อาตัมปะมะกะรุง
 เตสัมปาตุระหุ ญานัง
 อัปปะเก สะตะมัททักขุง
 สะตัง เอเก สะหัสสานัง
 อัปปะเกนันตะมัททักขุง
 ตัญจะ สัพพัง อะภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 เทวะกายา อะภิกกันตา
 เย โวหัง กิตตะยิสสามิ
 สัตตะสะหัสสาวะ ยักขา
 อิทธีมันโต ชุตธีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 ฉะสะหัสสา เหมะวะตา
 อิทธีมันโต ชุตธีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 สาคาคิรา ติสสะหัสสา
 อิทธีมันโต ชุตธีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 อิจเจเต โสพะสะสะหัสสา
 อิทธีมันโต ชุตธีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง

วะเน กาปิละวัตตะเว
 สาวะเก สาสะเน ระเต
 เต วิชานาถะ ภิกขะโว
 สุตว่า พุทธัสสะ สาสะนัง
 อะมะนุสสานะ ทัสสะนัง
 สะหัสสัง อะถะ สัตตะริง
 อะมะนุสสานะมัททะสูง
 ทิสสา สัพพา ฌุฎา อะหุง
 ะวัคขิต์วานะ จักขุมา
 สาวะเก สาสะเน ระเต
 เต วิชานาถะ ภิกขะโว
 คิราหิ อะนุปปัพพะโส
 ภูมมา กาปิละวัตตะวา
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ยักขา นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ยักขา นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ยักขา นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.

เวสตามิตตา ปัญจะสะตา
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 กุมภีโร ราชะคะหิโก
 ภียโย นัง สะตะสะหัสสัง
 กุมภีโร ราชะคะหิโก

ปุริมัญจะ ทิสัง ราชา
 คันธัพพานัง อาธิปะติ
 ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 ทักขินัญจะ ทิสัง ราชา
 กุมภันทานัง อาธิปะติ
 ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา
 นาคานัง อาธิปะติ
 ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว
 อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 อุตตะรัญจะ ทิสัง ราชา
 ยักขานัง อาธิปะติ
 ปุตตาปี ตัสสะ พะหะโว

ยักขา นานัตตะวันณินโน
 วันณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง วะนัง.
 เวปุลลัสสะ นิเวสะนัง
 ยักขานัง ปะยิริปาสะติ
 โสปาคะ สะมิติง วะนัง.
 ฐะตะรัฎฐุ ปะธาสะติ
 มะหาราชา ยะสัสสิ โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วันณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง วะนัง.
 วิรุพโห ตัมปะธาสะติ
 มะหาราชา ยะสัสสิ โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วันณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง วะนัง.
 วิรุปักโข ปะธาสะติ
 มะหาราชา ยะสัสสิ โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วันณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง วะนัง.
 กุเวโร ตัมปะธาสะติ
 มะหาราชา ยะสัสสิ โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา

อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 ปุริมะทิสัง ฐะตะรัฎฐโฐ
 ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข
 จัตตารโ เต มะหาราชา
 ทัททลละมานา อัญญังสุ
 เตสัง มายาวิโน ทาสา
 มายา กุญเณฑุ เวญเณฑุ
 จันทะโน กามะเสฎฐโฐ จะ
 ปะนาโท โอปะมัญญโญ จะ
 จิตตะเสโน จะ คันธัพโพ
 อาคฺคา ปัญจะสิโข เจวะ
 เอเต จัญญเญ จะ ราชาโน
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 อะถาคฺคา นาคะสา นาคา
 กัมพะลัสสะตะรา อาคฺคา
 ยามุณา ฐะตะรัฎฐา จะ
 เอราวัลโลณ มะหานาโค

วัณณะวันโต ยะลัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ทักขิเณนะ วิรูปพะโก
 กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.
 สะมันตา จะตุโร ทิสา
 ะเน กาปีละวัตตะเว.
 อาคฺคา วัลญะนิกา สะฐา
 วิญฺญ จะ วิญฺญโต สะหะ
 กิณนุหมันฑุ นิหมันฑุ จะ
 เทวะสุโต จะ มาตะติ
 นะโพราชา ะโนสะโก
 ทิมพะรุ สุริยะวัจจะสา
 คันธัพพา สะหะ ราชุกิ
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 เวสาธา สะหะตัจจะกา
 ปายาคา สะหะ ญาคิภิ
 อาคฺคา นาคา ยะลัสสิโน
 โสปาคะ สะมิติง ะนัง.

เย นาคะราเช สะหะสา ะรันติ
 ทิพพา ทิชา ปักขิ วิสุทตะ จักขุ,
 เวหายะสา เต ะนะมัชณะปัตตา
 จิตรา สุปป์ณณา อิติ เตสะ นามัง,
 อะภะยันตะทา นาคะราชานะมาติ
 สุปป์ณณะโต เขมะมะกาติ พุทโธ,

สัณหาหิ วาจาหิ อุปะหะยันตา

นาคา สุป้อนณา สาระณะมะกังสุ พุทชัง,

ชิตา วัชระหัตถะเนนะ	สะมุททัง อะสุรา ติตา
ภาตะโร วาสะวัตเสเต	อิทธิมันโต ยะสัสสิโน
กาละกัญชา มะหาภิสมา	อะสุรา ทานะเวมะสา
เวปะจิตติ สุกจิตติ จะ	ปะหาราโท นะมุจี สะหะ
สะตัญจะ พะลิปุตตานัง	สัพเพ เวโรจะนามะกา
สันนัยหิต์วา พะลิง เสนัง	ราหุภัททะมุปาคะมุง
สะมะโยทานิ ภัททันเต	ภิกขุณัง สะมิติง วัณัง.
อาโป จะ เทวา ปะฐะวี จะ	เตโซ วาโย ตะทาคะมุง
วะรุณา วารุณา เทวา	โสโม จะ ยะสะสา สะหะ
เมตตากะรุณากายิกา	อาคุ เทวา ยะสัสสิโน
ทะเสเต ทะสะธา กายา	สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
อิทธิมันโต ชุติมันโต	วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา อะภิกกามุง	ภิกขุณัง สะมิติง วัณัง.
เวณชู จะ เทวา สะหะลี จะ	อะสะมา จะ ทูเว ยะมา
จันท์สตุปะนิสา เทวา	จันทะมาคุ ปุรักขิตา
สุริยัสตุปะนิสา เทวา	สุริยะมาคุ ปุรักขิตา
นักขัตตานิ ปุรักขิตวา	อาคุ มันทะพะลาหะกา
วะฐุณัง วาสะโว เสฏฐิโฐ	สักโก ปาคะ ปุรินทะโท
ทะเสเต ทะสะธา กายา	สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
อิทธิมันโต ชุติมันโต	วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
โมทะมานา อะภิกกามุง	ภิกขุณัง สะมิติง วัณัง.
อะธากุ สะหะภู เทวา	ชะละมัคคิสิขาริวะ

อะริฏฐะกา จะ โรชา จะ
 ะรุณา สะหะธัมมา จะ
 สุธะยยะรุจิรา อากู
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทถิมันโต ชุตติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 สะมานา มะหาสะมานา
 จิตทาปะทุติกา อากู
 อะถากู ะระโย เทวา
 ปาระคา มะหาปาระคา
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทถิมันโต ชุตติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 สุกกา กะรัมหา อะรุณา
 โอทาทะคัยหา ปาโมกขา
 สะทามัตตา หาระคะชา
 ณะนะยัง อาคา ปะชุนโน
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทถิมันโต ชุตติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 เขมिया ตุสิตา ยามา
 ลัมพิตะกา ลามะเสฏฐา
 นิมมานะระติโน อากู
 ทะเสเต ทะสะธา กายา

อุมมาปุปะณะนิภาติโน
 อัจจุตา จะ อะเนชะกา
 อากู ะสะวะเนสิโน
 สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 มานุสา มานุสุตตะมา
 อากู มะโนปะทุติกา
 เย จะ โลหิตะวาสิโน
 อากู เทวา ยะสัสสิโน
 สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 อากู เวมะนะสา สะหะ
 อากู เทวา วิจักกะณา
 มิสสะกา จะ ยะสัสสิโน
 โย ทิสา อะภิวัสสะติ
 สัพเพ นานัตตะวัณณิโน
 วัณณะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 กัฏฐะกา จะ ยะสัสสิโน
 โชตินามา จะ อาสะวา
 อะถากู ปะระนิมมิตา
 สัพเพ นานัตตะวัณณิโน

อิทธีมันโต ชุตีมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 สักกุญเเต เทวะนิกายา
 นามันวะเยนะ อาคัจญฺญุง
 ปะวุตตะชาติมกขีลัง
 ทักเขโมมะตะรัง นาคัง
 สุพรัหฺมา ประระมัตโต จะ
 สันนังกุมารโ ทิสโส จะ
 สะหัสสะพรัหฺมะโลกานัง
 อุปะปັນโน ชุตีมันโต
 ทะเสตตะ อีสสะรา อาคฺ
 เตสฺสญจะ มัชฌะโต อากา
 เต จะ สักเพ อะภิกกัณเต
 มาระเสนา อะภิกกามิ
 เออะ กัณหะละ พันชะละ
 สะมันตา ประริวารละ
 อิติ ตัตตะ มะหาเสโน
 ปาณินา ตะละมาหัจจะ
 ยะธา ปาวุสสะโก เมโม
 ตะทา โส ปัจจุทาวัตติ
 ตัญจะ สักพัง อะภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 มาระเสนา อะภิกกัณตา
 เต จะ อาตัมปะมะกะรุง

วัฒนะวันโต ยะสัสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 สักเพ นานัตตะวัฒนโน
 เย จัญญู สะทิสสา สะหะ
 โอะมะติณณะมะนาสะวัง
 จันทังวะ อะสิตาติตัง
 ปุตตา อิทธีมะโต สะหะ
 โสปากะ สะมิติง ะนัง.
 มะหาพรัหฺมาภิติญฺฐะติ
 ภิสมากาโย ยะสัสสิ โส
 ปัจเจกะวะสะวัตติโน
 ทาริโต ประริวาริโต
 สินเท เทเว สะพรัหฺมะเก
 ปัสสะ กัณหัสสะ มันทิยัง
 ราเคนะ พันชะมัตถุ โว
 มา โว มุญฺจิตตะ โกจิ นัง
 กัณหะเสนัง อะเปสะยิ
 สะรัง กัตวานะ เภระวัง
 ณะนะยันโต สะวิหขุโก
 สังกุทโธ อะสะยังวะเส
 ะวักขิตฺวานะ จักขุมา
 สาวะเก สาสะเน ระเต
 เต วิชานาละ ภิกขะโว
 สุตฺวา พุทฺธัสสะ สาสะนัง

วีตะราเคหิ ปักกามุง
 สัพเพ วิชิตะสังคามา
 โมทันทิ สะหะ ญุเตหิ

เนลลัง โลมัมปิ อัญชะยุง
 ภะยาตีตา ยะลัสสิโน
 สาวะกา เต ชะเนสุตาคิ.

พระคาถาชินบัญชร

ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

วัดระฆังโฆสิตาราม

เพื่อให้เกิดอานุภาพยิ่งขึ้น ก่อนเจริญภาวนาชินบัญชร ให้ตั้ง
 นะโม ๓ จบก่อน แล้วระลึกถึงและบูชาเจ้าประคุณสมเด็จพระ

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง
 อตถิกาเย กายะญาเย

ธะนะกาโม ละเภชะนัง
 เทวานัง ปิยะตัง สุตฺวา.

(แล้วจึงเจริญภาวนา)

๑. ชะยาสะนาคะตา พุทธา
 จะตุลัจจาสะกัง ระลัง
๒. ตัณ्हังกะราทะโย พุทธา
 สัพเพ ปะติญฺฐิตา มัยหัง
๓. สีเส ปะติญฺฐิตโต มัยหัง
 สังโฆ ปะติญฺฐิตโต มัยหัง
๔. หะทะเย เม อะนุรุทฺโธ
 โกณทัณฺเฑ โปญฺญิกัณฺฐิมิง
๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง
 กัสสะโป จะ มะหานาโม
๖. เกสะเต ปิญฺญิกัณฺฐิมิง

เชตฺวา มารัง สะวาหะนัง
 เย ปิวิงสุ นะราสะภา
 อัญฺฐะวีสะติ นายะกา
 มัตตะเก เต มุณิสสะรา
 พุทฺโธ ชัมโม ทะวิโลจะเน
 อูเร สัพพะคุณากะโร
 สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
 โมคคัลลานโณ จะ วามะเก
 อาสูง อานันทะราหุโล
 อุกาสุง วามะโสตะเก
 สุริโยวะ ประภังกะโร

- นิสินโน สิริสัมปันโน
 ๓. กุมาระกัศสะโป เถโร
 โส มัย्हัง วะทะเน นิจจัง
 ๔. ปุณโณ อังคฺคิมาโล จะ
 เถรา ปญฺจะ อิเม ชาตา
 ๕. เสสาสีติ มหาเถรา
 เอเตสีติ มหาเถรา
 ๑๐. ชะถันตา สีละเตชนะ
 ระตะนัง ปุระโต อาสิ
 ๑๑. ฐะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ
 ชันฐะโอมะระปะริตตัญจะ
 ๑๒. อากาเส ฉะทะนัง อาสิ
 ชินา นานาวัระระสังยุตตา
 ๑๓. วาตะมิตตาทีสฺสัชชาตา
 อะเสสา วินะยัง ยันตุ
 ๑๔. วะสะโต เม สะกัจเจนะ
 ชินะปัญฺชะระมัชฌัมหิ
 สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ
 ๑๕. อิจเจวะมันโต
 ชินานุภาเวนะ
 ฐัมมานุภาเวนะ
 สังมานุภาเวนะ
 สัทธัมมานุภาวะปาติโต
- โสภิตो मुनिपुङ्गवो
 มะเหสี จิตตะวาทะโก
 ปะติญฺฐาสิ คฺคฺคากะโร
 อุปาสิ นันทะสีวะดี
 นาละเต ตีละกา มะมะ
 วิชิตา ชินะสาวะกา
 ชิตะวันโต ชิโนระสา
 อังคะมังเคสุ สัณฐิตา
 ทักขิณ เมตตะสุตตะกัง
 วาเม อังคฺคิมาละกัง
 อาฎานาฎิยะสุตตะกัง
 เสสา ปาการะสัณฐิตา
 สัตตปปาการะลังกะตา
 พาหิรัชฌัตตูปัททะวา
 อะนันตะชินะเตชะสา
 สะทา สัมพุทฺฐะปัญฺชะเร
 วิหะรันตัง มะหีตะเถ
 เต มหาปุริสาสะภา
 สุกฺคโต สุรักโข
 ชิตูปัททะโว
 ชิตาริสังโค
 ชิตันตะราโย
 จะรามิ ชินะปัญฺชะเรติ.

โอวาทะปาฏิโมกขาทีปาฐุ

อุททิกฐัง โข เตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา
 อระหะตา สัมมาสัมพุทธะนะ, โอวาทะปาฏิโมกขัง ตีหิ คาถาหิ,
 ขันตี ประระมัง ตะโป ตีติกขา,
 นิพพานัง ประระมัง ะทันทิ พุทธา,
 นะ หิ ปัพพะชิตโต ประรูปะมาตี,
 สมะโณ โหติ ประรัง วิหะฐะยันโต.

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง	กุสะลัสสุประสัมปะทา,
สะจิตตะปะริโยทะปะนัง	เอตัง พุทธานะ ฐาสะนัง,
อะนุปะวาโท อะนุปะมาโต	ปาฏิโมกเข จะ สังวะโร,
มัตตัญญูตา จะ ภัตตัสสัง	ป็นัตถุจะ สะยะนาสะนัง,
อะริจิตเต จะ อาโยโค	เอตัง พุทธานะ ฐาสะนันติ.

อะเนกะปะริยาเยนะ โข ปะนะ เตนะ ภะคะวะตา ชานะตา
 ปัสสะตา อระหะตา สัมมาสัมพุทธะนะ, สีลัง สัมมะทักขาตัง สะมาชิ
 สัมมะทักขาโต ปญญา สัมมะทักขาคา.

กะถัญจะ สีลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. เหฏฐิเมนะปี
 ประริยาเยนะ, สีลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. อุปะริเมนะปี ประริยา-
 เยนะ, สีลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. กะถัญจะ เหฏฐิเมนะ ประริ-
 ยาเยนะ, สีลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. อิธะ อะริยะะสาวะโก
 ปาณาติปาตา ปะฏิวิระโต โหติ, อะทินนาทานา ปะฏิวิระโต โหติ, กา-
 เมสุ มิจฉาจारा ปะฏิวิระโต โหติ, มุสาวาทา ปะฏิวิระโต โหติ, สุรา-
 เมระยะมัจชะปะมาทัญญานา ปะฏิวิระโต โหตีติ. เอวัง โข เหฏฐิเมนะ
 ประริยาเยนะ, สีลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. กะถัญจะ อุปะริเมนะ
 ประริยาเยนะ, สีลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะวะตา. อิธะ ภิกขุ สีละวา

โหติ, ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุโต วิหะระติ อาจารย์โคจะระสัมปັນโน,
 อะนุมัตเตสุ วัชเชสุ ภะยะทัสสาวิ สะมาทายะ ลิกขะติ ลิกขาปะเท-
 สุตติ. เอวัง โข อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ, สีลัง สัมมะทักขาตัง ภะคะ-
 วะตา.

กะถัญจะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภะคะวะตา. เหฏฐิเมนะปี
 ปะริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภะคะวะตา. อุปะริเมนะปี ปะริ-
 ยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภะคะวะตา. กะถัญจะ เหฏฐิเมนะ
 ปะริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภะคะวะตา. อิธะ อะริยะสวาสะ-
 โก โวสสักการัมมะณัง กะริตฺวา, ละภะติ สะมาธิง ละภะติ จิตตัส-
 เสกักกะตันติ. เอวัง โข เหฏฐิเมนะ ปะริยาเยนะ, สะมาธิ สัมมะทัก-
 ขาโต ภะคะวะตา. กะถัญจะ อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ, สะมาธิ สัม-
 มะทักขาโต ภะคะวะตา. อิธะ ภิกขุ วิวิจเจวะ กามะหิ วิวิจจะ อะกุ-
 สะเลหิ รัมเมหิ, สะวิตักกัง สะวิจารณ์ วิเวกะขัมปีตีสุขัง ปะฐะมัง
 ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ. วิตักกะวิจารณ์ัง วุปะสะมา, อัมมัต-
 ตัง สัมปะสาทะนัง เจตะโส เอโกทิกาวัง อะวิตักกัง อะวิจารณ์, สะ-
 มาธิขัมปีตีสุขัง ทุตติยัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ. ปีติยา จะ วิ-
 ราคา อุเปกขะโก จะ วิหะระติ สะโต จะ สัมปะชาโน, สุขัญจะ กา-
 เยนะ ปะฏิสังเวเทติ, ยันตัง อะริยา อาจิกขันติ อุเปกขะโก สะติมา
 สุขะวิหารีติ, ตุตติยัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ. สุขัสสะ จะ ปะ-
 หานา ทุกขัสสะ จะ ปะหานา, ปุพเพ ะ โสมะนัสสะโทมะนัสสานัง
 อัตถังคะมา, อะทุกขะมะสุขัง อุเปกขาสะติปารีสุทธีง, จะตุดถัง ฌา-
 นัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระตีติ. เอวัง โข อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ,
 สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภะคะวะตา.

กะถัญจะ ปญญา สัมมะทักขาทา ภะคะวะตา. เหฏฐิเมนะปี

ปรริยาเณนะ, ปัญญา สัมมะทักขตา ภะคะวะตา. อุปะริเมนะปี ปรริ-
 ยาเณนะ, ปัญญา สัมมะทักขตา ภะคะวะตา. กะถัญจะ เหมฐิเณนะ
 ปรริยาเณนะ, ปัญญา สัมมะทักขตา ภะคะวะตา. อิธะ อะริยะสาเว-
 โก ปัญญะวา โหติ, อุททะยัตถะคามินิยา ปัญญาเย สะมันนาคะโต,
 อะริยาเย นิพเพธิกาเย สัมมา ทุกขักขะยะคามินิยาติ. เอวัง โข
 เหมฐิเณนะ ปรริยาเณนะ, ปัญญา สัมมะทักขตา ภะคะวะตา. กะถัญ-
 จะ อุปะริเมนะ ปรริยาเณนะ, ปัญญา สัมมะทักขตา ภะคะวะตา.
 อิธะ ภิกขุ อิทัง ทุกขันติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ, อะยัง ทุกขะสะมุททะ-
 โยติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ, อะยัง ทุกขะนิโรธะติ ยะถาภูตัง ปะชานา-
 ติ. อะยัง ทุกขะนิโรธะคามินีปะฏิปะทาติ ยะถาภูตัง ปะชานาติติ. เอ-
 วัง โข อุปะริเมนะ ปรริยาเณนะ, ปัญญา. สัมมะทักขตา ภะคะวะตา.

สีละปะริภาวิโต สะมาธิ มะหัพพะโล โหติ มะหานิสังโส. สะ-
 มาธิปะริภาวิตา ปัญญา มะหัพพะลา โหติ มะหานิสังสา. ปัญญาปะริ-
 ภาวิตัง จิตตัง สัมมะเทวะ อาสะเวหิ วิมุจจะติ. เสยยะถิทัง. กามาสะ-
 วา ภะวาสะวา อะวิขสาสะวา. ภาสิตา โข ปะนะ ภะคะวะตา ปรริ-
 นิพพานะสะมะเย อะยัง ปัจฉิมะวาจา, หันทะทานิ ภิกขะเว อามัน-
 ตะยามิ โว, ะยะธัมมา สังขาร, อัปปะมาเทนนะ สัมปาเทธาติ. ภา-
 สิตัญจิทัง ภะคะวะตา, เสยยะถาปี ภิกขะเว ยานิ กานิจิ ชังคะถานัง
 ปาณานัง ปะทะชาตานิ, สัพพานิ ตานิ หัตถิปะเท สะโหมธานัง คัจ-
 ฉันติ, หัตถิปะทัง เตสัง อัคคะมักขายะติ. ยะทิทัง มะหันทัตเตนะ.
 เอวะเมวะ โข ภิกขะเว เย เกจิ กุสะลา ธัมมา, สัพเพ เต อัปปะมา-
 ทะมุละกา อัปปะมาทะสะโหมสะระธมา, อัปปะมาโท เตสัง อัคคะมักขา-
 ยะตีติ. ตัสส์มาติหัมเหหิ ลิกขิตัพพัง, ติพพาเปกขา ภะวิสสามะ, อะธิ-
 สีละลิกขาสะมาทาน, อะธิจิตตะลิกขาสะมาทาน, อะธิปัญญาลิกขา-

สะมาทาน, อัมปะมาเทนะ สัมปาเทศสามาติ. เอวัณฺหิ โน ลิกขิตฺตฺพ-
 พัง.

สีลุตฺตเสปะปาฐะ

ภาติตะมิทัง เตนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อระระหะ-
 ตา สัมมาสัมพุทฺธเชนะ, สัมปັນนะสีลา ภิกขะเว วิหะระถะ สัมปັນนะ-
 ปาฐิโมกขา, ปาฐิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะระถะ อจาระโคจะระสัม-
 ปันนา, อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภายะทัสสาวิ สะมาทายะ ลิกขะถะ ลิกขา-
 ปะเทสุติ. ตัสฺมาติหัมเหหิ ลิกขิตฺตฺพพัง, สัมปັນนะสีลา วิหะริสสามะ
 สัมปັນนะปาฐิโมกขา, ปาฐิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะริสสามะ
 อจาระโคจะระสัมปันนา, อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภายะทัสสาวิ
 สะมาทายะ ลิกขิสสามะ ลิกขาปะเทสุติ. เอวัณฺหิ โน ลิกขิตฺตฺพพัง.

ตายะนะกาถา

ฉินทะ โสตัง ประรักกัมมะ
 นัปปะหายะ มุณี กาม
 กะยิรา เจ กะยิราถนัง
 ลีลิตโต หิ ประริพพาโช
 อะกะตัง ทุกกะฐัง เสยโย
 กะตัญจะ สุกะตัง เสยโย
 กุโส ยะถา ทุกคะหิโต
 สามัญญัง ทุปะรามัตถัง
 ยังกิญจิ ลีลิตัง กัมมัง
 สังกัสสะรัง พรัหมะจะริยยัง

กามะ ปะนุททะ พรัหมะณะ
 เนกัตตะมุปะปัชชะติ.
 ทัพพะเมนัง ประรักกะเม,
 ภียโย อากิระเต ระชัง.
 ปัจฉา ตัปปะติ ทุกกะฐัง,
 ยัง กัตถวา นานุตัปปะติ.
 หัตถะเมวานุกันตะติ,
 นิระยาญุปะกัทณะติ.
 สังกิลิฏฐัญจะ ยัง ะตัง,
 นะ ตัง โหติ มะหัพพะถันติ.

อนุโมทนาวิธี (ผู้เป็นประธานเริ่มต้น)

ยะธา วาริระหา ปุรา
เอวะเมวะ อีโต ทินนัง
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง
สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา

ปะริปุเรนติ ตาคะรัง
เปตานัง อุปะกัปปะติ
จิปปะเมวะ สะมิขณะตุ
จันโท ปัณณะระโส ยะธา
มะณี โขติระโส ยะธาฯ

(รับพร้อมกัน)

สัพพีติโย วิวัชขันตุ
มา เต ะวัตวันตะราโย
สัพพีติโย วิวัชขันตุ
มา เต ะวัตวันตะราโย
สัพพีติโย วิวัชขันตุ
มา เต ะวัตวันตะราโย
อะภิวาทะนะสีลิสสะ
จัตตาริ รัมมา วัตถันติ

สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
สุขี ที่มายุโก ะวะ.
สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
สุขี ที่มายุโก ะวะ.
สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
สุขี ที่มายุโก ะวะ.
นิจัง วุทธมาปะจาโยโน,
อายุ วัฒนโณ สุขัง พะลัง.

เทวะตาทิสัมมันตะนะคาถา

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิ ะ อันตะลิกเข
สัพเพ ะ ภูตา สุมะนา ะวันตุ
อะโถปี สักกัจจะ สุนันตุ ภาสิตัง

สุภาสิตัง กิณฺณจิปิ โว ภะณฺณมุ
 ปุณฺณญฺเญ สะตุปฺปาทะกะรัง อะปาปิง
 ฐัมมุปะเทสฺยัง อะนุการะกาณฺัง
 ตัสฺมา หิ ภูตานิ สะเมนตุ สัพเพ
 เมตตัง กะโรถะ มาณุสิยา ปะชายะ
 ภูเตสุ พัพฺพหิง กะตะภัตติกาเย
 ทิวา จะ รัตโต จะ หารันติ เย พะลิง
 ปังโงปะการัง อะภิกังขะมานา
 เต โข มะนุสสา ตะนุگانุภาวา
 ภูตา วิเสสเณ มะหิทฺธิกา จะ
 อะทิสสะมานา มะนุเชหิ ญฺาตา
 ตัสฺมา หิ เเน รักขะถะ อัปปะมัตตา ฯ

มงคลจักรวาฬน้อย (ย่อ)

ระตะนัตตะยานุภาเวนะ	ระตะนัตตะยะเตชะสา,
ทุกขะโรคภะยา เวรา	โสกา สัตตุ จุปฺททะวา.
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสสะโต,
ชะยะลิตฺธิ ฐะนัง ลาภัง	โสตฺถิ ภาคฺยัง สุขัง พะลัง.
สิริ อายุ จะ วัฒนโณ จะ	โภกััง วุฑฺฒี จะ ยะสสะวา,
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ	ชีวะลิตฺธิ ภะวันตุ เต.

สัพพมงคลคาถา

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ะวันตุ เต,
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะชัมมานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ะวันตุ เต,
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ะวันตุ เต,

เกณียานุโมทนาคาถา

อัคคิหุตตัง มุขา ยัญญา	สาวิตติ ฉันทะโส มุขัง,
ราชา มุขัง มะนุสสานัง	นะทีนัง สาคะโร มุขัง.
นักขัตตานัง มุขัง จันโท	อาทิจโจ ตะปะตัง มุขัง,
ปุญญะมากังขะมานานัง	สังโฆ เว ยะชะตัง มุขัง.
ภะณิสสามะ มะยัง คาธา	<u>กาละทานัปปะทีปิกา,</u>
เอตา สุณันตุ สักกัจจ	ทายะกา ปุญญะกามิโน.

หมายเหตุ แบบนี้ นำ กาละทานะสุดตะคาธา ถ้านำ วิหาระทานะคาธา
เปลี่ยนที่ขีดเส้นใต้เป็น วิหาระทานะทีปิกา

กาละทานะสุดตะคาธา

กาเล ทะทันติ สะปัญญา	วะทัญญู วีตะมัจฉะรา,
กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ	อุชุกุเตสุ ตาทิสู.
วิปปะสันนะมะนะ ตัสสะ	วิปูลา โหติ ทักขิณา,
เย ตัตถะ อะนุโมทันติ	เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา.
นะ เตะนะ ทักขิณา โอนา	เตปี ปุญญัสสะ ภาคิโน.

ตัลมา ทะเท อปปะฎิวานะจิตโต
ปญญานิ ประระโลกัสสัมมิง

ยัตตะ ทินนัง มะหัพพะลัง,
ปะติฎฐา โหนติ ปาณินันติ.

วิหาระทานะคาถา

สีตัง อุณ्हัง ปะฎิหันติ
สิริงสะเป จะ มะกะเส
ตะโต วาตาตะโป โฆโร
เลนตถัญจะ สุขัตถัญจะ
วิหาระทานัง สัจฉัสสะ
ตัลมา หิ ปันทิตโต โปโส
วิหาเร การะเย รัมเม
เตลัง อันนัญจะ ปานัญจะ
ทะเทยยะ อุชุกุเตสุ
เต ตัสสะ ชัมมัง เทเสนติ
ยัง โส ชัมมะมิชัญญายะ

ตะโต วาพะมิกานิ จะ,
สิสิเร จาปี วุฏฐิโย.
ตัญชาโต ปะฎิหัญญะติ,
ฌายิตุง จะ วิปัสสิตุง.
อัครัง พุทธะหิ วัณณิตัง,
สัมปัสลัง อตตะมัตตะโน.
วาสะเยตตะ พะหุสสุเต,
วัตตะเสนาสะนานิ จะ.
วิปะสันเนนะ เจตตะสา,
สัพพะทุกขาปะนุทะนัง,
ปะรินิพพาทัยะนาสะโวติ.

ติโรกุตตะกัณทะปัจฉิมภาค

อะทาสิ เม อะกาสิ เม
เปตานัง ทักขินัง ทัชชา
นะ หิ รุณณัง วา โสโก วา
นะ ตัง เปตานะมัตถายะ
อะยัญจะ โข ทักขินา ทินนา
ทีมะรัตตัง หิตายัสสะ

ญาติमितตา สะขา จะ เม,
ปุพเพ กะตะมะนุสสะรัง.
ยา วัญญา ปะริทวะนา,
เอวัง ติญจันติ ญาตะโย.
สัจฉัมหิ สุปะติฎฐิตา,
ฐานะโส อุปะกัปปะติ.

โส ญาติธัมโม จะ อะยัง นิตฺถลิตฺโต,
 เปตานะ ปุชา จะ กะตา อุพารา,
 พระลัญจะ ภิกขุณะมะนุสฺสปะทินนัง,
 ตุมเหหิ ปุญญัง ปะสุตัง อะนัปปะกัณฺติ.

อัคร์ปะสาทะสุตตะคาถา

อัคร์คะโต เว ปะสันนानัง	อัคร์กัณฺ ฐัมมัง วิชานะตัง,
อัคร์เค พุทฺเธ ปะสันนानัง	ทักขิณฺเยเย อะนุตตะเร.
อัคร์เค ฐัมเม ปะสันนानัง	วิราฎุปะสะเม สุเข,
อัคร์เค สังฆะ ปะสันนानัง	ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร.
อัคร์คัสสิมิง ทานัง ทะทะตัง	อัคร์กัณฺ ปุญญัง ปะวัฑฒะติ,
อัคร์กัณฺ อายุ จะ วัณฺโณ จะ	ยะโส กิตติ สุขัง พระลัง.
อัคร์คัสสะ ทาตา เมธาวิ	อัคร์คะฐัมมะสะมาหิโต,
เทวะภูโต มะนุสฺโส วา	อัคร์คัปปัตโต ปะโมทะตีติ.

โกชะนะทานานุโมทะนาคาถา

อายุโท พระละโท ธีโร	วัณฺณะโท ปะฎิภาณะโท,
สุขัสสะ ทาตา เมธาวิ	สุขัง โส อะธิคังคะติ.
อายุท ทัตฺวา พระลัง วัณฺณัง	สุขัญจะ ปะฎิภาณะโท,
ทีมาเย ยะสะวา โหติ	ยัตถะ ยัตถุปะปัชชะตีติ.

อาภานาฎิยะประริตัง (ย่อ)

สัพพะโรคะวินิมุตโต
 สัพพะเวระมะติกกันโต
 สัพพีติโย วิวัชขันตุ
 มา เต ภาวัตวันตะราโย
 อะภิวาทะนะสีลิสสะ
 จัตตารอ รัมมา วัทฒันติ

สัพพะสันตปาปะวัชชิตโต,
 นิพพุโต จะ ตูวัง ภาวะ.
 สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
 สุกชี ทีมาญุโก ภาวะ.
 นิจัง จุฑตมาปะจาโยโน,
 อายุ วัณโณ สุกัง พะลัง.

เทวะตาทิสสะทักขิณานุโมทะนาคาธา

ยัสสัมิง ปะเทเส กัปปเปติ
 สีละวันเตตตะ โภเชตฺวา
 ยา ตัตตะ เทวะตา อาสุง
 ตา ปุชิตา ปุชะยันติ
 ตะโต นัง อะนุกัมปันติ
 เทวะตานุกัมปิโต โปโส

วาสัง ปั้นทิตะชาติโย,
 สัณญะเต พรัหมะจาริโน.
 ตาสัง ทักขิณะมาทิส,
 มานิตา มานะยันติ นัง.
 มาตา ปุตตังวะ โอระลัง,
 สะทา ภัทธานิ ปัสสะติ.

อาทियะสุตตะคาธา

ภุตตา โภคา ภาฎา ภาจจา
 อุตถัคคา ทักขิณา ทินนา
 อุกัฎฐิตา สีละวันโต
 ยะทักถัง โภคะมิจเจยยะ
 โส เม อักโธ อะนุปปัตโต
 เอตัง อะนุสสะรัง มัจโจ
 อิเชวะ นัง ปะลังสันติ

วิตินณา อาปะทาสุ เม,
 อะโธ ปัญจะ พะลี กะตา.
 สัณญะตา พรัหมะจาริโน,
 ปั้นทิตโต ฆะระมาวะลัง.
 กะตัง อะนะนุตาปิยัง,
 อะริยะรัมเม จูโต นะโร.
 เปจจะ สักเค ปะโมทะตติ.

พระคาถาป้องกันภัยสิบทิศ

๑. บูรพาธิบดี พระพุทธคุณัง บูรพาธิบดี พระธัมเมตัง
บูรพาธิบดี พระสังฆานัง ทุกชะโรคะภะยัง วิวิญชัยเย สัพพะทุกขั
 สัพพะโสภ สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดัญญไโร
 วิวิญชัยเย สัพพะชะนัง สัพพะลาภัง ภาวันตุ เม (เต) รักขันตุ
 สุรักขันตุฯ

วรรณต่อไปสวดเหมือนวรรณแรก เปลี่ยนแต่คำขีดเส้นใต้ไปตามลำดับดังนี้

๒. อากะเนย์รัศมี,	๓. ทักขิณรัศมี,	๔. หรดีรัศมี,
๕. ปังฉิมรัศมี,	๖. พายัพรัศมี,	๗. อุตรรัศมี,
๘. อีสานรัศมี,	๙. อากาศรัศมี,	๑๐. ปรฐวีรัศมี

พระคาถามงคลจักรวาฬสิบทิศ

อิมัสมิวมงคลจักรวาฬทั้งสิบทิศ ประสิทธิ จงมาเป็นกำแพง
 แก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอันตดา ราชะเสมานา
 เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัตถานิ พุทธชะลาปะริก-
เขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

วรรณต่อไปสวดเหมือนวรรณแรก เปลี่ยนแต่คำขีดเส้นใต้ไปตามลำดับดังนี้

ธัมมะชะลาปะริกเขตเต – ปังเจกะพุทธชะลาปะริกเขตเต –
 สังฆะชะลาปะริกเขตเต

กาถาหวานทราย

อิมัสมิง ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะ-
 สะหัสตานิ พุทธะ ชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ
 วรรณค่อไปสวดเหมือนวรรณแรก เปลี่ยนแต่คำคิดสั้นใ้ไปตาม
 ลำดับดังนี้ ัมมะ – ปัจเจกะพุทธะ – สังฆะ

ชัยะมังคะละกาถา

(ชัยน้อย)

นะโม เม พุทธะเตหัสสา	ระตะนัตตะยะรัมมิกา
เตชะประสิทธิธิ ปะสีเทวา	นารายะปะระเมสุรา
สิทธิพรหมา จะ อินทา จะ	จะตุโลกา คัมภีร์ักชะกา
สะมุททา ภูตุงคังกา จะ	สะพรัหมพะชัยะประสิทธิธิ
	ภะวันตุ เต

ชัยะ ชัยะ ฐระณิ ฐระณิ อุทะธิ อุทะธิ นาที นาที

ชัยะ ชัยะ กะคนละคนละนิตัย นิริยัตถะเสนนะเมรุราชชะพล
 นระชี

ชัยะ ชัยะ คัมภีระโสมภี นาเคนทะนาที ปีสัจจะ ภูตะกาดี

ชัยะ ชัยะ ทุนนิमितตะโรคี ชัยะ ชัยะ ถึงคีสูทาทานะมุชะชา

ชัยะ ชัยะ ะรุณณะมุขาสาตรา ชัยะ ชัยะ จัมปา ทินาคะกุดะ-
 คันถะกะ

ชัยะ ชัยะ คัชชะคนนะตุรง สุกะระภูงสีหะ เพี้ยคมะทีปา

ชัยะ ชัยะ ะรุณณะมุขายาตรา ชิตะ ชิตะ เสนนารีปุณะสูทธิ-
 ระดี

ชัยะ ชัยะ สุขาสุขาชีวี ชัยะ ชัยะ ธรณีตะเลสะทาสุชัยะยา
 ชัยะ ชัยะ ธรณีสถานตินสะทา ชัยะ ชัยะ มังคะราชรัญญาภา-
 วัคเค

ชัยะ ชัยะ ะรุณณะยักเข ชัยะ ชัยะ รั๊กขะเสสุระภูชะเตชา
 ชัยะ ชัยะ พรหมเมนทะคะณา ชัยะ ชัยะ ราชาริราชสาชชัยะ
 ชัยะ ชัยะ ปะฐะวงิง สัพพัง ชัยะ ชัยะ อระหันตา ปัจเจกะ-
 พุทธะสาวัง

ชัยะ ชัยะ มะเหตุโร หะโรหะรินเทวา ชัยะ ชัยะ พรหมมา สุ-
 รั๊กโข

ชัยะ ชัยะ นาโค วิรุพพะโก	วิรุปักโข จันทิมมา ระวิ
อินโท จะ เวนะเตยโย จะ	กุเวโร ะรุโณปี จะ
อัคคิ วาโย จะ ปาชุณณะโห	กุมารโ ะตะระรัฎฐะโก
อัญฐาระสะ มะหาเทวา	สิทธิตาปะสะอาทะโย
อิสิโน สาวะกา สัพพา	ชัยะ ราโม ะวะนตุ เต
ชัยะ รัมโม จะ สังโหม จะ	ทะสะปาโล จะ ชัยะกัง
เอเตนะ ชัยะ เตเชนะ	ชัยะ โสตถิ ะวะนตุ เต
เอเตนะ พุทธะ เตเชนะ	โหตุ เต ชัยะมังคะลัง

ชัโยปี พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มาร์สสะ จะ ปาปีมะโต
 ปะราชะโย อุกโขม สะยัมโพธิมัตเต ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา พรหมะ
 คะณา มะเหตุโน

ชัโยปี พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มาร์สสะ จะ ปาปีมะโต
 ปะราชะโย อุกโขม สะยัมโพธิมัตเต ปะโมทิตา ชัยะ ตะทา อินทะ
 คะณา มะเหตุโน

ชัยโยปี พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มาร์ัสสะ จะ ปาปีมะโต
 ปราระชโย อุคโหม สะยัมโพธิมันเฑะ ปะโมทิตา ชัยยะ ตะทา
 เฑาะคะณา มะเหลิโน

ชัยโยปี พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มาร์ัสสะ จะ ปาปีมะโต
 ปราระชโย อุคโหม สะยัมโพธิมันเฑะ ปะโมทิตา ชัยยะ ตะทา
 สุปัณณะคะณา มะเหลิโน

ชัยโยปี พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มาร์ัสสะ จะ ปาปีมะโต
 ปราระชโย อุคโหม สะยัมโพธิมันเฑะ ปะโมทิตา ชัยยะ ตะทา
 นาคาคะณา มะเหลิโน

ชัยโยปี พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มาร์ัสสะ จะ ปาปีมะโต
 ปราระชโย อุคโหม สะยัมโพธิมันเฑะ ปะโมทิตา ชัยยะ ตะทา
 สะพรัหมพะคะณา มะเหลิโน

ชะยันโต โพธิยา มูเล
 เอวัง ตะวัง วิชะโย โหหิ
 อะปะราชิตะปัลลังเก
 อะภิสเสเก สัพพะพุทธานัง
 สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
 สุขะโณ สุมุหุตโต จะ
 ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
 ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง
 ปะทักขิณานิ กัตถวานะ
 เตะ อัตถะถัทธา สุขิตา
 อะโรคา สุขิตา โหอะ

สัถยานัง นันทิวัทธะโน,
 ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล.
 สีเส ปะฐะวีโปกชะเร,
 อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ.
 สุปะภาตัง สุขุฏฐิตัง,
 สุขิณัฐัง พรัหมะจาริสู,
 วาจากัมมัง ปะทักขิณัง,
 ปะณิธี เตะ ปะทักขิณา,
 ละภันตัตถะ ปะทักขิเณ.
 วิรุพพา พุททะสาสะเน,
 สะหะ สัพเพหิ ญาคิณิฯ,

สุณันตฺ โภจนโต เย เทวา	อัสสะมิง ฐาเน อระชิคะตา
ทีฆายุกา สะทา โหนตุ	สุจิตา โหนตุ สัพพะทา
รักขันตฺ สัพพะสัตตานัง	รักขันตฺ ชินะสาสะนัง
ยา กาจิ ปัตถะนา เตสัง	สัพเพ ปุเรนตฺ มะโนระธา
ยุตตะกาเล ปะวัสสันตฺ	วัสสัง วัสสา วะลาหะกา
โรคาจูปัททะวา เตสัง	นิวาเรนตฺ จะ สัพพะทา
กายะสุขัง จิตติ สุขัง	อะระหันตฺ ยะถาระหัง

อิติ จุลละชัยะสัททิมังคะลัง สะมันตังฯ

กาถาทิพยมนต์ (สวดชาตุ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ.

(กล่าว ๓ ครั้ง)

พุทฺธัง อายุวัทตะนัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ
ชัมมัง อายุวัทตะนัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ
สังฆัง อายุวัทตะนัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณังคัจฉามิ
 วรรณคดีไปสวดเหมือนวรรณคดีแรก เปลี่ยนแต่คำขีดเส้นใต้ไปตามลำดับ
 ดังนี้

ทุติยัมปิ พุทฺธัง

ทุติยัมปิ ชัมมัง

ทุติยัมปิ สังฆัง

ตะติยัมปิ พุทฺธัง

ตะติยัมปิ ชัมมัง

ตะติยัมปิ สังฆัง

แล้วสวดต่อดังนี้

๑. (ชาตุลม) วាយ จะ พุทธะคฺนัง อระหัง พุทฺโธ อิติปิโส
 ภะคะวา นะมามิหัง, อระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจะระณะ-
 สัมปັນโน สุคะโต โลกะวิฑู, อะนุตตะโร ปุริสัทมมะสาระถิ สัตถา
 เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธ ภะคะวาติ

วាយ จะ ชัมเมตัง อระหัง พุทฺโธ อิติปิโส ภะคะวา
 นะมามิหัง, สวากขาโต ภะคะวะตา ชัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก
 เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

วាយ จะ สังฆานัง อระหัง พุทฺโธ อิติปิโส ภะคะวา
 นะมามิหัง, สุปะฏิปັນโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุษุปะฏิปັນโน
 ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปັນโน ภะคะวะโต
 สาวะกะสังโฆ, สามิฉิปะฏิปັນโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยูกานิ อัญฺฐะ ปุริสะปุกกะธา, เอสะ
 ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณะยโย
 อัญฺชะลีกะระณิโย, อะนุตตะรัง ปุญฺญักเขตตัง โลกัสสาติ.

วรรณคดีไปสวดเหมือนวรรณคดีแรก เปลี่ยนแต่คำขีดเส้นใต้ไป
 ตามลำดับดังนี้

๒. (ชาตุไฟ) เตโธ

๓. (ชาตุน้ำ) อาโป

๔. (ชาตุดิน) ปะฐะวี

๕. (อากาศธาตุ) อากาสา ...

๖. (วิญญาณธาตุ) วิญญาณัง ..

แล้วสวดต่อดังนี้

ชาตุปะริสุทธานุภาเวนะ, สัพพะทุกขา สัพพะภะยา
 สัพพะโรคา วิมุจันติ, อิติ อุตตะมะโธ ติริยัง สัพพะชิ
 สัพพัตตะตายะ สัพพาวันตัง โลกัง, เมตตา กรุณา มุทิตา อุปกขา

สะหะคะเตนะ เจตะธา, จะตุทิสัง พระริตตะวา วิหะระติ, สุขัง สุปะติ
 สุขัง ปะฏิพุชณะติ, นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ มะนุสสานัง ปิโย
 โหติ, อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ, เทวะตา รักขันติ นาสสะ อัคคี वा
 วิลัง वा สัตถัง वा กะมะติ, ตุวะภูง์ จิตตัง สะมาธิยะติ, มุขะวัณโณ
 วิปะสีทะติ, อะสัมมุพโห กาลัง กะโรติ, อุตตะริง อัมปะฏิวิหณันโต
 พรหมมะโลฎุปะโต โหติ, อิติ อุททะมะโธ ติริยัง, อะเวรัง อะเวรา
 สุชะชีวิน, กะตัง ปุญญังผะลัง มัยหัง สัพพะภาที ภาวันตุเต (เม),
 ภาวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
 สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะชัมมานุภาเวนะ สัพพะลังฆานุภาเวนะ
 โสตถี โหนตุ นิรันตะรัง, อะระหัง พุทโธ อิติปิโส ภาคะวา
 นะ मामิหัง.

หมวดปกิณณกธรรม

ทำพินทุกัปปะ^{(๑)(๒)(๔)}

ใช้ดินสอดำ หรือสีอย่างอื่นก็ได้ วาดเป็นจุดหรือวงกลมที่
เอกเทศแห่งผ้า พึงเปล่งวาจา หรือผูกใจในขณะที่ทำอยู่ว่า

“อิมัง พินทุกัปปัง กะโรมิ”

อธิษฐาน^{(๑)(๓)(๔)}

อธิษฐาน มี ๒ แบบ คือ

๑. อธิษฐานด้วยกาย คือ เอามือจับหรือดูบบริหารที่จะ
อธิษฐาน แล้วทำความผูกใจตามคำอธิษฐาน

๒. อธิษฐานด้วยวาจา คือ ตั้งคำอธิษฐานนั้น ไม่ผูกของด้วย
กายก็ได้ แจกออกไปเป็น ๒ คือ

๒.๑ อธิษฐานในหัตถบาธ คือ ของอยู่ภายใน ๒ สอก
คืบ หรือ สอก ๑ ในระหว่าง

๒.๒ อธิษฐานนอกหัตถบาธ คือ ของอยู่ห่างตัวเกิน
๒ สอกคืบ หรือ สอก ๑ ในระหว่าง

คำอธิษฐานบริหารสิ่งเดียวในหัตถบาธ ว่าดังนี้:

สังฆาฏิ (ผ้าทาบ) “อิมัง สังฆาฏิง อะธิฐฐามิ”

อุตตราสงค์ (ผ้าห่ม) “อิมัง อุตตราสังคัง อะธิฐฐามิ”

(๑) บุปผลิกขาวรรณนา หน้า ๒๒๗, ๔๔๖ - ๔๖๖

(๒) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๖๔ - ๑๖๕

(๓) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๖๐ - ๑๖๕

(๔) อุปสมบทวิธี หน้า ๕๑ - ๕๔

อंत्रวาทก (ผ่าน่ง)	“อิมัง อंत्रระวะวาทะกัง อะธิญฐามิ”
บาตร	“อิมัง ปัตตัง อะธิญฐามิ”
ผ่านีสีทนะ	“อิมัง นิสีทนะนัง อะธิญฐามิ”
ผ้าปิดฝี	“อิมัง กัณทุปะฎิจฉาทิง อะธิญฐามิ”
ผ้าอาบน้ำฝน	“อิมัง วัสสิกะสาฎิกัง อะธิญฐามิ”
ผ้าปูนอน	“อิมัง ปัจจัตถะระณัง อะธิญฐามิ”
ผ้าเช็ดหน้า เช็ดปาก	“อิมัง มุขะปุณฺณะนะโจลัง อะธิญฐามิ”
ผ้าเป็นบริวาร	“อิมัง ประริกขาระโจลัง อะธิญฐามิ”

ถ้าจะอธิษฐานผ้าหลายผืนควบกัน ให้ว่าดังนี้:

ผ้าปูนอน	“อิมานิ ปัจจัตถะระณานิ อะธิญฐามิ”
ผ้าเช็ดหน้า เช็ดปาก	“อิมานิ มุขะปุณฺณะนะโจลานิ อะธิญฐามิ”
ผ้าเป็นบริวาร	“อิมานิ ประริกขาระโจลานิ อะธิญฐามิ”

ถ้าของอยู่ห่างตัว ฟังใช้คำอธิษฐานนอกหัตถบาธ ลั่นวาจาตามแบบนั้น แต่เปลี่ยนบทว่า “อิมัง” เป็น “เอตัง” เปลี่ยนบทว่า “อิมานิ” เป็น “เอตานิ”

เมื่อจะอธิษฐาน ถ้าเป็นบริวารที่กำหนดให้มีแต่สิ่งเดียวของเดิมมีอยู่ จะเปลี่ยนใหม่ ต้องเลิกของเดิมเสียก่อน ยกเลิกบริวารเดิมเสีย เรียกว่า ปัจจุทธรณ์ หรือถอนคำอธิษฐาน มีแบบวางไว้แสดงสังฆาฎิเป็นตัวอย่างว่า “อิมัง สังฆาฎิง ปัจจุทระรามิ”

ยกเลิกบริวารอื่น ฟังเปลี่ยนตามชื่อ ถ้าเป็นบริวารที่จะใช้นุ่งห่มฟังยอมให้ได้ดี และทำพินทุกัปปะ ตามแบบอันกล่าวแล้วก่อนจึงอธิษฐาน

วิกัป^{(๑)(๒)(๓)(๔)}

ผ้านอกจากของอธิษฐานมีประมาณเพียงยาว ๘ นิ้ว กว้าง ๔ นิ้ว พอเป็นชิ้นใช้ประกอบเป็นจีวรได้ เรียกว่าอติเรกจีวร ภิกษุมีเป็นสิทธิของตนได้เพียง ๑๐ วัน มีเกินกำหนดนั้นไป มีสิกขาบทปรับอาบัติปาจิตตีย์ที่ให้สละของนั้นเสีย ภิกษุปรารถนาจะเอาไว้ใช้ นอกจากการอธิษฐาน พึงทำให้เป็นของ ๒ เจ้าของในระหว่างตนกับภิกษุอื่น เรียกว่า วิกัป วิกัปแก่สามเณร ท่านก็อนุญาติ แต่ทำกันมาในระหว่างภิกษุด้วยกัน

วิกัปมี ๒ คือ

๑. วิกัปต่อหน้า คือ วิกัปต่อหน้าผู้รับในหัตถบาต
 จีวรผืนเดียว ว่า “อิมัง จีวะรัง ตูยหัง วิกัปเปมิ”
 จีวรหลายผืน ว่า “อิมานิ จีวะรานิ ตูยหัง วิกัปเปมิ”
 บาตรใบเดียว ว่า “อิมัง ปัตตัง ตูยหัง วิกัปเปมิ”
 บาตรหลายใบ ว่า “อิเม ปัตเต ตูยหัง วิกัปเปมิ”
๒. วิกัปลับหลัง คือ วิกัปให้สหธรรมิกรูปใดรูปหนึ่งผู้ไม่ได้อยู่เฉพาะหน้า ลั่นวาจาต่อหน้าสหธรรมิกรูปอื่น ในที่นี้ จักไม่ขอกล่าวโดยละเอียด ในทางปฏิบัติที่ทำกันมา ใช้วิกัปต่อหน้าก็เพียงพอให้สำเร็จประโยชน์ ตามต้องการได้แล้ว

วิกัปต่อหน้า ถ้าของอยู่นอกหัตถบาต ให้ว่า

“เอตัง” แทน “อิมัง”

(๑) บุพพสิกขาบรรณนา หน้า ๔๕๔ - ๔๖๖

(๒) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๖๖ - ๑๖๘

(๓) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๖๕ - ๑๖๗

(๔) อุปสมบทวิธี หน้า ๕๔ - ๕๖

“เอตานิ” แทน “อิมานิ”

“เอเต” แทน “อิเม”

จีวรที่วิกัปไ้ จะบริโภค ต้องขอให้ผู้รับถอนก่อน ไม่ทำอย่าง
นั้นแล้วบริโภค มีลักษณะทปรับอาบัติปาจิตตีย์

คำถอนวิกัปต่อหน้า ในหัตถบาล ว่าดังนี้:

ผู้ถอนแก่กว่า

จีวรผืนเดียว “อิมัง จีวะรัง มัยหัง สันตะกัง ปะริกฺขุชะ วา
วิสัชเชหิ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรหิ”

จีวรหลายผืน “อิมานิ จีวะรานิ มัยหัง สันตะกานิ ปะริกฺขุชะ วา
วิสัชเชหิ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรหิ”

ผู้ถอนอ่อนกว่า

จีวรผืนเดียว “อิมัง จีวะรัง มัยหัง สันตะกัง ปะริกฺขุชะละ วา
วิสัชเชละ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรละ”

จีวรหลายผืน “อิมานิ จีวะรานิ มัยหัง สันตะกานิ ปะริกฺขุชะละ วา
วิสัชเชละ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรละ”

ถ้าถอนนอกหัตถบาล ฟังเปลี่ยน

“เอตัง” แทน “อิมัง”

“เอตานิ” แทน “อิมานิ”

นอกจากนั้นคงว่าอย่างเดียวกันกับถอนในหัตถบาล

บาตรที่วิกัปไ้แล้ว ไม่มีกำหนดให้ถอนก่อนจึงบริโภค ฟังใช้
เป็นของวิกัปเถิด แต่เมื่อจะอธิษฐาน ฟังให้ถอนก่อน แล้วถือเอาเป็น
สิทธิของตนก่อน

คำที่จะฟังใช้ เปลี่ยนแปลงไปตามชื่อของกัถิตี ตามจำนวนของกั
ถิตี ตามฐานะที่ของตั้งอยู่กัถิตี ฟังเทียบเคียงกับคำถอนวิกัปจีวรเถิด

คำเสียดสละไตรจีวรล่วงราตรี^(๑)

จีวรเป็นนิสัคคีย์ เพราะอยู่ปราศจากเขตล่วงราตรีนั้น ฟังสละ
แก่สงฆ์ก็ได้ แก่คณะก็ได้ แก่บุคคลก็ได้

คำเสียดสละแก่บุคคล ว่าดังนี้:

“อิทัง เม ภันเต จีวะรัง รัตติวิปปะวุตถัง อัญญัตระ
ภิกขุสัมมะติยา นิสัคคิยัง อิมาทัง आयัสมะโต นิสัสซามิ”

ถ้าเสียดสละจีวร ๒ ผืน ว่า “ทวิจีวะรัง”

ถ้าเสียดสละทั้ง ๓ ผืน ว่า “ติจีวะรัง”

ถ้าผู้เสียดสละแก่กว่า ฟังว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”

จีวรเป็นนิสัคคีย์ ยังไม่^๑ได้สละ บริโภคต้องทุกกฏ สละแล้วได้
คืนมา ยังปรารถนาอยู่ ฟังอธิษฐานเป็นไตรจีวรใหม่

เมื่อสละนั้น ฟังตั้งใจสละให้ขาด แล้วจึงแสดงอาบัติ ภิกษุผู้รับ
เสียดสละนั้น หากจะถือเอาเสียดที่เดียว เจ้าของเดิมก็ไม่มีการมลทินที่จะ
เรียกคืนได้ แต่เป็นธรรมเนียมอันดีของเธอ เมื่อรับแล้วคืนให้เจ้าของเดิม
ไม่ทำอย่างนั้นต้องทุกกฏ

คำคืนให้ว่าดังนี้:

จีวรผืนเดียว “อิมัง จีวะรัง आयัสมะโต ทम्मมิ”

จีวรหลายผืน “อิมานิ จีวะรานิ आयัสมะโต ทम्मมิ”

คำเสียดสละอดีตเรกจีวรล่วง ๑๐ วัน^{(๒)(๓)}

คำเสียดสละแก่บุคคล ของอยู่ในหัตถบาธ มีดังนี้:

จีวรผืนเดียว “อิทัง เม ภันเต จีวะรัง ทะสาหาทิกกัณตัง

(๑) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๘๔ - ๘๕

(๒) บุปผสิกขาพรรณนา หน้า ๔๘๔ - ๔๘๖

(๓) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๘๑ - ๘๔

นิสัคคิยัง อิม่าหัง อายัสมะโต นิสัสซามิ”

จีวรหลายผืน “อิมานิ เม ภันเต จีวะรานิ ทะสาหาคิกกันตานิ

นิสัคคิยานิ, อิมานาหัง อายัสมะโต นิสัสซามิ”

ถ้าสละของอยู่นอกหัตถบาธ ว่า

“เอตัง” แทน “อิทัง”

“เอตาหัง” แทน “อิม่าหัง”

“เอตานิ” แทน “อิมานิ”

“เอตานาหัง” แทน “อิมานาหัง”

ถ้าผู้เสียดสแก่พรรษากว่าผู้รับ ให้ว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”

คำคืน ให้ว่าดังนี้:

จีวรผืนเดียว “อิมัง จีวะรัง อายัสมะโต ทัมมิ”

จีวรหลายผืน “อิมานิ จีวะรานิ อายัสมะโต ทัมมิ”

ถ้าของอยู่นอกหัตถบาธ พึงเปลี่ยนโดยนัยดังกล่าวแล้วนั้น

คำเสียดสละอติเรกบาตรล่วง ๑๐ วัน^(๑)

บาตร เป็นของทรงอนุญาตให้เป็นบริวารของภิกษุเฉพาะใบเดียวเรียกบาตรอธิษฐาน บาตรตั้งแต่ใบที่ ๒ ขึ้นไป เรียกอติเรกบาตร ภิกษุให้ล่วง ๑๐ วันไป เป็นนิสัคคิยาปาจิตติย

คำเสียดสละแก่บุคคล ของอยู่ในหัตถบาธ ว่าดังนี้:

บาตรใบเดียว “อะยัง เม ภันเต ปัตโต ทะสาหาคิกกันโต นิสัคคิโย,

อิม่าหัง อายัสมะโต นิสัสซามิ”

ถ้าผู้เสียดสแก่พรรษากว่าผู้รับ ให้ว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”

คำคืน ให้ว่าดังนี้: บาตรใบเดียว “อิมัง ปัตตัง อายัสมะโต ทัมมิ”

(๑) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๐๔ - ๑๐๕

นิตย^{(๑)(๒)(๓)}

ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ จัดเป็นนวกะผู้ใหม่ ต้องถือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็นอุปัชฌายะ และอาศัยภิกษุรูปนั้นอยู่ รับโอวาทอนุศาสน์ของภิกษุนั้น ในครั้งแรกที่ทรงอนุญาตอุปัชฌายะ ภิกษุผู้อุปสมบทอยู่แล้วแต่หย่อน ๕ พรรษา ก็จำถืออุปัชฌายะ

คำขอนิตยอุปัชฌายะ ว่าดังนี้:

“อุปัชฌาโย เม ภันเต โหหิ” ๓ หน

เมื่อภิกษุผู้ที่นวกะนั้นขออาศัยรับว่า “สาธุ”, “ละหุ”, “โอปายิกัง”, “ปะฏิฐุปัง”, “ปาสาทิเกนะ สัมปาเทหิ” บทใดบทหนึ่ง ๓ ครั้ง เว้นระยะให้ภิกษุผู้ขอนิตยตอบรับว่า “สาธุ ภันเต” ทุกบทไป เป็นอันถืออุปัชฌายะแล้ว ภิกษุผู้รับให้ฟังจึงได้ชื่อว่า “อุปัชฌายะ” ภิกษุผู้ฟังจึงได้ชื่อว่า “สัทธวิहारิก” กิริยาที่ฟังจึง เรียกว่า “นิตย”

แต่นั้น ผู้ขอนิตยฟังกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านสืบไปว่า

“อชชะตักเคทานิ เถโร มัยหัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร” ๓ หน

ภิกษุผู้ไม่ได้อยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ ต้องถือภิกษุอื่นเป็นอาจารย์ และอาศัยท่านแทนอุปัชฌายะ

วิธีถืออาจารย์ ก็เหมือนกับวิธีถืออุปัชฌายะ ต่างแต่คำขอว่า

“อาจะริโย เม ภันเต โหหิ, อายัสมะโต นิสสาเย วัจนามิ” ๓ หน

ภิกษุผู้รับให้ฟังจึงได้ชื่อว่า “อาจารย์” ภิกษุผู้อิงอาศัยได้ชื่อว่า

(๑) มุทพพิทกขวารรณนา หน้า ๓๕๓ - ๔๐๑

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๔๒ - ๕๑

(๓) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐

“อันเตวาลิก”

ภิกษุผู้มีพรรษาหย่อน ๕ เป็นนวกะอยู่ แม้เป็นผู้มีความรู้ทรง
 ธรรมทรงวินัย จะไม่ถือนิสัยอยู่ในปกครองของอุปัชฌายะหรือของ
 อาจารย์ไม่ชอบ ทรงห้ามไว้ ภิกษุเดินทาง ภิกษุผู้ใช้ ภิกษุผู้พยาบาลผู้
 ได้รับขอของคนไข้เพื่อให้อยู่ ภิกษุผู้เข้าป่าเพื่อเจริญสมณธรรมชั่วคราว
 ในที่ใด หากท่านผู้ให้นิสัยไม่ได้ และมีเหตุขัดข้องที่จะไปอยู่ในที่อื่น
 ไม่ได้ จะอยู่ในที่นั้นด้วยผูกใจว่า เมื่อใดมีท่านผู้ให้นิสัยได้มาอยู่ จักถือ
 นิสัยในท่านนั้น ก็ใช้ได้

ภิกษุผู้มีพรรษาได้ ๕ แล้ว แต่ยังหย่อน ๑๐ มีองค์สมบัติพอ
 รักษาตนผู้อยู่ตามลำพังได้ ทรงอนุญาตให้พ้นจากนิสัยอยู่ตามลำพังได้
 เรียกว่า นิสัยมุตตะกะ ฝ่ายภิกษุผู้มีความรู้ไม่พอจะรักษาตน แม้พ้น ๕
 พรรษาแล้วก็ต้องถือนิสัย

จำพรรษา^{(๑)(๒)(๓)}

เป็นธรรมเนียมของภิกษุ เมื่อถึงฤดูฝน ให้นำหุดอยู่ที่เดียว ไม่
 เทียวไปไหน ๓ เดือนตลอดฤดู เรียกว่า จำพรรษา ถึงวันเข้าพรรษา พึง
 เข้าไปประชุมอธิษฐานพรรษาพร้อมด้วยสงฆ์ในอุโบสถหรือในวิหาร
 คำอธิษฐานพร้อมกัน ว่าดังนี้

“อิมัสมิง อวาเส อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมะ”

คำอธิษฐานที่ละรูป ว่าดังนี้

“อิมัสมิง อวาเส อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมิ”

(๑) บุปผลิกขาวรรณนา หน้า ๕๐๑ - ๕๐๘

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๘๑ - ๘๕

(๓) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐๐ - ๑๐๒

เมื่ออธิษฐาน ฟังหูใจว่า จักอยู่ค้างคืนในเขตอาวาสตลอด ๓ เดือน ถ้าภิกษุทำกุฎีอยู่จำพรรษาในป่าเฉพาะรูป ควรกำหนดเขตเฉพาะกุฎีกับบริเวณ แล้วกล่าวคำอธิษฐานพรรษาว่า

“อิหมัสมิง วิหารเ อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมิ”

ถึงวันเข้าพรรษา ไม่เข้าพรรษา เทียวเร่ร้อนไปเสีย ไม่สมควร เข้าพรรษา แล้วต้องอยู่แรมคืนตลอด ๓ เดือน ถ้ามีเหตุจำเป็น ทรงอนุญาตให้ไปได้ แต่ให้กลับมภายใน ๗ วัน เรียกว่าไปด้วย สัตตาหกรณียะเช่นนี้ พรรษาไม่ขาด ถ้าไปเสียด้วยไม่คิดกลับ หรือคิดจะกลับ แต่เกิน ๗ วัน ไป พรรษาขาด ไม่เข้าพรรษาหรือขาดพรรษาเพราะมีเหตุไม่จำเป็น เป็นละเมิดธรรมเนียม ถูกปรับอาบัติทุกกฏ

อานิสงส์แห่งการจำพรรษา

ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาตลอดกาลจนได้ปวารณาแล้ว ย่อมได้ อานิสงส์แห่งการจำพรรษา นับแต่วันปาฏิบถไปเดือนหนึ่ง คือ

๑. เทียวไปไม่ต้องบอกลาตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค ในปาจิตตยิกัณฑ์

๒. เทียวจาริกไปไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบสำหรับ

๓. ฉันทณโภชน์และปรมปรโภชน์ได้

๔. เก็บอติเรกจีวรได้ตามปรารถนา

๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอทั้งหลาย

ทั้งได้โอกาสเพื่อจะกรานกฐินและได้รับอานิสงส์ ๕ ข้างต้น

นั้นเพิ่ม ออกไปอีก ๔ เดือน ตลอดฤดูเหมันต์

ขอขมา^(๑)

ในพระพุทธศาสนา มีนิยามว่า ผู้ใดทำล่วงเกินผู้อื่น ผู้นั้นไม่ควรทำเลยตามเลย รู้ลึกตัวแล้ว ฟังขอโทษ เรียกว่า ขอขมา แปลว่า ขอให้อุดโทษ และผู้ใดถูกล่วงเกินและได้รับขอขมาผู้นั้นไม่ควรถือโกรธไม่รู้หาย ฟังรับขมายอมอดโทษให้ การขอขมาจึงเป็นธรรมเนียมทำกันสืบมาในวันเข้าพรรษาและในวันต่อจากนั้น ตามกาลอยู่ในวัดเดียวกันหรือในต่างวัด เป็นกิจอันผู้น้อยทำแก่ผู้ใหญ่ แม้ไม่เคยได้ล่วงเกินกันก็ยังทำอยู่ คำขอขมา ว่าดังนี้:

ผู้ขอขมารูปเดียวว่า “เถเร ปะมาเทนนะ, ทวารัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะเม ภันเต.”

ผู้รับขมาว่า “อะหัง ขะ मामิ, ตะยาปี เม ขะ มิ ตั พ พัง.”

ผู้ขอขมารูปเดียวรับว่า “ชะ मामิ ภันเต.”

ผู้ขอขมาหลายรูปว่า “เถเร ปะมาเทนนะ, ทวารัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขะ มะตุ โน ภันเต.”

ผู้รับขมาว่า “อะหัง ขะ मामิ, ตุมเหหิปี เม ขะ มิ ตั พ พัง.”

ผู้ขอขมาหลายรูปรับว่า “ชะ मामะ ภันเต.”

ถ้าผู้รับขมา เป็นพระมหาเถระผู้มีอาวุโสมาก ถึงใช้คำว่า “มหาเถเร” รองจากนั้นลงมาว่า “เถเร” รองลงมาอีกว่า “อาจะริเย” ต่ำกว่านั้นว่า “อายัสมันเต” ฟังเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับบุคคลผู้รับขมา

เป็นธรรมเนียมที่ผู้รับขมาต้องกล่าวคำให้พร ฉะนั้น เมื่อขอขมาแล้ว ผู้ขอขมาพึงหมอบรอรับพรจากท่าน เมื่อท่านให้พรจบ รับว่า “สาธุ ภันเต.”

(๑) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐๒ - ๑๐๓

คำให้พรเมื่อมีผู้ขอขมา

“เอวัง โหตุ เอวัง โหตุ, โย จะ ปุพเพ ปะมัชชิต์วา ปัจฉา โส
 หนีปะมุจจะติ, โสมัง โลกัง ปะภาเสติ อภา มุตโต ะ จันทิมา,
 ยัสสะ ปาปัง กะตัง กัมมัง กุสะเลนะ ปะหิยะติ, โสมัง โลกัง
 ปะภาเสติ อภา มุตโต ะ จันทิมา, อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจัจ
 วุททาปะจาโย, จัตตารอ ฐัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง”

คำขอขมารวม

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
 อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

อาจะริเย ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
 อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

มาตาปีตะเร ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
 อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

กรรมชั่วอันใดที่เป็นบาปอกุศล อันข้าพเจ้าได้ประมาทพลาด
 พลังล่วงเกินในคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ในครูบาอาจารย์
 ตลอดทั้งบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย สามีภรรยา ของข้าพเจ้า ด้วย กาย วาจา
 ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง จำได้หรือจำไม่ได้ก็ดี ทั้งที่มีเจตนาหรือหา
 เจตนาไม่ได้ ขอให้ท่านผู้มีพระคุณทั้งหลายเหล่านั้นจงดูแก่โทษ โปรด
 อโหสิกรรมให้ข้าพเจ้า เพื่อไม่ให้เป็นบาป เป็นเวร เป็นกรรม ต่อไปอีก
 ขอความสุขความเจริญ ความปราศจากโรครภัยไข้เจ็บ เสนียดจัญไร
 อันตรายใดๆอย่าได้มาพ้องพาน ความมีโชคมีชัยจงเกิดจงมีแก่ข้าพเจ้า
 ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปตลอดกาลนาน เทอญฯ สาธุ

ระเบียบคำขอขมาโทษต่อท่านผู้ควรเคารพ

คำขอขมาพระรัตนตรัย

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

คำขอขมาพระเถระ

เถเร ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง
ขะมะตุ โน ภันเต

คำขอขมาพระอุปัชฌาย์

อุปัชฌายะ ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

คำขอขมาพระอาจารย์

อาจะริเย ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

คำขอขมาพระสงฆ์

สังฆะ ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

คำขอขมาบุคคลทั่วไป

อายัสมันเต ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง
อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

คำขอขมาโทษบิดามารดา

มาตาปีตาระ ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตั้ง ลัพพัง
อะปะราชัง ขะมะตุ โน ภันเต

(ถ้าว่าคนเดียว คำว่า ขะมะตุ โน เป็น ขะมะละ เม)

เมื่อจะขอขมาโทษจากผู้ใด ให้กราบ ๓ ครั้งก่อน แล้วว่า นะโม
๓ จบ ต่อไปกล่าวคำขอขมา ๓ จบ แล้วหมอบลงว่า “ชะมามะ ภันเต”
ตามระยะคำบาลี ทำนอโหลว่า “อะหัง ขะ मामิ तुमहेหิปี मे
ชะมิตัพพัง”

วิธีบรรพชาอุปสมบท แบบเอสาหัง

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งอุปสมบท ฟังรับผ้าไตรอุ้มประนมมือเข้าไป
ไปในสังฆสนนิบาต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะ
ถวายพระอุปัชฌายะ แล้วกราบลงด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง แล้ว
นั่งคุกเข่าอุ้มผ้าไตร ประนมมือเปล่งวาจา ถึงสรณะและขอบรรพชาด้วย
คำมคธ หยุดตามจุดจุดภาค ว่า

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปี, ตั้ง ณะคะวันตัง
สระระณัง คัจฉามิ, ัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ
ณะคะวะโต, ัมมะวิณะเย ปัพพัชัง, ละเภยยัง อุปะตัมปะทัง

ทุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปี, ตั้ง ณะคะวันตัง
สระระณัง คัจฉามิ, ัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต,
ตัสสะ ณะคะวะโต, ัมมะวิณะเย ปัพพัชัง, ละเภยยัง อุปะตัมปะทัง

ตะติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปี, ตั้ง ณะคะวันตัง
สระระณัง คัจฉามิ, ัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต,
ตัสสะ ณะคะวะโต, ัมมะวิณะเย ปัพพัชัง, ละเภยยัง อุปะตัมปะทัง

อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ
 คะเหตฺวา, ปัพพาชอะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ
 วัตถานิ คะเหตฺวา, ปัพพาชอะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ
 วัตถานิ คะเหตฺวา, ปัพพาชอะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ถ้าบวชเป็นสามเณร ยกคำว่า ละภยยัง อุปะสัมปะทัง ออก
 เสียด

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะรับเอาผ้าไตรจากผู้มุ่งบรรพชาวางไว้
 ตรงหน้าตัก แล้วกล่าวสอนถึงพระรัตนตรัยเป็นต้น และบอก ตะจะปัญ-
 จะกะกัมมัฏฐาน ให้ว่าตามไปที่ละบท โดยอนุโลมและปฏิโลม ดังนี้

เกสา โลมา นะขา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)

ตะโจ ทันตา นะขา โลมา เกสา ฯ (ปฏิโลม)

ครั้งสอนแล้วพระอุปัชฌายะชักอังสะออกจากไตร สวมให้
 แล้วสั่งให้ออกไปครองไตรจีวรตามระเบียบ ครั้งเสร็จแล้ว เข้าไปหา
 พระอาจารย์ รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้วกราบ ๓ หน นั่งคุกเข่า
 ประนมมือ เปล่งวาจา ขอสละและศีลดังนี้

อะหัง ภันเต, สละละสิตัง ยาจามิ,

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สละละสิตัง ยาจามิ,

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สละละสิตัง ยาจามิ,

ลำดับนั้น พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำ ให้ผู้มุ่งบรรพชาว่า
 ตามไป ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(ว่า ๓ หน)

แต่นั้นท่านจะสั่งด้วยคำว่า เอวัง ะเทหิ หรือ ยะมะหัง
วะทามิ ตัง ะเทหิ ฟังรับว่า อามะ ภัณฑะ

ครั้นแล้วท่านนำให้เปล่งวาจาว่าสรณคมน์ตามไปที่สะพานย
ตั้งนี้

พุทชัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุกขัมปิ พุทชัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุกขัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุกขัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตตะขัมปิ พุทชัง สะระณัง คัจฉามิ

ตตะขัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ตตะขัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกว่า ติสระระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง
ฟังรับว่า อามะ ภัณฑะ ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่า การบรรพชา
เป็นสามเณรสำเร็จด้วยสรณคมน์เพียงเท่านี้ ที่นั่นฟังสมาทานสิกขาบท
๑๐ ประการ ว่าตามท่านไปดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี

อะทินนาทานา เวระมะณี

อพรัหฺมะจะริยา เวระมะณี

มุสาวาทา เวระมะณี

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี

วิกาละโภชะนา เวระมะณี

นัจจะคิตะวาทิตะวิสุกะทัตตะสะนา เวระมะณี

มาลาคันชะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี
 อุจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี
 ชาตะรุปะระชะตะปะฎีกะคะหะณา เวระมะณี
 อิมานิ ทะสะ ลิกขาปะทานิ สะมาทียามิ ฯ (ว่า ๓ หน)

ในลำดับนั้น สามเณรพึงรับบาตร อุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌายะ
 ในสังฆสนันนิบาต วางไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายท่าน
 แล้วกราบ ๓ หน นั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวคำขอนิสัย ว่าดังนี้

อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ,
 ทุคิยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ,
 ตะคิยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ,
 อุปัชฌายโ เม ภันเต, โหหิ (ว่า ๓ หน)

พระอุปัชฌายะกล่าวว่า โอปาโยกััง, ปะฏิรูปััง, ปาสาทิกะนะ
 สัมปาเทหิ บทใดบทหนึ่งพึงรับว่า สาธุ ภันเต ทุกบทไป แต่นั้น
 สามเณรพึงกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านว่าดังนี้

อัชชะตักเคทานิ เถโร, มัยหัง ภาโร, อะหัมปิ เถรสสะ ภาโร
 ว่า ๓ หน เสร็จแล้วกราบลง ๓ หน

ลำดับนั้น พระอุปัชฌายะแนะนำสามเณรไปตามระเบียบ แล้ว
 พระอาจารย์ผู้เป็นกรรมวาจาเอาบาตรมีสายคล้องตัวผู้มุ่งอุปสมบท บอก
 บาตรและจีวร ผู้มุ่งอุปสมบทพึงรับว่า อามะ ภันเต ๔ หนดังนี้

คำบอกบาตรจีวร	คำรับ
๑. อะยันเต ปัตโต	อามะ ภันเต
๒. อะยัง สังฆาญิ	อามะ ภันเต
๓. อะยัง อุตตะราสังโก	อามะ ภันเต
๔. อะยัง อันตะระวาสะโก	อามะ ภันเต

ต่อจากนั้นพระอาจารย์ท่านบอกให้ออกไปข้างนอกว่า คัจฉะ
อะมรมฺหิ โอกาสะ ติฏฐาหิ พิงถอยออกดูจักขึ้นเดินไปยืนอยู่ในที่ที่
กำหนดไว้ พระอาจารย์ท่านสวดสมมติตนเป็นผู้สอนซ่อม แล้ว
ออกไปสวดตามอันตรายิกกรรม พิงรับว่า นัตถิ ภันเต ๕ หน
อามะ ภันเต ๘ หน ดังนี้

ถาม	ตอบ
๑. กุฏฐัง	นัตถิ ภันเต
๒. คัณโฑ	นัตถิ ภันเต
๓. กิลาโส	นัตถิ ภันเต
๔. โสโส	นัตถิ ภันเต
๕. อะปะมาโร	นัตถิ ภันเต
๑. มะนุสโส ^๓	อามะ ภันเต
๒. ปุริโส ^๓	อามะ ภันเต
๓. ภูชิสโส ^๓	อามะ ภันเต
๔. อะนะโณ ^๓	อามะ ภันเต
๕. นะลี ^๓ ราชะกะโฏ	อามะ ภันเต
๖. อะนุญญาโต ^๓ มาตาปีตุหิ	อามะ ภันเต
๗. ประิปุณณะวีสะติวัตโส ^๓	อามะ ภันเต
๘. ประิปุณณันเต ปัตตะจีวะรัง	อามะ ภันเต
๑. กินนาโม ^๓	อะหัง ภันเต
	นามะ
๒. โก นามะ เต อุปัชฌาโย	อุปัชฌาโย เม ภันเต
	อายัสมา

ถ้าตอบพร้อมกันให้เปลี่ยน เม เป็น โน

ช่องที่ ไว้ พระอุปัชฌายะหรืออาจารย์ท่านจะตั้งชื่อ
ของอุปสัมปทาเปกขะ กรอกลงช่องไว้ไว้ก่อนวันบวช และช่องที่
ไว้ในช่องชื่อของพระอุปัชฌาย์ ก็เช่นเดียวกัน ให้กรอกตามชื่อของพระ
อุปัชฌายะ ซึ่งท่านจะบอกและกรอกไว้ไว้ก่อนวันบวช

ครั้งสวดสอนซ้อมแล้ว ท่านกลับเข้ามาสวดขอเรียกอุปสัมปทา
เปกขะเข้ามา อุปสัมปทาเปกขะ ฟังเข้ามาในสังฆสันนิบาต กราบลง
ตรงหน้าพระอุปัชฌายะ ๓ หน แล้วนั่งคุกเข่าประนมมือ เปล่งวาจาขอ
อุปสมบทว่าดังนี้

สังฆมกันต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง กันต,
สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ กันต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง
กันต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ กันต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ
มัง กันต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ถ้าพร้อมกันให้เปลี่ยน ยาจามิ เป็น ยาจามะ เปลี่ยน มัง เป็น โน
ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะกล่าวเพียงสงฆ์แล้ว และพระ
อาจารย์สวดสมมติตน ตามอันตราภิกขกรรมอุปสัมปทาเปกขะ ฟังรับว่า
นัตถิ กันต ๕ หน อามะ กันต ๘ หน ตอบชื่อตนและชื่อ
อุปัชฌายะรวม ๒ หนโดยนัยหนหลัง แต่นั้นฟังนั่งฟังท่านสวด
กรรมวาจาอุปสมบทไปจนจบ ครั้งจบแล้วท่านเอาบาตรออกจากตัว
แล้วฟังกราบ ๓ หน นั่งพับเพียบประนมมือฟังพระอุปัชฌายะบอก
อนุสาสน์ไปจนจบแล้วรับว่า อามะ กันต แล้วกราบ ๓ หน ถวาย
ไทยทาน กรวดน้ำ เหมือนกล่าวแล้วในแบบ อุกาสะ

จบวิธีอุปสมบทแบบเอสาหัง

คำลาสิกขาของพระณร

สิกขัง ปัจจักขามิ คิหิติ มัง ชาเรละ
 ทุตติยัมปิ สิกขัง ปัจจักขามิ คิหิติ มัง ชาเรละ
 ตะตติยัมปิ สิกขัง ปัจจักขามิ คิหิติ มัง ชาเรละ
 แปล ข้าพเจ้าขอลาสิกขา ท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็น
 คฤหัสถ์ (กล่าว ๓ ครั้ง) แล้วกล่าวต่อว่า ข้าพเจ้าเป็นคฤหัสถ์แล้ว

อุโบสถ^{(๑)(๒)}

อุโบสถ ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓

๑. สังฆอุโบสถ คือมีภิกษุประชุมกันตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป มีพระ
 พุทธานุญาติให้สวดปาติโมกข์

ภิกษุผู้จะเข้าฟังปาติโมกข์ ต้องชำระตนให้บริสุทธิ์จากอาบัติที่
 เป็นเทศนาคามินี คือแก้ไ้ด้ด้วยการแสดง ส่วนอาบัติที่เป็นวุฏฐานคามินี
 จะพ้นไ้ได้ด้วยอยู่กรรม คือ สังฆาติเสส ท่านให้บอกไว้แก่ภิกษุแม้รูป
 หนึ่งว่า ข้าพเจ้าต้องอาบัติสังฆาติเสสมิวัตตอยู่อย่างนั้นๆแล้วฟังปาติโมกข์
 ไ้

กำลังสวดปาติโมกข์ค้างอยู่ มีภิกษุพวกอื่นมาถึงเข้า ถ้ามากกว่า
 ภิกษุผู้ชุมนุมอยู่ ท่านให้สวดตั้งต้นใหม่ ถ้าเท่ากันหรือน้อยกว่า ให้เธอผู้
 มาใหม่ฟังส่วนยังเหลือต่อไป ถ้าสวดจบแล้วจึงมีภิกษุอื่นมา แม้มากกว่า
 ไม่ต้องกลับสวดอีก เธอผู้มาใหม่ฟังบอกปารีสัทธาในสำนักผู้สวดผู้ฟัง
 ปาติโมกข์แล้ว

คำแสดงปารีสัทธาเป็นการสงฆ์ ว่าดังนี้:

(๑) บุพพลิกขาวรรณนา หน้า ๔๕๑ - ๕๐๑

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๕๐ - ๑๐๗

“ประริสุทโธ อะหัง ภันเต, ประริสุทโธติ มัง สังโฆ ชาเรตุ”
 ถ้าผู้แสดงมีพรรษาแก่กว่าภิกษุทั้งหมด ให้ว่า “อาวุโส” แทน
 “ภันเต”

คำขอโอกาสแสดงปาติโมกข์ ว่าดังนี้:

๑. “โอกาสัง เม ภันเต เถโร เทตุ, ปาฏิโมกขัง อุตเทสิตุง”

๒. “โอกาสัง เม ภันเต เถโร เทตุ, วินะยะกะถัง กะเถตุง”

เมื่อมีเหตุถูกเงิน ที่เรียกว่าอันตรายเกิดขึ้น ท่านให้สวด
 ปาติโมกข์ย่อได้

วิธีสวดปาติโมกข์ย่อ^{(๑)(๒)}

สวดนิทานุทเทสตั้งแต่ “สุณาทู เม ภันเต สังโฆ” ไปจนถึง ภาสุ
 โหติ แล้วสวด

อุททิกฺขฐัง โข อายัสมันโต นิทานัง

ตัดถายัสมันเต ปุจฉามิ : กัจจิตถะ ประริสุทธา?

ทุตถิมปี ปุจฉามิ : กัจจิตถะ ประริสุทธา?

ตะตถิมปี ปุจฉามิ : กัจจิตถะ ประริสุทธา?

ประริสุทเทตถายัสมันโต : ตัสมา ตุนหิ,

เอวะเมตัง ชาระยามิ.

จบนิทานุทเทส ดังนี้แล้ว อุทเทสนอกนั้นประกาศเอาด้วยสุตะ
 ว่า

สุตา โข อายัสมันเตหิ จัตตาโร ปาราชิกา ชัมมา,

สุตา โข อายัสมันเตหิ เตะระสะ สังฆาทิเสสา ชัมมา,

(๑) บุพพสิกขาวรรณนา หน้า ๔๕๗ - ๔๕๘

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๐๒ - ๑๐๔

สุตตา โข อายัสมันเตหิ เทว อะนียะตา รัมมา,
 สุตตา โข อายัสมันเตหิ ดิงสะ นิสัคคิยา ปาจิตติยา รัมมา,
 สุตตา โข อายัสมันเตหิ เทวนะวุติ ปาจิตติยา รัมมา,
 สุตตา โข อายัสมันเตหิ จัตตาโร ปาฐิตะเสนียา รัมมา,
 สุตตา โข อายัสมันเตหิ เสชีย รัมมา,
 สุตตา โข อายัสมันเตหิ สัตตาธิกะระณะสะมะธา รัมมา,
 เอตตะกัง ตัสสะ ภะคะวะโต สุตตาอะตัง สุตตะปะริยาปันนัง
 อันวัทฒมาลัง อุกเทลัง อาคัจฉะติ, ตัตถะ สัพเพหะวะ สะมัคเคหิ
 สัมโมทะมานะหิ อะวิวะทะมานะหิ ลิกขะตัพพัง.

หนึ่ง ไม่มีอันตราย ถ้าสวดปาติโมกข์โดยย่อ ท่านปรับอาบัติทุก
 กฏ

อุทเทสโต สวดค้างอยู่ อันตรายมีมา แม้อุทเทสนั้นฟังประกาศ
 ด้วยสุตะ แต่นิทานุทเทสสวดยังไม่จบ อย่าฟังประกาศ
 ด้วยสุตะ ฟังสวดเสียให้จบอุทเทส นอกนั้นฟังประกาศเอาด้วยสุตะ เมื่อ
 ไม่มีอันตรายฟังสวดโดยพิสดารจนจบ

๒. คณะอุโบสถ คือ มีภิกษุเพียง ๓ รูป ๒ รูป ท่านห้ามไม่ให้
 สวดปาติโมกข์ให้บอกความบริสุทธิ์ของตนแก่กันและกัน

ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๓ รูป ให้รูปหนึ่งสวดประกาศด้วยญัตติว่า
 “สุณันตุ เม ภันเต อายัสมันตา อชชูปะโส ปันณะระโส,
 ยะทายัสมันตานัง ปัตตะกัลลัง, มะยัง อัญญะมัญญัง ปาริสุทธิอุปสะ
 ตัง กะเรยามะ.”

ถ้าท่านผู้สวดแก่กว่าเพื่อน ฟังกล่าวว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”
 ถ้าเป็นวัน ๑๔ ค่ำ ฟังกล่าวว่า “จาตุททะโส” แทน
 “ปันณะระโส”

ในลำดับนั้น ภิกษุผู้เถระ พึงบอกความบริสุทธิ์ของตน
ว่า “ประริสุทโธ อะหัง อาวุโส, ประริสุทโธติ มัง ชาเรละ” ๓ หน ภิกษุ
นอกนี้ก็พึงทำอย่างนั้นตามลำดับพรรษา พึงบอกว่า “ประริสุทโธ อะหัง
ภันเต, ประริสุทโธติ มัง ชาเรละ” ๓ หน
ถ้าภิกษุอยู่ด้วยกัน ๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ เป็นแต่บอกปาริสุทธิแก่กัน
ผู้แก้บอกว่า “ประริสุทโธ อะหัง อาวุโส, ประริสุทโธติ มัง ชาเรหิ”

๓ หน

ผู้อ่อนบอกว่า “ประริสุทโธ อะหัง ภันเต, ประริสุทโธติ มัง ชาเรละ”

๓ หน

๓. บุคคลอุโบสถ คือ ภิกษุอยู่รูปเดียว ถึงวันอุโบสถ ท่านให้หรือ
ภิกษุอื่นจนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้ว ให้อธิษฐานว่า

“อัชชะ เม อุโปสะโธ”

ปวารณา^{(๑)(๒)(๓)}

ในวันเพ็ญแห่งเดือนกัตติกาต้น ที่เต็ม ๓ เดือนแต่วันจำพรรษา
มีพระพุทธชานุญาตให้ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาส ทำปวารณาแทน
อุโบสถ ปวารณาด้วยที่ ๓ สถาน คือ ด้วยได้เห็น ด้วยได้ยิน ด้วยรังเกียจ
ปวารณานั้นจักเป็นความอนุโลมแก่กันและกัน และจักเป็นความยังกัน
และกันให้ออกจากอาบัติ และจักเป็นความทำวินัยในเบื้องหน้าแก่กัน
และกันแห่งท่านทั้งหลาย

ปวารณา ว่าโดยบุคคลผู้ทำมี ๓

(๑) บุพพสิกขาพรรณนา หน้า ๕๐๘ - ๕๑๕

(๒) วินัยมุข เล่ม ๒ หน้า ๑๐๓ - ๑๑๓

(๓) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐๓ - ๑๐๕

๑. สังฆปวารณา คือ ปวารณาเป็นการสงฆ์ จำนวนภิกษุ ผู้ประชุมต้องมี ๕ รูปเป็นอย่างน้อย มีจำนวนมากกว่าอุโบสถ ๑ รูป เข้าใจว่าเมื่อเป็นผู้ปวารณา ๑ รูป อีก ๔ รูปจะได้ครบองค์เป็นสงฆ์ ทำ ปวารณาเป็นการสงฆ์ โดยปกติให้ปวารณารูปละ ๓ หน แต่ถ้ามี เหตุขัดข้องจะปวารณารูปละ ๒ หนหรือ ๑ หนก็ได้ หรือพรรษา เท่ากัน ให้ว่าพร้อมๆกันก็ได้ จะปวารณาอย่างไร พึงประกาศแก่สงฆ์ ให้รู้ด้วยญัตติก่อน

วิธีตั้งญัตตินั้น พึงรู้ดังนี้:

๑. ถ้าจะปวารณา ๓ หน พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อชชะ ปะวาระณา
ปัณณะระสี, ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง. สังโฆ
เตวาจิกัง ปะวาเรยยะ.”

๒. ถ้าจะปวารณา ๒ หน พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อชชะ ปะวาระณา
ปัณณะระสี, ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง. สังโฆ
เทวะวาจิกัง ปะวาเรยยะ.”

๓. ถ้าจะปวารณาหนเดียว พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อชชะ ปะวาระณา
ปัณณะระสี, ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง. สังโฆ
เอกะวาจิกัง ปะวาเรยยะ.”

๔. ถ้าจะจัดภิกษุมีพรรษาเท่ากัน ให้ปวารณาพร้อมกัน
พึงตั้งญัตติว่า

“สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อชชะ ปะวาระณา ปัณ-

ณะระสี, ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง. สังโฆ
 สะมานะวัสสิกัง ปะวาเรยยะ.”

จะปวารณาพร้อมกัน ๓ คน ๒ คน หรือคนเดียว ได้
 ทั้งนั้น

๕. ถ้าจะไม่ระบупระการ ฟังตั้งญัตติครอบทั่วไปว่า

“สุณาคู เม ภันเต สังโฆ, อหชะ ปะวารณะ
 ปันณะระสี, ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง. สังโฆ ปะ
 วาเรยยะ.” จะปวารณาก็หนักก็ได้ แต่ท่านห้ามไม่ให้ผู้
 มีพรรษาเท่ากัน ปวารณาพร้อมกัน

อนึ่ง ถ้าผู้ตั้งญัตติ มีพรรษามากกว่าเพื่อน ฟังว่า

“อาวุโส” แทน “ภันเต” และถ้าเป็นวันปวารณาที่ ๑๔ ฟังว่า
 “จาตุททะสี” แทน “ปันณะระสี”

ครั้นตั้งญัตติแล้ว ภิกษุผู้เถระ ฟังนั่งคุกเข่าประนมมือ กล่าว
 ปวารณาต่อสงฆ์ว่า

“สังฆัง อาวุโส ปะวาเรมิ, ทิฏฐุณะ วา สุเตนะ วา
 ประสีสังกายะ วา, วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อูปาทายะ,
 ปัสสันโต ปะฎิกกะริสสามิ.

ทุติยัมปิ อาวุโส สังฆัง ปะวาเรมิ ... ฯลฯ... ปะฎิกกะริสสามิ.

ตะติยัมปิ อาวุโส สังฆัง ปะวาเรมิ ... ฯลฯ... ปะฎิกกะริสสา

มิ.”

ภิกษุ นอกนี้ฟังปวารณาตามลำดับพรรษาที่ละรูป เว้น

ไว้แต่ตั้งญัตติให้ผู้มีพรรษาเท่ากัน ปวารณาพร้อมกัน โดยนัยนั้น เปลี่ยน
 ใช้คำว่า “ภันเต” แทน “อาวุโส” เท่านั้น

๒. คณะปวารณา คือ ปวารณาเป็นการคณะ จำนวนภิกษุ
ผู้ประชุมมี ๔ รูป หรือ ๓ รูป หรือ ๒ รูป ใดอย่างหนึ่ง

ถ้ามีภิกษุ ๔ รูป ให้รูปหนึ่งประกาศด้วยญัตติว่า

“สุณันตุ เม อายัสมันโต, อัสชะ ปะวาระณา
ปัสสะระสี, ยะทายัสมันตานัง ปัตตะกัลลัง, มะยัง
อัญญะมัญญัง ปะวาเรยยามะ” ถ้าเป็นวันปวารณาที่
๑๔ ฟังว่า “จาคุททะสี” แทน “ปัสสะระสี”

ถ้าภิกษุ ๓ รูป ให้รูปหนึ่งประกาศด้วยญัตติว่า

“สุณันตุ เม อายัสมันตา, อัสชะ ปะวาระณา
ปัสสะระสี, ยะทายัสมันตานัง ปัตตะกัลลัง, มะยัง
อัญญะมัญญัง ปะวาเรยยามะ”

ครั้งตั้งญัตติแล้ว ฟังกล่าวปวารณาต่อกันและกัน
ตามลำดับพรรษา ดังนี้

“อะหัง อาวุโส อายัสมันเต ปะวาเรมิ
ทิฏฐะนะ วา สุตตะนะ วา ปะริสังกายะ วา, ะทันตุ มัง
อายัสมันโต อะนุกัมปัง อูปาทายะ, ปัสสันโต
ปะฎิกกะริสสามิ,

ทุติยัมปิ อาวุโส อายัสมันเต ปะวาเรมิ ...

ฯลฯ... ปะฎิกกะริสสามิ,

ตะติยัมปิ อาวุโส อายัสมันเต ปะวาเรมิ ...

ฯลฯ... ปะฎิกกะริสสามิ.”

ถ้ารูปอ่อนกว่า ฟังว่า “ภันเต” แทน “อาวุโส”
ถ้ามีภิกษุ ๒ รูป ไม่ต้องตั้งญัตติ ให้กล่าวปวารณาต่อ
กัน ดังนี้

“อะหัง อาวุโส อายัสมันตัง ปะวาเรมิ
 ทิฏฐุณะ วา สุตนะ วา ปะริสังกายะ วา, ะทันทุ มัง
 อายัสมา อะนุกัมปัง อุปาทายะ, ปัสสันโต
 ปะฎิกกะริสสามิ.

ทุติยัมปิ อาวุโส อายัสมันตัง ปะวาเรมิ ...
 ฯลฯ... ปะฎิกกะริสสามิ.

ตะติยัมปิ อาวุโส อายัสมันตัง ปะวาเรมิ ...
 ฯลฯ... ปะฎิกกะริสสามิ.”

ถำรูปอ้อนกว่า ฟิงว่า “กันเต” แทน “อาวุโส”

๓. ปุคคลปวารณา คือ อธิษฐานเป็นการบุคคล ภิกษุผู้อยู่
 จำพรรษารูปเดียว ครั้นถึงวันปวารณา ท่านให้หรือ
 ภิกษุอื่นจนสิ้นเวลา เห็นว่าไม่มาแล้ว ให้อธิษฐานว่า
 “อัสสะ เม ปะวาระณา”

กฐิน^{(๑)(๒)}

เดือนหนึ่งทำยฤดูฝน ตั้งแต่แรมค่ำ ๑ เดือน ๑๑ ถึงวันเพ็ญเดือน
 ๑๒ เป็นคราวที่ภิกษุทั้งหลายหาผ้าทำจีวรเปลี่ยนของเดิม เป็นคราวที่
 ทายกถวายผ้าแก่สงฆ์เพื่อประโยชน์นี้ มีพระพุทธชานุญาตเป็นพิเศษไว้
 เพื่อสงฆ์ยกผ้าอันไม่พอแจกกันให้แก่ภิกษุรูปหนึ่งรับเอาไปทำจีวรผืนใด
 ผืนหนึ่งในไตรจีวร ภิกษุนั้นทำตั้งแต่ซัก กะ ตัด เย็บ ย้อมเสร็จในวันนั้น
 ทำพินทุกัปปะอธิษฐานเป็นจีวรครองเป็นจีวรกฐิน เรียกว่า กรานกฐิน
 แปลว่าจึงไม่สะดึง อธิบายว่า ครั้งก่อนพระไม่ชำนาญในการเย็บจีวร

(๑) อุปสมบทวิธี หน้า ๑๐๕ - ๑๐๗

(๒) กฐินนัตถารวิธี หน้า ๕ - ๑๘

ต้องเอาเข้าจึงที่ไม้สะตั้งเย็บ เสร็จแล้วบอกแก่ภิกษุทั้งหลายผู้ร่วมใจกัน
ยกผ้าให้ในนามของสงฆ์เพื่ออนุโมทนาภิกษุเหล่านั้นอนุโมทนา ทั้ง
ภิกษุผู้กราน ทั้งภิกษุผู้อนุโมทนา ย่อมได้อานิสงส์แห่งการกรานกฐิน
เลื่อนเขตหาผ้าทำจีวรออกไปได้อีก ๔ เดือน ตลอดฤดูเหมันต์

วิธีกฐินอย่างธรรมเนียม คำถวายผ้ากฐินทาน

(ว่า นะโม ๓ จบ)

“อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ
โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต สังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง
กะฐินะทุสสัง ปะฐิกัณหาตุ, ปะฐิกะเหตฺวา จะ, อิมินา ทุสเสนะ
กะฐินัง อัตถะระตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ”

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายถวายผ้ากฐินกับทั้ง
บริวารนี้แก่สงฆ์, ขอสงฆ์จงรับผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย, ก็แลครั้นรับแล้ว จงกรานกฐินด้วยผ้านี้, เพื่อประโยชน์ เพื่อ
ความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.”

(สงฆ์รับว่า “สาธุ” พร้อมกัน)

คำอุปโลกน์กฐิน

(องค์ที่ ๑ ว่า)

“อิทานิ โข อาวุโส, (หรือ อิทานิ โข ภันเต) อิถัง
สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ กะฐินัตถาราระหะกาเลเยวะ
อุปปันนัง, อีทิสะ จะ กาละ เอวัง อุปปันเน ทุสเสนะ กะฐินัตถาโร

วัสสัง วัตถานัง ภิกขุณัง ภะคะวะตา อะนุญญาโต, เยนะ
 อากังขะมานัสสะ สังฆัสสะ ปญฺจะ กัปปิสสันติ. อะนามันตะจาโร
 อะสะมาทานะจาโร คณะโกชะนัง ยาวะทัตตะจีวะรัง โย จะ ตัตตะ
 จีวะรูปปาโท โส เนสัง ภะวิสสะติ. จะตุสุปี เหมันติเกสุ มาเสสุ
 จีวะระกาโล มะหันตีกะโต ภะวิสสะติ. อิทานิ ปะนะ สังโฆ
 อากังขะติ นุ โข กะฐินัตถารัง, อุทาหุ นากังขะติ?”

ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า “อากังขามะ ภัณฑะ” ผู้แก่พรรษากว่าผู้
 สวด พึงว่าแต่บท “อากังขามะ” ถึงบท “ภัณฑะ” พึงนั่ง ถึงบทต่อไปพึง
 รู้โดยนัยนี้

คำแปล “ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย, (หรือ ข้าแต่ท่านผู้เจริญ
 ทั้งหมด) บัดนี้แล ผ้ากฐินกับทั้งบริวารอันนี้ เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์ ในกาล
 อันควรกรานกฐินนั้นแหละ (ในกาลอันควรแก่ลาดไม้สะดึงทีเดียว), ก็
 พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงอนุญาตการกรานกฐินแก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้ได้
 อยู่จำพรรษาแล้วด้วยผ้าที่เกิดขึ้นแล้วอย่างนี้ ในกาลเช่นนี้, อาศัยการ
 กรานกฐินไรเล่าเป็นเหตุ อานิสงส์ ๕ จักสำเร็จแก่สงฆ์ผู้ปรารถนาอยู่,
 คือเที่ยวไปด้วยไม่ต้องบอกลา ๑ เที่ยวจาริกไปด้วยไม่ต้องถือเอาไตรจีวร
 ไปครบสำหรับ ๑ ฉันทคณะโกชนี่ได้ ๑ เก็บบอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา
 ๑ จีวรลาภเกิดขึ้นในอาวาสนั้นจักเป็นของได้แก่พวกเขา ๑ ทั้งจีวรกาล
 เธอเหล่านั้นจักได้ทำให้เป็นกาลมาก ยืดออกไปในฤดูเหมันต์ ๔ เดือน.
 ก็บัดนี้สงฆ์ปรารถนาจะกรานกฐิน, หรือไม่ปรารถนา ?

ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย
 ปรารถนาจะกรานกฐินนั้นอยู่”

(องค์ที่ ๒ ว่าดังนี้)

“โส โข ปะนะ ภันเต กะฐินัตถาโร, ะกะวะตา ปุคคะลัสสะ
 อตถาระวะเสเนวะ อะนุญญาโต, นาญญัตตะระ ปุคคะลัสสะ อตถารา
 อตถะตัง โหติ กะฐินันติ หิ วุตตัง ะกะวะตา. นะ สังโฆ วา ะโณ
 วา กะฐินัง อตถะระติ. สังฆัสสะ จะ ะณัสสะ จะ สามัคคิยา
 ปุคคะลัสสะวะ อตถารา สังฆัสสะปี ะณัสสะปี ตัสสะวะ ปุคคะลัสสะปี
 อตถะตัง โหติ กะฐินัง. อิทานิ กัสสิมัง กะฐินะทุสสัง ทัสสามะ
 กะฐินัง อตถะริตุง, โย ชินณะจีวะโร วา ทุพพะละจีวะโร วา, โย วา
 ปะนะ อุตสะหิสสะติ อัสเซวะ จีวะระกัมมัง นิฏฐาเปตฺวา,
 สัพพะวิชานัง อะปะริหาเปตฺวา กะฐินัง อตถะริตุง สมะตโต
 ะวิสสะติ.”

(สงฆ์พึงนั่งอยู่)

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ก็การกรานกฐินนั้นแล พระผู้มีพระ
 ภาคเจ้าได้ทรงอนุญาต ด้วยอำนาจแห่งความกรานของบุคคลอย่างเดียว,
 เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่ากฐินไม่เป็นอันกรานแล้ว
 นอกจากการกรานแห่งบุคคลดังนี้. สงฆ์หรือคณะก็หากกรานได้ไม่.
 เพราะอาศัยความกรานกฐินแห่งบุคคล โดยความพร้อมเพียงแห่งสงฆ์
 ด้วย แห่งคณะด้วย กฐินแห่ง สงฆ์แห่งคณะแห่งบุคคลนั้น เป็นอันสงฆ์
 และคณะและบุคคลนั้นได้กรานแล้ว. ก็บัดนี้เราทั้งหลายจักให้ผ้ากฐินนี้
 แก่ภิกษุรูปใดเพื่อจะกรานกฐิน, ภิกษุใดมีจีวรเก่าคร่ำคร่าหรือมีจีวร
 ทุพพลภาพ, ก็หรือว่าภิกษุใดจักอาจหาญ จักเป็นผู้สามารถ เพื่อจะให้
 จีวรกรรมสำเร็จในวันนี้นี้แหละไม่ ให้วิธีทั้งปวงเสื่อมแล้วกราน กฐิน
 ไปได้”

(องค์ที่ ๓ ว่าดังนี้)

“อิชะ อัมहेสุ आयัสมา (อิตถันนะนาโม) สัพพะมะหัลละโก
 พะหุสสุโต ฐัมมะชะโร วินะยะชะโร, สะพรัหมะจารีนัง
 สันทัสสะโก สะมาทะปะโก สะมุตเตชะโก สัมปะหังสะโก,
 พะหุณนัง อาจะริโย วา อุปัชฌาโย วา หุตฺวา โอวาทะโก
 อะนุสาสะโก, สะมัตโต จะ ตัง ตัง วินะยะกัมมัง อะวิโกเปตฺวา
 กะฐินัง อัตตะริตฺตง, มัญญามะหะเมวัง สัพพะโยยัง สังโฆ อิมัง
 สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง आयัสมะโต (อิตถันนามัสสะ)
 ทาคูโกโม. ตัสสิมิง กะฐินัง อัตตะรันเต สัพพะโยยัง สังโฆ สัมมะเทวะ
 อะนุโมทิสสะติ, आयัสมะโต (อิตถันนามัสสะ) อิมัง สะปะริวารัง
 กะฐินะทุสสัง ทาคุง. รุจจะติ วา โน วา, สัพพัตติมัสสะ สังฆัสสะ?”

สงฆ์พึงรับว่า “รุจจะติ ภัณฑะ”

คำแปล “บรรดาเราทั้งหลาย ท่านผู้มีอายุ (ชื่อนี้) ท่านมี
 พรรษายุกาลมากกว่าสงฆ์ทั้งปวง เป็นพหูสูตรทรงธรรมทรงวินัย, แสดง
 ใ้เพื่อพรหมจรรย์เห็นจริง ใ้รับปฏิบัติ ใ้อาจหาญ ใ้รื่นเริง (ใน
 สัมมาปฏิบัติ), และเป็นอาจารย์ หรือเป็นอุปัชฌายะ เป็นผู้ใ้โอวาทสั่ง
 สอนแก่ฤหัสถ์ บรรพชิตเป็นอันมาก, อนึ่ง สามารถเพื่อจะกรานกฐิน
 ใ้ในวันกรรมนั้นๆ กำเริบ ข้าพเจ้าสำคัญว่า สงฆ์ทั้งปวงนี้ปรารถนาจะ
 ใ้ใ้ฝากฐินกับทั้งบริวารนี้ แก่ท่านผู้มีอายุ (ชื่อนี้). เมื่อท่านนั้นกรานกฐิน
 อยู่ สงฆ์ทั้งปวงนี้จักอนุโมทนาโดยชอบทั่วกัน การใ้ฝากฐินกับทั้ง
 บริวารนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), ย่อมชอบหรือไม่ชอบแก่สงฆ์ทั้งปวง?”

“ขอบละ เจ้าข้า”

(องค์ที่ ๔ ว่าดังนี้)

“ยะทิ อายัสมะโต (อิตถันนามัสสะ) อิมัง สะปะริวารัง
 กะฐินะทุสสัง ทาทุง, สัพพัตติมัสสะ สังฆัสสะ รุจจะติ, สาธุ ภันเต
 สังโฆ อิมัง กะฐินะทุสสะปะริวาระภูตัง ติจีวะรัง
 วัสสาวาติกัฏฐิติกายะ อะคาเหตฺวา, อายัสมะโต (อิตถันนามัสสะเว)
 อิมินา อะปะโลกะเนนะ ทะทาทู. กะฐินะทุสสัง ปะนะ
 อะปะโลกะเนนะ ทิยะมะมานังปี นะ รุหะติ. ตัสมา ตัง อิทานิ
 ญัตติทุติเยนะ กัมเมนะ อะกุปเปนะ ฐานาระเหนะ อายัสมะโต
 (อิตถันนามัสสะ) เทมาติ กัมมะสันนิฏฐานัง กะโรตุ.”

สงฆ์พึงรับว่า “สาธุ ภันเต”

คำแปล “ถ้าการให้ผ้ากฐินกับบริวารนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), ควรขอบ
 แก่สงฆ์ทั้งปวงนี้ไซ้, ขอสงฆ์จงให้ผ้าไตรซึ่งเป็นบริวารของผ้ากฐินไตร
 นี้แก่ท่าน (ชื่อนี้) ด้วยการอุปโลกนนี้เถิด อย่าให้ต้องถือเอาตามลำดับ
 พรรษาเลย. ก็แลผ้ากฐิน แม้สงฆ์จะให้ด้วยอุปโลกนก็ไม่ขึ้น. (ต้องให้
 ด้วยญัตติทุติยกรรมนั้นจึงขึ้น) เพราะฉะนั้น บัดนี้ ขอสงฆ์จงทำกรรม
 สันนิษฐานว่า เราทั้งหลายให้ผ้ากฐินนั้นแก่ท่าน (ชื่อนี้) ด้วยญัตติทุติย
 กรรมอันไม่กำริบอันควรแก่ฐานะ ณ กาลบัดนี้แล”

“ดีละ เจ้าข้า”

อธิบาย

๒ บทว่า “อิตถันนาโม” และ “อิตถันนามัสสะ” ที่วงเล็บไว้วันนี้
 ให้เปลี่ยนตามชื่อฉายาท่านผู้จะกรานกฐิน ตัวอย่าง เช่น ท่านผู้กราน
 กฐินชื่อ สุมังคะโล ถ้าในวงเล็บว่า “อิตถันนาโม” ก็เปลี่ยนเป็น
 “สุมังคะโล” ถ้าในวงเล็บว่า “อิตถันนามัสสะ” ก็เปลี่ยนเป็น

“สู่มังคะถัสสะ” ดังนี้ทุกแห่งไป แต่ถ้าท่านผู้จะกรานกฐินมีราชทินนาม เป็นพระราชอาคันตุกะหรือพระครูเป็นต้น ก็ให้ใช้ชื่อราชทินนามนั้นๆ แทน ชื่อฉายา

บทว่า “ธัมมพะมะหัลละโก” นี้ สำหรับท่านผู้กรานกฐินแก่ พุทธสาวิตรีในสงฆ์ ถ้าในสงฆ์มีภิกษุผู้มีพรรษาแก่กว่าท่านให้ยกเสียไม่ต้อง ว่า

คำว่า “พะหุณนัง อาจะริโย วา อุปัชฌาโย วา หุตฺวา” ดังนี้ นั้น ถ้าท่านผู้กรานนั้นเป็นแต่อาจารย์ของภิกษุทั้งหลายจงว่า “พะหุณนัง อาจะริโย หุตฺวา” ถ้าเป็นอุปัชฌายะจงว่า “พะหุณนัง อุปัชฌาโย หุตฺวา” ถ้าเป็นทั้ง ๒ อย่างจงว่าตามแบบ

คำอุปโลกน์จบแต่เท่านี้

ญัตติทุติยกรรมวาจา

- (๑) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ. นะโม ตัสสะ.
- (๒) ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
- (๓) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต
- (๔) อะระหะโต สัมมา
- (๕) สัมพุทธัสสะ

ขออนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์นั้น.

“สุณาทู เม ภันเต สังโฆ. อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อุปปันนัง, ยะทิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, สังโฆ อิมัง กะฐินะทุสสัง,

อ้ายสัมะโต (อิตถันนามัสสะ), ทะเทยยะ กะฐินัง อัตถะริตุง, เอสา
ญัตติ.

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ. อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง
อุปปันนัง, สังโฆ อิมัง กะฐินะทุสสัง, อ้ายสัมะโต (อิตถันนามัสสะ),
เทติ กะฐินัง อัตถะริตุง, ยัสสาอ้ายสัมะโต ขะมะติ, อิมัสสะ
กะฐินะทุสสัง, อ้ายสัมะโต (อิตถันนามัสสะ), ทานัง กะฐินัง อัตถะริ
ตุง, โส ตุณหัสสะ, ยัสสะ นะ ขะมะติ, โส ภาเสยยะ. ทินนัง อิทัง
สังฆะนะ กะฐินะทุสสัง, อ้ายสัมะโต (อิตถันนามัสสะ), กะฐินัง อัตถะ
ริตุง. ขะมะติ สังฆัสสะ, ตัสมา ตุณหิ, เอวะเมตัง ฆาระยามิ.”

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า. ผ้ากฐินนี้
เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, ถ้าความพร้อมพรังของสงฆ์ถึงที่แล้ว, สงฆ์พึงให้ผ้า
กฐินนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้) เพื่อจะกรานกฐิน, นี้เป็น
ญัตติ. (คือคำเสนอ)

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า. ผ้ากฐินนี้เกิดขึ้นแล้วแก่
สงฆ์, สงฆ์ให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), เพื่อจะกรานกฐิน. การให้ผ้ากฐิน
นี้แก่ท่าน (ชื่อนี้), เพื่อจะกรานกฐินชอบแก่ท่านผู้ใด, ท่านผู้นั้นเป็นผู้หนึ่ง.
ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด, ท่านผู้นั้นพึงพูด. ผ้ากฐินนี้อันสงฆ์ให้แล้วแก่ท่าน
(ชื่อนี้), เพื่อกรานกฐิน, ย่อมชอบแก่สงฆ์, เหตุนั้น สงฆ์จึงนั่งอยู่,
ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอาการอย่างนี้

จบญัตติทุกขกรรมวาจาเท่านี้

คำกรานกฐิน

ถ้ากรานด้วยผ้าสังฆาฏิว่า

“อิมายะ สังฆาฎิยา กะฐินัง อตตะรามิ.”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏิผืนนี้.”

ถ้ากรานด้วยผ้าห่ม (จีวร) ว่า

“อิมินา อุตตะราสังเคนะ กะฐินัง อตตะรามิ.”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าห่มผืนนี้.”

ถ้ากรานด้วยผ้าห่ม (สบง) ว่า

“อิมินา อันตะระวาสะเคนะ กะฐินัง อตตะรามิ”

“ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าห่มผืนนี้.”

คำเสนออนุโมทนา กฐิน

“อตตะตัง อาวุโส สังฆัสสะ กะฐินัง, ชัมมิโก กะฐินัตถาโร

อะนุโมทะถะ”

ถ้าอ่อนกว่าผู้อนุโมทนา แม้รูปหนึ่งว่า “กันต” แทน

“อาวุโส” ถ้าว่ากับภิกษุรูปเดียวที่อ่อนกว่า ฟังว่า “อะนุโมทาหิ”

แทน “อะนุโมทะถะ”

คำแปล “ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย กฐินของสงฆ์ ข้าพเจ้ากรานเสร็จแล้ว การกรานกฐินชอบธรรม ขอท่านทั้งหลายอนุโมทนาเถิด”

คำอนุโมทนากฐิน

ว่าทีละรูป “อัคระตัง ภันเต สังฆัสสะ กะฐินัง, ัมมิโก
กะฐินัตถาโร อะนุโมทามิ”

ว่าพร้อมกัน “อัคระตัง ภันเต สังฆัสสะ กะฐินัง, ัมมิโก
กะฐินัตถาโร อะนุโมทามะ”

ถ้าแก่กว่าผู้กรานกฐินให้ว่า “อาวุโส” แทน “ภันเต”

คำแปล “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ กฐินของสงฆ์ท่านกรานเสร็จแล้ว
การกรานกฐินชอบธรรม ข้าพเจ้าอนุโมทนา”

วิธีเปลี่ยนบุพพกิจพระปาติโมกข์^(๑)

“อุคฺคูปกฺติ”

๑. อัฏฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต
สัตตะ อุโปสะธา อะวะสิฏฐา.
๒. อัฏฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต เอโก
อุโปสะโธ อะตักกันโต ฉะ อุโปสะธา อะวะสิฏฐา.
๓. อัฏฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต เทว
อุโปสะธา อะตักกันตา ปัญจะ อุโปสะธา อะวะสิฏฐา.
๔. อัฏฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต ตะโย
อุโปสะธา อะตักกันตา จัตตาริ อุโปสะธา อะวะสิฏฐา.
๕. อัฏฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต
จัตตาริ อุโปสะธา อะตักกันตา ตะโย อุโปสะธา อะวะสิฏฐา.
๖. อัฏฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต
ปัญจะ อุโปสะธา อะตักกันตา เทว อุโปสะธา อะวะสิฏฐา.

(๑) คู่มือบุพพกิจพระปาติโมกข์ฯ หน้า ๑ - ๕

๗. อัญฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต ฉะ
อุโปสะธา อะตักกันตา เอโก อุโปสะโธ อะวะสสิญฐุ.
๘. อัญฐะ อุโปสะธา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต
สัตตะ อุโปสะธา อะตักกันตา อัญฐะ อุโปสะธา ประริปลณณา.

“อุคฺคปวารณา ไม่มีอธิกมาส”

(หมายถึงกลางพรรษา)

๑. สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อิมินา ปักขะเน เอโก
อุโปสะโธ สัมปัตโต ฉะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา
อะวะสสิญฐา.
๒. สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อิมินา ปักขะเน เอโก
อุโปสะโธ สัมปัตโต เอโก อุโปสะโธ อะตักกันโต ปัญจะ จะ
อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อะวะสสิญฐา.
๓. สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อิมินา ปักขะเน เอโก
อุโปสะโธ สัมปัตโต เทว อุโปสะธา อะตักกันตา จัตตารุ จะ
อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อะวะสสิญฐา.
๔. สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อิมินา ปักขะเน เอโก
อุโปสะโธ สัมปัตโต ตะโย อุโปสะธา อะตักกันตา ตะโย จะ
อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อะวะสสิญฐา.
๕. สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อิมินา ปักขะเน เอโก
อุโปสะโธ สัมปัตโต จัตตารุ อุโปสะธา อะตักกันตา เทว จะ
อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อะวะสสิญฐา.
๖. (วันปวารณา) สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ประวาระณา อิมินา
ปักขะเน เอกา ประวาระณา สัมปัตตา ปัญจะ อุโปสะธา อะตักกัน-

ตา เทว อุโปสเถา อะวะสสิญฐา.

๗. สัตตะ จะ อุโปสเถา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะเนะ เอโก อุโปสเถโถ สัมปัตโต ปัญจะ จะ อุโปสเถา เอกา จะ ปะวาระณา อะตักกันตา เอโก อุโปสเถโถ อะวะสสิญฐโฐ.
๘. สัตตะ จะ อุโปสเถา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะเนะ เอโก อุโปสเถโถ สัมปัตโต ฉะ จะ อุโปสเถา เอกา จะ ปะวาระณา อะตักกันตา สัตตะ จะ อุโปสเถา เอกา จะ ปะวาระณา ปะริปุณณา.

“อุคฺคมีอชิกมาส ไม่มีปวารณา”

(หมายถึงนอกพรรษา)

๑. อะชิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสเถา อิมินา ปักขะเนะ เอโก อุโปสเถโถ สัมปัตโต นะวะ อุโปสเถา อะวะสสิญฐา.
๒. อะชิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสเถา อิมินา ปักขะเนะ เอโก อุโปสเถโถ สัมปัตโต เอโก อุโปสเถโถ อะตักกันโต อัฏฐะ อุโปสเถา อะวะสสิญฐา.
๓. อะชิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสเถา อิมินา ปักขะเนะ เอโก อุโปสเถโถ สัมปัตโต เทว อุโปสเถา อะตักกันตา สัตตะ อุโปสเถา อะวะสสิญฐา.
๔. อะชิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสเถา อิมินา ปักขะเนะ เอโก อุโปสเถโถ สัมปัตโต ตะโย อุโปสเถา อะตักกันตา ฉะ อุโปสเถา อะวะสสิญฐา.
๕. อะชิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสเถา อิมินา ปักขะเนะ เอโก อุโปสเถโถ สัมปัตโต จัตตาริ อุโปสเถา อะตักกันตา ปัญจะ อุโปสเถา อะวะสสิญฐา.

๖. อธิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสะเถ อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต ปัญจะ อุโปสะเถ อะตักกันตา จัตตาริ อุโปสะเถ อะวะสิฏฐา.
๗. อธิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสะเถ อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต ฉะ อุโปสะเถ อะตักกันตา ตะโย อุโปสะเถ อะวะสิฏฐา.
๘. อธิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสะเถ อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต สัตตะ อุโปสะเถ อะตักกันตา เทว อุโปสะเถ อะวะสิฏฐา.
๙. อธิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสะเถ อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต อัญฐะ อุโปสะเถ อะตักกันตา เอโก อุโปสะโธ อะวะสิฏฐา.
๑๐. อธิกะมาสะวะเสนะ ทะสะ อุโปสะเถ อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต นะวะ อุโปสะเถ อะตักกันตา ทะสะ อุโปสะเถ ปะริปุณณา.

“อุคฺคที่มีอธิกมาสและปวารณาด้วย”

(หมายถึงกลางพรรษา)

๑. อธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะเถ เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต อัญฐะ จะ อุโปสะเถ เอกา จะ ปะวาระณา อะวะสิฏฐา.
๒. อธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะเถ เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะเน เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต เอโก อุโปสะโธ อะตักกันโต สัตตะ จะ อุโปสะเถ เอกา จะ ปะวาระณา อะวะสิฏฐา.

๓. อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต เทว อุโปสะธา อะตักกันตา นะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อะวะสิฏฐา.
๔. อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต ตะโย อุโปสะธา อะตักกันตา ปัญจะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อะวะสิฏฐา.
๕. อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต จัตตาริ อุโปสะธา อะตักกันตา จัตตาริ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อะวะสิฏฐา.
๖. อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต ปัญจะ อุโปสะธา อะตักกันตา ตะโย จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อะวะสิฏฐา.
๗. อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต นะ อุโปสะธา อะตักกันตา เทว จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อะวะสิฏฐา.
๘. (วันปวารณา) อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอกา ปะวาระณา สัมปัตตา สัตตะ อุโปสะธา อะตักกันตา เทว อุโปสะธา อะวะสิฏฐา.
๙. อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อะตักกันตา เอโก อุโปสะโธ อะวิสิฏฐา.

๑๐. อะธิกะมาสะวะเสนะ นะวะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา
 อิมินา ปักขะนะ เอโก อุโปสะโธ สัมปัตโต อัญญะ จะ อุโปสะธา
 เอกา จะ ปะวาระณา อะติกกันตา นะวะ จะ อุโปสะโธ เอกา จะ
 ปะวาระณา ปะริปุณณา.

“บุพพกิจแห่งปวารณา”

ปะวาระณากระณะโต ปุพเพ นะวะวิธัง ปุพพะกิจัง
 กาคัพพัง โหติ ตัณฐานะสัมมัชชะนัญจะ ตัตถะ ปะทีปุชชะละนัญจะ
 อาสะนะปัญญะปะนัญจะ ปานียะปะริโกชะนัญจะปัญญะปะนัญจะ
 ฉันทาระหานัง ภิกขุณัง ฉันทาหะระณัญจะ เตสัณญะวะ
 อะกะตะปะวาระณานัง ปะวาระณาปิ อาหะระณัญจะ อุดุกขานัญจะ
 ภิกขุคะณะนา จะ ภิกขุณีนะโมวาโท จาติ ตัตถะ ...เปลี่ยนกลางวัน
 กลางคืน... ฉันทาหะระณะ ปะวาระณา อะหะระณานิ ปะนะ อิมิสสัง
 สีมายัง หัตถะปาสัง วิชหิต์วา นิสินนานัง ภิกขุณัง อะภาวะโต นัตถิ
 อุดุกขานัง นามะ เอตตะกัง อะติกกันตัง เอตตะกัง อะวะสิญฺฐันติ
 เอวัง อุดุกขาจิกขะนัง อุตุนีชะ ปะนะ ฐาสะเน เหมันตะคิมหะวัสสา-
 นานัง ะเสนะ ทีณิ โหนติ อะยัง วัสสาโนตุ อิมัสมิญจะ อุดุมหิ
 สัตตะ จะ อุโปสะธา เอกา จะ ปะวาระณา อิมินา ปักขะนะ เอกา
 ปะวาระณา สัมปัตตา ปัญญะ อุโปสะธา อะติกกันตา เทว อุโปสะธา
 อะวะสิญฺฐา อิติ เอวัง สัพเพหิ आयัสมันเตหิ อุดุกขานัง ชาเรตัพพัง
 รับ เอวัง ภันเต

ภิกขุคะณะนา นามะ อิมัสมิง ปะวาระณัคเค ปะวาระณัตตา-
 ยะ สันนิปะติตา ภิกขุ เอตตะกาติ ภิกขุณัง คะณะนา อิมัสมิมปะนะ

ปะวาระณัคเค ทะสะ^๑ ภิกขุ สันนิปะติตา โหนติ อิติ สัพเพหิ
 อายัสมันเตหิ ภิกขุคะณะนาปี ชาเรตัพพา รับ เอวัง ภันเต

ภิกขุนี้ะโมวาโท ปะนะ อิทานิ ตาสัง นัตถิตายะ นัตถิ อิติ
 สะกะระโณกาสาณัง ปุพพะกิจจานัง กัตตะตา นิกกะระโณกาสาณัง
 ปุพพะกิจจานัง ปะกะติยา ประริณฺฏฐิตฺตตา เอวันตัง นะวะวิธัง
 ปุพพะกิจจัง ประริณฺฏฐิตัง โหติ

นิณฺฏฐิตะ จะ ปุพเพ กิจเจ สะเจ โส ทิวะโส จาคุกทะสี
 ปันณะระสี สามัคคีนะมัญญะตะโร ยะถาขชะ ปะวาระณา
 จาคุกทะสี^๒ ยาวะติกา จะ ภิกขุ กัมมปปีตตะตา สังฆะปะวาระณาระหา
 ปัญจะ วา ตะโต วา อะติเรกา ปะกะตัตตะตา ปาราชิกัง อะนาปันนา
 สังฆะนะ วา อะนุกขิตตะตา เต จะ โข หัตตะปาสัง อะวิชะหิตฺวา
 เอกะสีมายัง ฐิตา เตสฺสญจะ วิกาละโกชะนาทิวะเสนะ
 วัตถุสะภาคาปัตติโย เจ นะ วิชขันติ เตสฺสญจะ หัตตะปาเส
 หัตตะปาสะโต พะหิกะระณะวะเสนะ วัชเชตัพโพ โภจิ
 วัชชะนียะปุคคะโล เจ นัตถิ

เอวันตัง ปะวาระณากัมมัง อิมหิ จะตุหิ ลักขะณะหิ
 สังฆะหิตัง ปัตตะกัลลัง นามะ โหติ กาคุง ยุตตะรูปัง ปะวาระณา
 กัมมัสสะ ปัตตะกัลลัตตัง วิหิตฺวา อิทานิ กะริยะมานา ปะวาระณา
 สังฆะนะ อะนุมาเนตัพพา รับ สาธุ ภันเต.

(๑) เปลี่ยนตามจำนวนภิกขุ

(๒) ปวารณาที่ ๑๕ ว่า ปันณะระสี

“วิธีนับภิกษุ”

๔. จัตตารโ	๕. ปัญจะ
๖. ณะ	๗. สัตตะ
๘. อัญฐะ	๙. ณะวะ
๑๐. ทะสะ	๑๑. เอกาทะสะ
๑๒. พาระสะ	๑๓. เतरะสะ
๑๔. จะตุททะสะ	๑๕. ปัญจะทะสะ
๑๖. โสพะสะ	๑๗. สัตตะระสะ
๑๘. อัญฐาระสะ	๑๘. เอกุณะวีสะติ
๒๐. วีสะติ	๒๑. เอกะวีสะติ
๒๒. พาวีสะติ	๒๒. เตวีสะติ
๒๔. จะตุวีสะติ	๒๕. ปัญจะวีสะติ
๒๖. ทัพพีสะติ	๒๗. สัตตะวีสะติ
๒๘. อัญฐะวีสะติ	๒๘. เอกุณะติงสะ
๓๐. สะมัตติงสะ	๓๑. เอกัตติงสะ
๓๒. ทวัตติงสะ	๓๒. เตะตติงสะ
๓๔. จะตุตติงสะ	๓๕. ปัญจัตติงสะ
๓๖. รัตติงสะ	๓๗. สัตตัตติงสะ
๓๘. อัญฐัตติงสะ	๓๘. เอกุณะจัตตาทีสะ
๔๐. จัตตาทีสะ	๔๑. เอกะจัตตาทีสะ
๔๒. ทวีจัตตาทีสะ	๔๓. เตะจัตตาทีสะ
๔๔. จะตุจัตตาทีสะ	๔๕. ปัญจะจัตตาทีสะ
๔๖. ณะจัตตาทีสะ	๔๗. สัตตะจัตตาทีสะ

๔๘. อัญฐะจัตตาฬิสะ	๔๙. เอกุณะปัญญาสะ
๕๐. ปัญญาสะ	๕๑. เอกะปัญญาสะ
๕๒. ทวีปัญญาสะ	๕๓. เตปัญญาสะ
๕๔. จะตุปัญญาสะ	๕๕. ปัญจะปัญญาสะ
๕๖. ณะปัญญาสะ	๕๗. สัตตะปัญญาสะ
๕๘. อัญฐะปัญญาสะ	๕๙. เอกุณะสัจฉิ
๖๐. สัจฉิ	๖๑. เอกะสัจฉิ
๖๒. ทวีสัจฉิ	๖๓. เตสัจฉิ
๖๔. จะตุสัจฉิ	๖๕. ปัญจะสัจฉิ
๖๖. ณะสัจฉิ	๖๗. สัตตะสัจฉิ
๖๘. อัญฐะสัจฉิ	๖๙. เอกุณะสัตตะติ
๗๐. สัตตะติ	๗๑. เอกะสัตตะติ
๗๒. ทวีสัตตะติ	๗๓. เตสัตตะติ
๗๔. จะตุสัตตะติ	๗๕. ปัญจะสัตตะติ
๗๖. ณะสัตตะติ	๗๗. สัตตะสัตตะติ
๗๘. อัญฐะสัตตะติ	๗๙. เอกุณะสีติ
๘๐. ะสีติ	๘๑. เอกาสีติ
๘๒. ทวีสีติ	๘๓. ตะยาสีติ
๘๔. จะตุราสีติ	๘๕. ปัญจาสีติ
๘๖. ณะพาสีติ	๘๗. สัตตาสีติ
๘๘. อัญฐาสีติ	๘๙. เอกุณะนะวุติ
๙๐. นะวุติ	๙๑. เอกะนะวุติ
๙๒. เทวันะวุติ	๙๓. เตนะวุติ
๙๔. จะตุนะวุติ	๙๕. ปัญจะนะวุติ
๙๖. ณะนะวุติ	๙๗. สัตตะนะวุติ

๕๘. อัญจนะนวุติ

๕๙. เอญนะสะตั้ง

๑๐๐. สะตั้ง

ทำกำปปียะ^{(๑)(๒)}

มีพระพุทธชานุญาตให้บริโภคผลไม้ด้วยสมณกำปกรรม ที่ควร
แก้สมณะ ๕ คือ

๑. ผลจดด้วยไฟ
๒. ผลจดด้วยศัสตรา
๓. ผลจดด้วยเล็บ
๔. ผลไม้ไม่มีพืช
๕. ผลมีพืชจะพึงปล้อนเสียได้

พืช มีรากไม้เป็นต้นซึ่งเกิดอยู่ในที่ชื่อว่า ภูตคาม เป็นวัตถุแห่ง
ปาจิตติย พืชนั้นเมื่อพรากให้พ้นจากที่แล้ว ชื่อว่า พืชคาม เป็นวัตถุแห่ง
ทุกกฏ พืชคามนั้น เมื่อจะบริโภคพึงบังคับอนุปสัมบันวา “กำปปียัง
กะโรหิ” ท่านจงทำกำปปียะดังนี้เสียอีก แล้วจึงบริโภค เมื่อเป็นเช่นนี้ ชื่อ
ว่าให้พ้นจากพืชคาม ก็แลจะทำกำปปียะนั้นพึงทำด้วยไฟ หรือศัสตรา
หรือเล็บ โดยการจดหรือแทงหรือตัดด้วยจงอย เข้าในประเทศอันหนึ่ง
แห่งพืชนั้น ในทางปฏิบัติ มักให้อนุปสัมบันใช้เล็บจิกหรือเค็ดให้ขาด
กล่าววา “กำปปียัง ภันเต” ทำกำปปียะผลมะขวิด เป็นต้น พืชข้างในหลุด
จากกะลาตอนอยู่ พึงให้ต้อยออกทำกำปปียะ ถ้าติดกันอยู่ไซ้ จะทำแม้
ในกะลาก็ควร ก็แลผลอันใดเป็นของอ่อนไม้ไม่มีพืชและผลใดที่มีพืช
ปล้อนออกเสียบริโภคได้ กิจที่จะทำกำปปียะในผลไม้ที่นั้นไม่มี.

(๑) มุพพลิกขาวรรณนา หน้า ๔๔๑ - ๔๔๓

(๒) วินัยมุข เล่ม ๑ หน้า ๑๓๐

คำอาราธนาและเบ็ดเตล็ด

คำอาราธนาพระปริตร

วิบัติติปะฎิพาหายะ	สัพพะสัมปัตติสัทธา,
สัพพะทุกขะวินาสายะ	ปะริตตัง พุรุณะ มังคะลัง,
วิบัติติปะฎิพาหายะ	สัพพะสัมปัตติสัทธา,
สัพพะภะยะวินาสายะ	ปะริตตัง พุรุณะ มังคะลัง,
วิบัติติปะฎิพาหายะ	สัพพะสัมปัตติสัทธา,
สัพพะโรคะวินาสายะ	ปะริตตัง พุรุณะ มังคะลัง.

คำอาราธนาธรรม

พริหมมา จะ โลกชิปะตี สะหัมปะติ, กัตถัญชะลี อัญชิวะรัง
อะยาจะละ, สันตีชะ สัตตาปะระชะคชะชาติกา, เทเสตุ ชัมมัง
อะนุกัมปิมัง ปะชัง.

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ), ติสระเณนะ
สะหะ, ปัญจะ สีตานิ ยาจามะ,

ทุดิยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ),
ติสระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีตานิ ยาจามะ,

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ),
ติสระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีตานิ ยาจามะ.

อีกนัยหนึ่ง คำอาราธนาศีล ๕ เป็นนิจศีล

มะยัง ภันเต ติสระระณนะ สะหะ ปญฺจกคะสมันนาคะตัง
นิจจะสีดัง ยาจามะ.

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระระณนะ สะหะ
ปญฺจกคะสมันนาคะตัง นิจจะสีดัง ยาจามะ.

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระระณนะ สะหะ
ปญฺจกคะสมันนาคะตัง นิจจะสีดัง ยาจามะ.

คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ), ติสระระณนะ
สะหะ, อัญฺฐะ สีตานิ ยาจามะ,

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ),
ติสระระณนะ สะหะ, อัญฺฐะ สีตานิ ยาจามะ,

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต (วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ),
ติสระระณนะ สะหะ, อัญฺฐะ สีตานิ ยาจามะ.

คำอาราธนาอุโบสถศีล

มะยัง ภันเต ติสระระณนะ สะหะ อัญฺฐังคะสมันนาคะตัง
อุโปสะตัง ยาจามะ. (๓ หน)

คำอาราธนาศีลเหล่านี้ นิยมใช้ในเวลาสมาทานมากคน ถ้าคน
เดียวพึงเปลี่ยนคำว่า “มะยัง” เป็น “อะหัง” คำว่า “ยาจามะ” เป็น
“ยาจามิ”.

อธิบาย

คำอาราธนา บางท่านใช้ตัดคำว่า “วิสุ่ง วิสุ่ง รักชะณัตถายะ” ออก เช่นนี้ก็ใช้ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ฟังทราบความต่างกัน ที่มีคำว่า “วิสุ่ง วิสุ่ง รักชะณัตถายะ” นั้น หมายความว่า ต่างคนต่างรักษาอย่างหนึ่ง ต่างคนต่างขออย่างหนึ่ง ขอให้ให้ทีละสิกขาบท อย่ารวมเทียบ ปัจเจกสมาทาน เมื่อล่วงสิกขาบทไหน ขาดเฉพาะสิกขาบทนั้น สิกขาบทอื่นไม่ขาด ถ้าสมาทานรวม สิกขาบทใดบทหนึ่งขาดไป ก็ขาดทั้งหมด แต่บางสำนักนิยมตัดคำว่า “วิสุ่ง วิสุ่ง รักชะณัตถายะ” ออก

สรณคมน์ และ คีล เบญจคีล (คีล ๕)

นมัสการ:

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

(๓ หน)

สรณคมน์:

พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ
 ฐัมมัง สาระณัง คัจฉามิ
 สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ ฐัมมัง สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ ฐัมมัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

สิกขาบท ๕:

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง
 สะมาทิยามิ

ทำยศีล:**ก. ปกติ**

อิมานิ ปญฺจะ สิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ
 โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีลัง
 วิโสธะเย.

ข. นิจจศีล

อิมานิ ปญฺจะ สิกขาปะทานิ, นิจจะสีละวะเสนะ สาธุกัง
 รักขิตัพพานิ, (รับว่า อามะ ภัณฑะ) สีเลนะ สุคะติง ยันติ,
 สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา
 สีลัง วิโสธะเย.

อีกอย่างหนึ่ง นำให้สมาทานรวมว่า “อิมานิ ปญฺจะ
 สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ” มีที่ใช้ในบางโอกาส เช่น ในเวลาแสดง
 ตนเป็นพุทธมามกะ แต่ไม่ต้องว่าคำลงทำยศีลดังกล่าวแล้ว.

ศีล ๘ และอุโบสถศีล (นมัสการและสรรณคมน์ เหมือนศีล ๕)

สิกขาบท ๘:

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อปฺรหฺมฺจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

สุรา เมระยะ มัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง

สะมาทิยามิ

วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

นัจจะ คีตะ วาทิตะ วิสุกะ ทัสสะนะ มาตาคันธะ วิเลปะนะ

ธารณะ มัณทะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง

สะมาทิยามิ

อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง

สะมาทิยามิ

ท้ายศีล ๘:

ก. ปกติ

อิมานิ อัญฐะ สิกขาปะทานิ, สีเตนะ สุคะติง ยันติ,

สีเตนะ โภกะสัมปะทา, สีเตนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสมา

สีลัง วิโสชะเย.

ข. อุโบสถศีล

เมื่อเวลาจบสิกขาบทแล้ว ฟังนำให้ว่าคำสมาทานดังนี้

อิมัง อัญญังคะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง อุโปสะถัง,
อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภิรักขิตุง
สะมาทียามิ.

(แปลว่า) ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งอุโบสถศีล, ที่พระพุทธเจ้าได้ทรง
บัญญัติไว้แล้วนี้ อันประกอบไปด้วยองค์ ๘ ประการ ดังได้สมาทาน
มาแล้วนี้, เพื่อจะรักษาไว้ให้ดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทำลาย, สิ้นวันหนึ่งกับ
คืนหนึ่ง ณ เวลาวันนี้.

ทำยอุโบสถศีล:

อิมานิ อัญญะ สิกขาปะทานิ, อัชเชกัง รัตตินทิวัง
อุโปสะถะวะเสนะ สาธุกัง รักขิตัพพานิ (ผู้สมาทานรับว่า อามะ
กันเต) สีเตนะ สุคะติง ยันติ, สีเตนะ โภคะสัมปะทา, สีเตนะ
นิพพุติง ยันติ, ตัสมา สีลัง วิโสธะเย.

วิธีและคำขอบวชพราหมณ์ชีปะขาว

เบื้องต้นมีขันธุ์ ๘ นุ่งขาวห่มขาว นั่งทำพรหม ประนมมือ
กราบลง ๓ ครั้ง ตั้งนะโม ๓ จบ เปล่งวาจาว่าดังต่อไปนี้ ใหว้พระ
ย่อๆ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง
อะภิวาเทมิ. (กราบ ๑ ครั้ง)

สัวกขาโต ภะคะวะตา รัมโม รัมมัง นะมัสสามิ. (กราบ ๑
ครั้ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ.
(กราบ ๑ ครั้ง)

คำขอบวช

เอสาหัง ภันเต สุจิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง
 สาระรัง คัจฉามิ ฌัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ปัพพัชชัง มัง ภันเต
 สังโฆ ชาเรตุ อชชะตักเค ปานุเปตัง สาระณัง คะตัง

ทุติยัมปาหัง ภันเต สุจิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง
 สาระรัง คัจฉามิ ฌัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ปัพพัชชัง มัง ภันเต
 สังโฆ ชาเรตุ อชชะตักเค ปานุเปตัง สาระณัง คะตัง

ตะติยัมปาหัง ภันเต สุจิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง
 สาระณัง คัจฉามิ ฌัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ปัพพัชชัง มัง ภันเต
 สังโฆ ชาเรตุ อชชะตักเค ปานุเปตัง สาระณัง คะตัง

คำลาสิกขาของพราหมณ์

สิกขัง ปัจจักขามิ	ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขาบท
ทุติยัมปิ สิกขัง ปัจจักขามิ	ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขาบท
ตะติยัมปิ สิกขัง ปัจจักขามิ	ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขาบท

ขอสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นคฤหัสถ์แล้ว

คำถวายต่างๆ

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสงฆ์สสะ
โธโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ
สะปะริวารานิ ปะฏิกคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่ง
ภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุ
สงฆ์จงรับ ซึ่งภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาล
นาน เทอญ.

คำถวายสังฆทานอุทิศ

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสงฆ์สสะ
โธโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ, อิมานิ ภัตตานิ
สะปะริวารานิ ปะฏิกคัณหาตุ อัมหากัญเจะ มาตาปิตุอาทีนัง
ญาคะกานัญจะ ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่ง
ภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุ
สงฆ์จงรับ ซึ่งภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ญาติ
ทั้งหลาย มีบิดามารดา เป็นต้นด้วย (ที่ละโลกนี้ไปแล้ว) ตลอดกาลนาน
เทอญ.

คำถวายมตกภัตต์เพื่อผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ
ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ
มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิกัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่ง
มตกภัตต์ (ภัตต์เพื่อผู้ตาย) กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุ
สงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งมตกภัตต์ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์และความสุข แก่ผู้ตายและข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน
เทอญ.

คำถวายสลาภภัตต์

เอตานิ มะยัง ภันเต สะลาภะภัตตานิ สะปะริวารานิ
อะสุกัณฺฐาเน ฐะปะตานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต
ภิกขุสังโฆ เอตานิ สะลาภะภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิกัณหาตุ
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่ง
ภัตตอาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ อันตั้งอยู่ในที่โน้น แต่พระภิกษุ
สงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งภัตตอาหารกับทั้งบริวารทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกฺคละจีวะราณี สะปะริวารานี
ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ
ปังสุกฺคละจีวะราณี สะปะริวารานี ปะฐิกคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งผ้า
บังสุกุลจีวร (ผ้าป่า) กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอ
พระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งผ้าบังสุกุลจีวรกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายผ้าจํานำพรรษา

อิมานิ มะยัง ภันเต วัสสาวัตติกะจีวะราณี ภิกขุสังฆัสสะ
โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ, อิมานิ
วัสสาวัตติกะจีวะราณี ปะฐิกคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ
สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้า
จํานำพรรษาทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ
ซึ่งผ้าจํานำพรรษาทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์
และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต วัสถิกะสาฎิกานิ สะปะริวารานิ
ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ
วัสถิกะสาฎิกานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งผ้า
อาบน้ำฝนกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุ
สงฆ์จงรับ ซึ่งผ้าอาบน้ำฝนกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาล
นาน เทอญ.

คำถวายเสนาสนะ

อิมานิ มะยัง ภันเต เสนาสนานิ สะปะริวารานิ
อาคะตนาคะตัสสะ จาคูททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ
โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ เสนาสนานิ สะปะริวารานิ
ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่ง
เสนาสนะกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่ในทิศทั้ง
๔ ที่มาแล้วและยังไม่ว่า ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งเสนาสนะกับทั้ง
บริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และ
ความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายดอกไม้ธูปเทียนเพื่อบูชา

อิมานิ มะยัง ภันเต ธูปะทีปะปุปพะวะระรานิ ระตะนัตตะ-
ยัสเสวะ อะภิปุชชะยามะ อัมหากัง ระตะนัตตะยัสสะ ปุชา ทิฆะรัตตัง
หิตะสุขาวะหา โหตุ อาสะวัคชะยัปปัตติยา.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชาธูปเทียนและดอกไม้
ทั้งหลายอันประเสริฐเหล่านี้ แต่พระรัตนตรัย กิริยาที่บูชาแก่พระ
รัตนตรัยนี้ จงเป็นเหตุนำมาซึ่งประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้า
ทั้งหลาย ตลอดกาลนาน จงเป็นไปเพื่อใ้ถึงซึ่งพระนิพพาน เป็นที่สิ้น
ไปแห่งอัสวกิเลส เทอญ.

คำถวายเว็จกุฎี

มะยัง ภันเต อิมัง วัจจะกุฎิง จาตุททิสัสสะ อาคะตานุอะ-
ตัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ โอลเณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ, อิมัง
วัจจะกุฎิง ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทิฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งเว็จ
กุฎีนี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มาแล้วและยังไม่มีมาแต่จตุรทิศ ขอพระภิกษุ
สงฆ์จงรับซึ่งเว็จกุฎีนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายศาลาโรงธรรม

มะยัง ภันเต อิมัง สาถัง ชัมมะสะภาเย อากะตานุคตัสสะ
 จาคุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ โอนโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต
 ภิกขุสังโฆ อิมัง ชัมมะสะภัง สาถัง ปะฎีกคัณหาตุ อัมหากัง
 ทิฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายศาลา
 นี้ เพื่อเป็นที่ประชุมแสดงธรรมแด่พระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่ในทิศทั้ง ๔ ที่มา
 แล้วและยังไม่ว่าง ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งศาลาโรงธรรมนี้ ของข้าพเจ้า
 ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาล
 นาน เทอญ.

คำถวายยารักษาโรคต่างๆ

อิมานิ มะยัง ภันเต เกสัชชานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอนโณชะยามะ
 สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ เกสัชชานิ ปะฎีกคัณหาตุ อัมหากัง
 ทิฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายยาเหล่านี้ แต่
 พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับยาเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย
 เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำอุปโลกน์สังฆทาน

ยัคเข ภันเต สังโฆ ชานาตุ, อะยัง ปะฐะมะ ภาโค เถรัสสะ
 ปาปุณนาคิ, อะวะเสสา ภาคา อัมหากัง ปาปุณนาคุ. ภิกขุ จะ
 สามะเณรา จะ คหัสสา จะ ยะธา สุขัง ปะริภุญชันตุ. (๓ จบ)

คำอโปกษณ์อีกแบบหนึ่ง

ยัคเข ภันเต สังโฆ ชานาตุ, เอโส ปะฐุมมะ ภาคो เถรัสสะ
ปาปณาติ, อะวะเสสา ภาคา อัมหากัง ปาปุณฺณตุ ภิกขุ จะ สามะเณรา
จะ สุขะปะริภุญฺชนฺตุ. (๓ จบ)

คำถวายเทียนพรรษา

ยัคเข ภันเต สังโฆ ปะฏิขานะตุ, อะยัง ภันเต เอตัง
ปะทีปะยุคัง สะปะริวารัง, เตมาสัง พุทฺธัสสะ ปุชชะนัตถายะ อิมัสมิง
อาวาเส อุโปสะถาคาเร (วิหาร) นิยยาเทมะ, สาธุ โน ภันเต อะยัง
เตมาสัง พุทฺธัสสะ ปุชชะนัตถายะ ปะทีปะยุคัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส,
อัมหากัญเจะ มาตาปิตุอาทีนัญเจะ ปิยะชนานัง ทิมะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้า
ทั้งหลายขอน้อมถวายเทียนพรรษา กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ไว้ ณ
พระอุโบสถ (วิหาร) นี้ เพื่อเป็นพุทธบูชาตลอดพรรษา ขออานิสงส์แห่ง
การถวายเทียนพรรษาเพื่อเป็นพุทธบูชาตลอดพรรษานี้ ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย
แก่ปiousชนทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำนำถวายดอกไม้ธูปเทียน

วันวิสาขบูชา

ยะมัมหะ โข มะยัง, ภาคะวันตัง สาระณัง คตะตา, โย โน
 ภาคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภาคะวะโต ฐัมมัง โรเจมะ. อะโหสิ
 โข โส ภาคะวา, มัชฌิเมสุ ชะนะปะเทสุ, อะริยะเกสุ มะนุสเสสุ
 อุปันโน, ขัตติโย ชาติยา, โคตะโม โคตเตนะ, สักยะปุตโต
 สักยะกุลา ปัพพะชิตโต, สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหฺมะเก,
 สัสสะมะณะพรัหฺมะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสาเย, อะนุตตะรัง
 สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทฺโธ, นิสสังสะยัง โข โส ภาคะวา, อะระหัง
 สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจะระณะสัมปັນโน สุคะโต โลกะวิฑู, อะนุตตะโร
 ปุริสะทมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสาณัง พุทฺโธ ภาคะวา.
 สวักขาโต โข ปะนะ, เตนะ ภาคะวะตา ฐัมโม, สันทิฎฐิโก
 อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ.
 สุปะฏิปันโน โข ปะนัสสะ, ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
 ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 สามิจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ
 ปุริสะยูกานิ อัญฺฐะ ปุริสะปุคคะลา. เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
 อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิณเณยโย อัญฺชชะตีกะระณิโย, อนุตตะรัง
 ปุณฺณกฺเขตตัง โลกัสสะ. อะยัง โข ปะนะ

อูโป } ตัง ภาคะวันตัง { อุตทิสสะ กะโต ยาวะเทวะ
 ปะฏิมา } อุตทิสสะ กะตา

ทัสสะเนนะ, ตัง ภาคะวันตัง อะนุสสะริตฺวา, ปะสาทะ-
 สังเวกะปะฏิลาภายะ, มะยัง โข เอตะระหิ อิมัง วิสาขะปุณฺณะมิกาถัง,

ตัลสะ ณะคะวะโต ชาตีสัมโพธินิพพานะกาละ สัมมะตัง, (ถ้าวันอัฐมี
เปลี่ยนข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็น เอตะระหิ อิมัง วิสาขะปุณณะมิโต
ประรัง อัฐมีกาลัง ตัลสะ ณะคะวะโต สะรีรัชฌาปะนะกาละ-
สัมมะตัง) ปัตวา อิมัง ฐานัง สัมปัตตา, อิมะ ทัณณะที่ปะฐุปาทีถักการะ
คะเหตฺวา, อัตตะโน กายัง ถักการุปะธานัง กะริตฺวา, ตัลสะ
ณะคะวะโต ยะถากุจเจ कुณเ อะนุสสะรันตา,

อิมัง { $\left. \begin{array}{l} \text{อุปัชฌ์} \\ \text{ปะฏิมาฆะรัง} \end{array} \right\}$ ตักขัตตุง ปะทักขิมัง กะริสสามะ,

ยะถาคะหิเตหิ ถักการะหิ ปุชัง กุรุมานา. สาธุ โน ภันเต ณะคะวา,
สุจิริปะรินิพพุโตปี, ญัตตัพเพหิ กะณะหิ อะตีตารัมมะณะตายะ
ปัญญายะมาโน, อิมะ อัมเหหิ คะหิเต ถักการะ, ปะฏิคคัณหาตุ
อัมหากัง ทิมะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

(คำแปล)

เราทั้งหลายถึงซึ่งพระผู้มีพระภาคพระองค์ใดว่าเป็นที่พึง, พระ
ผู้มีพระภาคพระองค์ใดเป็นศาสดาของเราทั้งหลาย และเราทั้งหลายขอบ
ซึ่งธรรมของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด, พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น
แล ได้อุบัติแล้วในหมู่มนุษย์ชาวอริยกะในมัชฌิมชนบท, พระองค์เป็น
กษัตริย์โดยพระชาติ เป็นโคดมโดยพระโคตร, เป็นศากยบุตร เสด็จออก
บรรพชาแล้วแต่ศากยสกุล เป็นผู้ตรัสรู้พร้อมเฉพาะแล้วซึ่งพระอนุตร
สัมมาสัมโพธิญาณในโลก ทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์
ทั้งสมณพราหมณ์เทวดาแลมนุษย์ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นเป็นพระ
อรหันต์ เป็นผู้ตรัสรู้ชอบเอง เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เป็นผู้
เสด็จไปดีแล้ว เป็นผู้รู้แจ้งโลก เป็นสารถีแห่งบุรุษควรรฝึกได้ไม่มีผู้อื่นยิ่ง
ไปกว่า เป็นศาสดาของเทวดาแลมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ตื่นแล้ว เป็นผู้

เบิกบานแล้ว เป็นผู้มิโศกโดยไม่ต้องสงสัยแล อนึ่ง พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตรัสดีแล้ว อันผู้บรรลู่จะพึงเห็นเอง ไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมเข้ามา อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน และพระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้วแล เป็นผู้ปฏิบัติตรงแล้ว เป็นผู้ปฏิบัติเป็นธรรม, เป็นผู้ปฏิบัติสมควร, นี้คือคู่แห่งบุรุษดี บุรุษบุคคลแปด, นี้พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค, เป็นผู้ควรของค่านับ เป็นผู้ควรของต้อนรับ เป็นผู้ควรของทำบุญ เป็นผู้ควรทำอัญชลี (ประนมมือไหว้) เป็นนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า

พระสอุป }
พระปฎิมา } นี้แล นักปราชญ์ได้อุทิศเฉพาะต่อ

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น สร้างไว้แล้วเพียงเพื่อระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นด้วยทรศนะแล้ว ได้ความเลื่อมใสแลสังเวช บัดนี้เราทั้งหลายมาถึง กาลวิสาขปุรณมี เป็นที่รู้กันว่า กาลเป็นที่ประสูติ ตรัสรู้ แลเสด็จปรินิพพานแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น (ถ้าวัน อัญญมมี เปลี่ยนข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็น กาลที่ครบ ๘ เบื้องหน้าแต่วันวิสาขปุรณมี เป็นที่รู้กันว่า กาลเป็นที่ถวายพระเพลิงพระสรีระ แห่งพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น) จึงมาประชุมกันแล้ว ณ ที่นี้ ถือสักการะมีประทีปด้ามแลธูปเป็นต้นเหล่านี้ ทำกายของตนให้เป็นดังภาชนะรับเครื่องสักการะ ระลึกถึงพระคุณตามเป็นจริงทั้งหลายของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น บูชาด้วยสักการะอันถือไว้แล้วอย่างไร จักทำประทัภษณลินวาระสาม

รอบ ซึ่ง พระสอุป }
พระปฎิมากร } นี้ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอเชิญ

พระผู้มีพระภาคเจ้าแม้เสด็จปรินิพพานนานมาแล้ว ยังปรากฏอยู่ด้วยพระคุณสมบัติอันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย จะพึงรู้โดยความเป็น

อตีตารมณฺ์ จงทรงรับซึ่งเครื่องสักการะอันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายถือไว้
แล้วนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้น
กาลนาน เทอญ.

คำนำถวายเป็นบูชา

วันมาฆบูชา

อัชชาลัย มามะปฺณณะมี สัมปัตตา, มามะนัักข์ตเตนะ
ปฺณณะจันโท ยุตโต, ยัตถะ ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ,
จาตุรังกิเก สภาวะกะสันนิปาเต, โอวาทะปาฏิโมกขัง อุกทิสสิ.

ตะทา หิ อัจฉะเตระสาณิ ภิกขุสะตานิ สัพเพสังเยวะ
ชีณาสะวานัง, สัพเพเต เอหิภิกขุกา, สัพเพปิ เต อะนามันติตาวะ,
ภะคะวะโต สันติกัง อาคะตา, เวฬุวะเน กะลันตะกะนิวาเป,
มามะปฺณณะมิยัง วัฑฒะมานะกัจฉายายะ, ตัสสิมฺญจะ สันนิปาเต,
ภะคะวา วิสุทฺธุตฺตมฺุโปสะถัง อะกาสิ โอวาทะปาฏิโมกขัง อุกทิสสิ.

อะยัง อัมหากัง ภะคะวะโต, เอโกเยวะ สภาวะกะสันนิปาโต
อะโหสิ จาตุรังกิโก, อัจฉะเตระสาณิ, ภิกขุสะตานิ, สัพเพสังเยวะ
ชีณาสะวานัง, มะยันทานิ, อิมัง มามะปฺณณะมีนัักข์ตตะสะมะยัง
ตักกालะสะทิสัง สัมปัตตา, สุจิริปะริณิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง
สะมะนุสสะระมานา. อิมัสสิมิง ตัสสะ ภะคะวะโต, สักขิภูเต เจติเย,
อิเมหิ ทฬทะ ทีปะฐุปะปุปผาทิสักการะหิ ตัง ภะคะวันตัง ตานิ จะ
อัจฉะเตระสาณิ ภิกขุสะตานิ อะภิปุชชะยามะ

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สะตาวะกะสังโฆ สุจิระ-
 ประรินิพพุโตปิ, คุณะหิ ฐะระมาโน, อิมะ สักการะ ทุกคะตะปัณณาการะ
 ญะเต ปะภุคคัณหาตุ, อัมหากัง ทิฆะระตัง หิตายะ สุขายะ.

(คำแปล)

วันนี้มาประจวบวันมาฆปุรณมี เพ็ญเดือน ๓ พระจันทร์เพ็ญ
 ประกอบด้วยฤกษ์มาฆะ ตรงกับวันที่พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธ
 เจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ขึ้น ในที่ประชุมสาวกสงฆ์พร้อมด้วย
 องค์ ๔ ประการ

ครั้งนั้น พระภิกษุ ๑,๒๕๐ องค์ ล้วนแต่พระชีนาสพ อุปสมบท
 ด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทา ไม่มีผู้ใดเรียก มาประชุมยังสำนักพระผู้มีพระ
 ภาค ณ เวฬุวนาราม เวลาตะวันบ่ายในวันมาฆปุรณมี, แลสมเด็จพระผู้มี
 พระภาคเจ้าได้ทรงทำวิสูตรอุโบสถ ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ขึ้น ณ
 ที่ประชุมนั้น การประชุมสาวกสงฆ์พร้อมด้วยองค์ ๔ ของพระผู้มีพระ
 ภาคเจ้าแห่งเราทั้งหลายนี้ ได้มีครั้งเดียวเท่านั้น พระภิกษุ ๑,๒๕๐ องค์
 ล้วนแต่พระชีนาสพ บัดนี้ เราทั้งหลายมาประจวบมาฆปุรณมีนักขัต
 สมัยนี้ ซึ่งคล้ายกับวันจาตุรงคสันติบาตนั้นแล้ว มาระลึกถึงพระผู้มีพระ
 ภาคนั้นแม้ปริณิพพานนานมาแล้ว จะเคารพบูชา พระผู้มีพระภาคและ
 พระภิกษุ ๑,๒๕๐ องค์นั้น ด้วยสักการะทั้งหลายมีเทียนรูปแลดอกไม้
 เป็นต้น เหล่านี้ในเจดีย์สถานนี้ ซึ่งเป็นพยานของพระผู้มีพระภาคเจ้า

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอเชิญพระผู้มีพระภาคพร้อมด้วย สาวก
 สงฆ์ แม้ปริณิพพานนานมาแล้วด้วยดี ยังเหลืออยู่แต่พระคุณทั้งหลาย
 จงทรงรับสักการะบรรณาการคนยากเหล่านี้ของข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
 เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน
 เทอญ.

คำนำถวายเป็น

วันอาสาฬหบูชา

ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สะระณัง คตะตา, โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต รัมมัง โรเจมะ. อะโหสิ โข โส ภะคะวา, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, สัตเตสุ การุญญัง ปะฏิจะ กะรุณายะโก หิตะสี อะนุกัมปัง อุปาทายะ, อาสาฬหะ-
 ปุณณะมิยัง พาราณะสียัง อิติปะตะเน มิคะทายะ, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขุณัง, อะนุตตะรัง รัมมะจักกััง ปะฐะมัง ปะวัตเตตฺวา, จัตตาริ อะริยะสัจจานิ ปะกาเสสิ.

ตัสมิญจะ โข สะมะเย, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขุณัง ปะมุโข, อายัสมา อัญญาโกณฑัญโญ, ภะคะวะโต รัมมัง สุตฺวา, วิระชัง วีตะมะลัง รัมมะจักขุณ ปะฏิละภิตฺวา, “ยังกิญจิ สะมุททะยะรัมมัง สัพพันตัง นิโรธะรัมมันติ” ภะคะวันตัง อุปะสัมปะทัง ยาจิตฺวา ภะคะวะโต เยวะ สันติกา, เอหิภิกขุอุปะสัมปะทัง ปะฏิละภิตฺวา, ภะคะวะโต รัมมะวิณะเย อะริยะสาวะกะสังโฆ, โลกะ ปะฐะมัง อุปันโน อะโหสิ. พุทธะระตะนัง รัมมะระตะนัง สังฆะระตะนันติ, ติระตะนัง สัมปุณณัง อะโหสิ.

มะยัง โข เอตะระหิ, อิมัง อาสาฬหะปุณณะมีกาลัง, ตัสสะ ภะคะวะโต รัมมะจักกัปปะวัตตะนะกาละสัมมะตัง, อะริยะ-
 สาวะกะสังฆะอุปัตติกาละสัมมะตัญจะ, ระตะนัตตะยะมปุณณะกาละ-
 สัมมะตัญจะ ปัตฺวา, อิมัง ฐานัง สัมปัตตา, อิเม สักกาเร คะเหตฺวา, อัตตะโน กายัง สักการูปะธานัง กะริตฺวา, ตัสสะ ภะคะวะโต
 ยะถากุจเจะ คุณะ อะนุสสะรันตา, อิมัง

{ ฐปิ่ง
พุทธะปะภูมิ่ง }

ติกข์ตตุง ปะทักข์ฉิ่ง กะริสสามะ,

ยะถาคะหิเตหิ สักกาเรหิ ปุซัง กุรุมานา.

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สุฉิระปะรินิพพุโตปิ, ญาตัพเพหิ
คุณฺเหิ อะตีตารัมมะณะตายะ ปัญญายะมาโน, อิม อัมเหหิ คะหิเต
สักกาเร ปะภูคคัณฺหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

(คำแปล)

เราทั้งหลายถึงซึ่งพระผู้มีพระภาคพระองค์ใดแล้วว่าเป็นที่พึง,
พระผู้มีพระภาคพระองค์ใดเป็นพระศาสดาของเราทั้งหลาย อนึ่ง เรา
ทั้งหลายขบใจซึ่งพระธรรมของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด พระผู้มี
พระภาคเจ้าพระองค์นั้นเป็นพระอรหันต์ตรัสรู้ชอบเอง ทรงอาศัยความ
การุณในสัตว์ทั้งหลาย ทรงพระกรุณาแสวงหาประโยชน์เกื้อกูล ทรง
อาศัยความเอ็นดู ได้ยังพระธรรมจักรอันยอดเยี่ยมให้เป็นไป ทรง
ประกาศอริยสัจ ๔ เป็นครั้งแรกแก่พระภิกษุปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตน
มฤคทายวันใกล้กรุงพาราณสี ในวันอาสาฬหปุณณมี

อนึ่ง ในสมัยนั้นแล ท่านพระอัญญาโกณฑัญญะผู้เป็นหัวหน้า
ของพระภิกษุปัญจวัคคีย์ ฟังธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้
ธรรมจักขุอันบริสุทธิ์ปราศจากมลทิน ว่า “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้น
เป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวงนั้นมีความดับเป็นธรรมดา” จึงทูลขออุปสมบท
กับพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นองค์แรกในโลก อนึ่ง ในสมัยเมื่อนั้นแล
พระสังฆรัตนะได้บังเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ
รัตนะ พระธรรมรัตนะ พระสังฆรัตนะ ได้สมบูรณ์แล้วในโลก

บัดนี้ เราทั้งหลายแล มาประจวบมงคลสมัยอาสาฬหปุณณมี วัน

เพ็ญอาสาพหมาสที่รู้พร้อมกันว่า เป็นวันที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์
 นั้นทรงประกาศพระธรรมจักร เป็นวันที่เกิดขึ้นแห่งพระอริยสงฆ์สาวก
 และเป็นวันที่พระรัตนตรัยสมบูรณ์ คือ ครบ ๓ รัตนะ จึงมาประชุมกัน
 แล้ว ณ ที่นี้ ถือสักการะเหล่านี้ ทำกายของตนให้เป็นดังภาชนะรับเครื่อง
 สักการะ ระลึกถึงพระคุณตามเป็นจริงทั้งหลายของพระผู้มีพระภาคเจ้า
 นั้น จักทำประทักษิณสิ้นวาระสามรอบซึ่งพระสถูป (พระพุทธรูปปฏิมา) นี้
 บุษายอยู่ด้วยสักการะอันถือไว้แล้วอย่างไร

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอเชิญพระผู้มีพระภาคเจ้าแม่เสด็จ
 ปรีนิพพานานมาแล้ว ยังปรากฏอยู่ด้วยพระคุณสมบัติอัน
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะพึงรู้ โดยความเป็นอดีตารมณฺ์ จงทรงรับ
 เครื่องสักการะ อันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายถือไว้แล้วนี้ เพื่อประโยชน์
 เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.

วิธีเจริญพระพุทธรูปในบ้าน

เบื้องต้น ให้ญาติโยมบูชาพระ ๒ นิ้วพระ อาราธนาศีลห้า ให้
ศีลเสร็จ ญาติโยมอาราธนาพระปริตร เสร็จแล้วพระภิกษุองค์ที่ ๓
ขึ้น สมนันตา

พระผู้เป็นหัวหน้า หันทะ มะยัง ขึ้น นะโม

๑. ตั้งนะโม ๓ จบ
๒. พุทธัง สรรณัง = ทุตติ... = ตะติ...
๓. นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง ...ฯลฯ...
๔. สัมพุทธเช ...ฯลฯ...
๕. นะโม ๘ ...ฯลฯ...
๖. อะเสวะนา จะ พาดานัง ...ฯลฯ...
๗. ยังกิณฺณจิ วิตตัง ...ฯลฯ...
๘. เมตตัญจะ สัพพะโลกัสสมิง ...ฯลฯ...
๙. อัปปะมาโณ พุทฺโธ ...ฯลฯ...
๑๐. อิติปิ โส ภะคะวา = สักขาโต = สุปปฏิปันโน
๑๑. วิปัสสิสสะ นะมัตถุ ...ฯลฯ...
๑๒. อตถิ โลก สีสะคุโณ ...ฯลฯ...
๑๓. ยันทุนนิมิตตัง ...ฯลฯ...
๑๔. โพชนังโก สติสังขาโต ...ฯลฯ...
๑๕. ทุกข์ปัดตา จะ นิกทุกขา ...ฯลฯ...
๑๖. นักขัตตะยักขะภูตานัง ...ฯลฯ...
๑๗. ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง ...ฯลฯ...

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร (แปล)

อันข้าพเจ้า (คือพระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี ในกาลนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเตือนพระภิกษุปัญจวัคคีย์ ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ที่สุดสองอย่างนี้ อันบรรพชิตไม่ควรเสพ คือการประกอบตนให้พัวพันด้วยกามสุข ในกามทั้งหลายนี้ใจ เป็นธรรมอันเลว เป็นเหตุให้ตั้งบ้านเรือน เป็นของคนมีกิเลสหนา ไม่เข้าไปจากข้ำศึกคือกิเลส ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ อย่างหนึ่ง คือการประกอบความเหน็ดเหนื่อยด้วยตนเหล่านี้ใจ ให้เกิดทุกข์แก่ผู้ประกอบ ไม่เข้าไปจากข้ำศึกคือกิเลส ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ อย่างหนึ่ง ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้อปฏิบัติอันเป็นกลาง ไม่เข้าไปใกล้ที่สุดสองอย่างนั้น นั้น อันตถาคตได้ตรัสรู้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง ทำดวงตา ทำญาณเครื่องรู้ ย่อมเป็นไปเพื่อความเข้าไปสงบระงับ เพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความรู้ดี เพื่อความดับ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ข้อปฏิบัติซึ่งเป็นกลางนั้นเป็นใจน ที่ตถาคตได้ตรัสรู้แล้ว ด้วยปัญญาอันยิ่ง ทำดวงตา ทำญาณเครื่องรู้ ย่อมเป็นไปเพื่อความเข้าไปสงบระงับ เพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความรู้ดี เพื่อความดับ ทางมืองค์ ๘ เครื่องไปจากข้ำศึก คือกิเลสนี้เอง กล่าวคือ

ปัญญาอันเห็นชอบ ความดำริชอบ วาจาชอบ การงานชอบ ความเลี้ยงชีวิตชอบ ความเพียรชอบ ความระลึกรู้ชอบ ความตั้งจิตชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้แลข้อปฏิบัติซึ่งเป็นกลางนั้น ที่ตถาคตได้ตรัสรู้แล้วด้วยปัญญาอันยิ่ง ฯลฯ เพื่อความดับ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็นี้แล เป็นทุกข้ออย่างแท้จริง คือ ความเกิด

ก็เป็นทุกข์ ความแก่ก็เป็นทุกข์ ความตายก็เป็นทุกข์ ความโศก ความรำ
 ไรรำพัน ความทุกข์โทมนัส และความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์ ความ
 ประสบด้วยสิ่งไม่เป็นที่รักทั้งหลายเป็นทุกข์ ความพลัดพรากจากสิ่งที่
 รักทั้งหลายเป็นทุกข์ ปรารถนาอยู่ย่อมนำไม่ได้ แม้อันใด แม้อันนั้น ก็เป็น
 ทุกข์โดยย่อแล้ว อุปาทานชั้น ๕ เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย กิเลส เป็นเหตุให้ทุกข์เกิดขึ้นอย่างจริงแท้
 คือ ความทะยานอยากนี้ทำให้มีภพอีก เป็นไปกับความกำหนด ด้วย
 อำนาจความเพลิน เพลิดเพลินในอารมณ์นั้นๆ กล่าวคือ คือความ
 ทะยานอยากในอารมณ์ที่ใคร่ คือความทะยานอยากในความมีความเป็น
 คือความทะยานอยากในความไม่มีไม่เป็น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย กิเลสเป็นความดับทุกข์อย่างจริงแท้ คือ
 ความดับ โดยสิ้นกำหนด โดยไม่เหลือแห่งตัณหานั้นนั้นเทียวอันใด
 ความสละตัณหานั้น ความวางตัณหานั้น ความปล่อยตัณหานั้น ความไม่
 พัวพันแห่งตัณหานั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย กิเลสเป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์
 อย่างจริงแท้ คือ ทางมีองค์ ๘ เครื่องไปจากข้าศึกคือกิเลสนี้แล กล่าวคือ
 ปัญญาอันเห็นชอบ ฯลฯ ความตั้งจิตชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ญาณได้เกิดขึ้นแล้ว
 ปัญญาได้เกิดขึ้นแล้ว วิทยาได้เกิดขึ้นแล้ว แสงสว่างได้เกิดขึ้นแล้ว แก่
 เรา ในธรรมทั้งหลายที่เราไม่ได้เคยฟังแล้วในกาลก่อนว่า นี่เป็นทุกข์ขอ
 รียสัจ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า ก็
 ทุกข์ขอ รียสัจนี้นั้นแล ควรกำหนดรู้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า

ก็ทุกขอริยสัจนี้นั้นแล อันเราได้กำหนดรู้แล้ว
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า นี้
 ทุกขสมุทัยอริยสัจ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า ก็
 ทุกขสมุทัยอริยสัจนี้นั้นแล ควรละเสีย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า ก็
 ทุกขสมุทัยอริยสัจนี้นั้นแล อันเราได้ละแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า นี้
 ทุกขนิโรธอริยสัจ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า ก็
 ทุกขนิโรธอริยสัจนี้นั้นแล ควรทำให้แจ้ง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า ก็
 ทุกขนิโรธอริยสัจนี้นั้นแล อันเราได้ทำให้แจ้งแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า นี้
 ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า ก็
 ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจนี้นั้นแล ควรให้เจริญ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุได้เกิดขึ้นแล้ว ฯลฯ ในกาลก่อนว่า ก็
 ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจนี้นั้นแล อันเราเจริญแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ปัญญาอันรู้เห็นตามเป็นจริงแล้วอย่างไร
 ในอริยสัจ ๔ เหล่านี้ของเรา ซึ่งมีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ ยังไม่หมด
 จดเพียงใดแล้ว ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราได้ยืนยันตนว่า เป็นผู้ตรัสรู้
 พร้อมเฉพาะซึ่งปัญญาเครื่องตรัสรู้ชอบ ไม่มีความตรัสรู้อื่นจะยิ่งกว่าใน
 โลก เป็นไปกับด้วยเทพยดา มาร พรหม ในหมู่สัตว์ทั้งสมณพราหมณ์

เทพยดา มนุษย์ ไม่ได้เพียงนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็เมื่อใดแล ปัญญาอันรู้เห็นตามเป็นจริง
อย่างไรในอริยสัจ ๔ เหล่านี้ของเรา ซึ่งมีรอบ ๓ มื้ออาการ ๑๒ อย่างนี้
หมดจดดีแล้ว เมื่อนั้น เราจึงได้ยืนยันตนว่าเป็นผู้ตรัสรู้พร้อมเฉพาะซึ่ง
ปัญญาเครื่องตรัสรู้ชอบ ไม่มีความตรัสรู้อื่นยิ่งกว่าในโลก เป็นไปกับ
ด้วยเทพยดา มาร พรหม ในหมู่สัตว์ทั้งสมณพราหมณ์ เทพยดา มนุษย์
ก็แล ปัญญาอันรู้เห็นได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ว่าความพิเศษของเราไม่
กลับกำเริบชาตินี้เป็นที่สุดแล้ว บัดนี้ไม่มีภพอีก

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสธรรมปริยายนี้แล้ว ภิกษุปัญจวัคคีย์ก็
มีโจยินดี เพลินภาษิตของพระผู้มีพระภาคเจ้า ก็แลเมื่อเวैयाกรณ์นี้ อัน
พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสอยู่ จักขุในธรรม อันปราศจากฐติ ปราศจาก
มลทิน ได้เกิดขึ้นแล้ว แก่พระผู้มีอายุโกณฑัญญะ ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีอัน
เกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวงนั้น มีอันดับไปเป็นธรรมดา

ก็ครั้นเมื่อธรรมจักร อันพระผู้มีพระภาคเจ้าให้เป็นไปแล้ว เหล่า
ภุมมเทพยดา ก็ยังเสียวให้บันลือลั่นว่า นั้นจักร คือธรรม ไม่มีจักรอื่นผู้
ได้ อันพระผู้มีพระภาคเจ้าให้เป็นไปแล้ว ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้
เมืองพาราณสี อันสมณพราหมณ์เทพยดา มาร พรหม และใครๆในโลก
ยังให้เป็นไปไม่ได้ ดังนี้

เทพเจ้าเหล่าชั้นจาตุมหาราช ได้ฟังเสียงของเทพเจ้าเหล่าภุมม
เทพยดาแล้ว ก็ยังเสียวให้บันลือลั่น เทพเจ้าเหล่าชั้นดาวดึงส์ ได้ฟังเสียง
ของเทพเจ้าเหล่าชั้นจาตุมหาราชแล้ว ยังเสียวให้บันลือลั่น เทพเจ้าเหล่า
ชั้นยามะ ได้ฟังเสียงของเทพเจ้าเหล่าชั้นดาวดึงส์แล้ว ก็ยังเสียวให้
บันลือลั่น เทพเจ้าเหล่าชั้นดุสิต ฯลฯ เทพเจ้าเหล่าชั้นนิมมานรดี ฯลฯ
เทพเจ้าเหล่าชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ฯลฯ เทพเจ้าเหล่าที่เกิดในหมู่พรหม

ๆ ว่านั่นจักร คือธรรม ไม่มีจักรอื่นสู้ได้ อันพระผู้มีพระภาคเจ้าให้
 เป็นไปแล้ว ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี อันสมณ
 พรหมณ์ เทพยดา มาร พรหม และใครๆในโลกยังให้เป็นไปไม่ได้
 ดังนี้

โดยขณะครู่เดียวนั้น เสียงขึ้นไปถึงพรหมโลก ด้วยประการ
 ฉะนี้ ทั้งหมื่นโลกธาตุได้หวั่นไหวสะเทือนสะท้านลั่นไป ทั้งแสงสว่าง
 อันยังไม่มีประมาณได้ปรากฏแล้วในโลก ล่วงเทวานุภาพของเทพยดา
 ทั้งหลายเสียหมด ลำดับนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงเปล่งอุทานว่า
 โภกทัณฺฑณะ! ได้รู้แล้วหนอ ผู้เจริญ โภกทัณฺฑณะ! ได้รู้แล้วหนอ ผู้เจริญ
 เพราะเหตุนั้น นามว่า อัญญาโภกทัณฺฑณะ นี้มันเทียว ได้มีแล้วแก่พระผู้มี
 อายุโภกทัณฺฑณะ ด้วยประการฉะนี้แล.

อนัตตลักขณสูตร (แปล)

อันข้าพเจ้า (คือพระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัย
 หนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้
 เมืองพาราณสี ในกาลนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเตือนพระภิกษุ
 ปัญจวัคคีย์ (ให้ตั้งใจฟังภาษิตนี้ว่า)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย รูป (คือร่างกายนี้) เป็นอนัตตา (มิใช่ตน)
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็รูปนี้จักได้เป็นอัตตา (ตน) แล้ว รูปนี้ก็ไม่พึง
 เป็นไปเพื่ออาพาธ (ความลำบาก) อนึ่ง สัตว์พึงได้ในรูปตามใจหวังว่า
 รูปของเราจะเป็นอย่างนี้เถิด รูปของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย ก็เพราะ
 เหตุใดแล ภิกษุทั้งหลาย รูปจึงเป็นอนัตตา เพราะเหตุนั้น รูปจึงเป็นไป
 เพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์ย่อมมิได้ในรูปตามใจหวัง ว่ารูปของเราจะเป็น
 อย่างนี้เถิด รูปของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย

เวทนา (คือความรู้สึกอารมณ์) เป็นอนัตตา ถูกอนภิกขุทั้งหลาย ก็เวทนาจักได้เป็นอตฺตาแล้ว เวทนานี้ก็ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์พึงได้ในเวทนาตามใจหวัง ว่าเวทนาของเราจะเป็นอย่างนี้เถิด เวทนาของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย ก็เพราะเหตุใดแล ภิกขุทั้งหลาย เวทนาจึงเป็นอนัตตา เพราะเหตุนั้น เวทนาจึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์ย่อมไม่ได้ในเวทนาตามใจหวัง ว่าเวทนาของเราจะเป็นอย่างนี้เถิด เวทนาของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย

สัญญา (คือความจำ) เป็นอนัตตา ถูกอนภิกขุทั้งหลาย ก็สัญญานี้จักได้เป็นอตฺตาแล้ว สัญญานี้ก็ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์พึงได้ในสัญญาตามใจหวัง ว่าสัญญาของเราจะเป็นอย่างนี้เถิด สัญญาของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย ก็เพราะเหตุใด แล ภิกขุทั้งหลาย สัญญาจึงเป็นอนัตตา เพราะเหตุนั้น สัญญาจึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์ย่อมไม่ได้ในสัญญาตามใจหวัง ว่าสัญญาของเราจะเป็นอย่างนี้เถิด สัญญาของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย

สังขารทั้งหลาย (คือสภาพที่เกิดกับใจ ปรุงใจให้ดีบ้าง ชั่วบ้าง) เป็นอนัตตา ถูกอนภิกขุทั้งหลาย ก็สังขารทั้งหลายจักได้เป็นอตฺตาแล้ว สังขารทั้งหลายนี้ก็ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์พึงได้ในสังขารทั้งหลายตามใจหวัง ว่าสังขารทั้งหลายของเราจะเป็นอย่างนี้เถิด สังขารทั้งหลายของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย ก็เพราะเหตุใดแล ภิกขุทั้งหลาย สังขารทั้งหลายจึงเป็นอนัตตา เพราะเหตุนั้น สังขารทั้งหลายจึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์ย่อมไม่ได้ในสังขารทั้งหลายตามใจหวัง ว่าสังขารทั้งหลายของเราจะเป็นอย่างนี้เถิด สังขารทั้งหลายของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย

วิญญาณ (คือใจ) เป็นอนัตตา ถูกอนภิกขุทั้งหลาย ก็วิญญาณนี้

จักได้เป็นอรรถาแล้ว วิญญาณนี้ก็มิพึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์พึง
ได้ในวิญญาณตามใจหวัง ว่าวิญญาณของเราจงเป็นอย่างนี้เถิด วิญญาณ
ของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย ก็เพราะเหตุใดแล ภิกษุทั้งหลาย วิญญาณ
จึงเป็นอรรถา เพราะเหตุนั้น วิญญาณจึงเป็นไปเพื่ออาพาธ อนึ่ง สัตว์
ย่อมมิได้ในวิญญาณตามใจหวัง ว่าวิญญาณของเราจงเป็นอย่างนี้เถิด
วิญญาณของเราอย่าได้เป็นอย่างนั้นเลย

ท่านทั้งหลายย่อมสำคัญความนั้นเป็นไฉน ภิกษุทั้งหลายรูป
เที่ยงหรือไม่เที่ยง ไม่เที่ยง พระเจ้าข้า สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์หรือ
เป็นสุขเล่า เป็นทุกข์ พระเจ้าข้า ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความ
แปรปรวนไปเป็นธรรมดา ควรหรือเพื่อจะตามเห็นสิ่งนั้น ว่านั่นของเรา
เราเป็นนั่นเป็นนี่ นั่นเป็นตนของเรา หาอย่างนั้นไม่ พระเจ้าข้า

ท่านทั้งหลายย่อมสำคัญความนั้นเป็นไฉน ภิกษุทั้งหลายเวทนา
เที่ยงหรือไม่เที่ยง ไม่เที่ยง พระเจ้าข้า สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์
หรือเป็นสุขเล่า เป็นทุกข์ พระเจ้าข้า ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความ
แปรปรวนไปเป็นธรรมดา ควรหรือเพื่อจะตามเห็นสิ่งนั้น ว่านั่นของเรา
เราเป็นนั่นเป็นนี่ นั่นเป็นตนของเรา หาอย่างนั้นไม่ พระเจ้าข้า

ท่านทั้งหลายย่อมสำคัญความนั้นเป็นไฉน ภิกษุทั้งหลาย
สัญญาเที่ยงหรือไม่เที่ยง ไม่เที่ยง พระเจ้าข้า สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็น
ทุกข์หรือเป็นสุขเล่า เป็นทุกข์ พระเจ้าข้า ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มี
ความแปรปรวนไปเป็นธรรมดา ควรหรือเพื่อจะตามเห็นสิ่งนั้น ว่านั่น
ของเรา เราเป็นนั่นเป็นนี่ นั่นเป็นตนของเรา หาอย่างนั้นไม่ พระเจ้าข้า

ท่านทั้งหลายย่อมสำคัญความนั้นเป็นไฉน ภิกษุทั้งหลาย
สังขารเที่ยงหรือไม่เที่ยง ไม่เที่ยง พระเจ้าข้า สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็น
ทุกข์หรือเป็นสุขเล่า เป็นทุกข์ พระเจ้าข้า ก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มี

ความแปรปรวนไปเป็นธรรมดา ควรหรือเพื่อจะตามเห็นสิ่งนั้น ว่านั่น
 ของเรา เราเป็นนั่นเป็นนี่ นั่นเป็นตนของเรา หาอย่างนั้นไม่ พระเจ้าข้า
 ท่านทั้งหลายย่อมสำคัญความนั้นเป็นไฉน ภิกษุทั้งหลาย
 วิญญาณเที่ยงหรือไม่เที่ยง ไม่เที่ยง พระเจ้าข้า สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็น
 ทุกข์หรือเป็นสุขเล่า เป็นทุกข์ พระเจ้าข้าก็สิ่งใดไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มี
 ความแปรปรวนไปเป็นธรรมดา ควรหรือเพื่อจะตามเห็นสิ่งนั้น ว่านั่น
 ของเรา เราเป็นนั่นเป็นนี่ นั่นเป็นตนของเรา หาอย่างนั้นไม่ พระเจ้าข้า
 เพราะเหตุนั้นแล ภิกษุทั้งหลาย รูปร่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นอดีต
 กดี อนาคตกดี ปัจจุบันกดี ภายในกดี ภายนอกกดี หยาบกดี ละเอียดกดี
 ดี เสวกดี ประณีตกดี อันใดมีในที่ไกลกดี ในที่ใกล้กดี รูปทั้งหมดก็เป็น
 สักว่ารูป นั่นไม่ใช่ของเรา เราไม่เป็นนั่นเป็นนี่ นั่นไม่ใช่ตนของเรา
 ดังนี้

ข้อนี้ อันท่านทั้งหลายพึงเห็นด้วยปัญญาอันชอบตามเป็นจริง
 แล้วอย่างนั้น เวทนาอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นอดีตกดี อนาคตกดี ปัจจุบัน
 กดี ฯลฯ นั่นไม่ใช่ตนของเรา ดังนี้

ข้อนี้ อันท่านทั้งหลายพึงเห็นด้วยปัญญาอันชอบตามเป็นจริง
 แล้วอย่างนั้น สัญญาอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นอดีตกดี อนาคตกดี
 ปัจจุบันกดี ฯลฯ นั่นไม่ใช่ตนของเรา ดังนี้

ข้อนี้ อันท่านทั้งหลายพึงเห็นด้วยปัญญาอันชอบตามเป็นจริง
 แล้วอย่างนั้น สังขารทั้งหลายเหล่าใดเหล่าหนึ่ง ที่เป็นอดีตกดี อนาคตกดี
 ปัจจุบันกดี ฯลฯ นั่นไม่ใช่ตนของเรา ดังนี้

ข้อนี้ อันท่านทั้งหลายพึงเห็นด้วยปัญญาอันชอบตามเป็นจริง
 แล้วอย่างนั้น วิญญาณอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นอดีตกดี อนาคตกดี
 ปัจจุบันกดี ฯลฯ นั่นไม่ใช่ตนของเรา ดังนี้

ข้อนี้ อันท่านทั้งหลายพึงเห็นด้วยปัญญาอันชอบตามเป็นจริง
แล้วอย่างนั้น ดังนี้. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ได้สดับแล้วเห็นอยู่
อย่างนี้ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในรูป ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในเวทนา ย่อมเบื่อ
หน่ายทั้งในสัญญา ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในสังขารทั้งหลาย ย่อมเบื่อหน่าย
ทั้งในวิญญาณ เมื่อเบื่อหน่าย ย่อมคลายความคิด เพราะคลายความคิด
จิตก็พ้น

เมื่อจิตพ้นแล้ว ก็เกิดญาณรู้ว่าพ้นแล้ว ดังนี้ อริยสาวกนั้น ย่อม
ทราบชัดว่าชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์เราได้ด้อยูบแล้ว กิจที่ควรทำเราได้
ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นอีกเพื่อความเป็นอย่างนี้มีไฉน? พระผู้มีพระภาคเจ้าได้
ตรัสพระสูตรนี้จบลง พระภิกษุปัญจวัคคีย์ก็มีใจยินดี เพลิดเพลินภายิต
ของพระผู้มีพระภาคเจ้า ก็แลเมื่อเวैयाกรณ์นี้ อันพระผู้มีพระภาคเจ้า
ตรัสอยู่ จิตของพระภิกษุปัญจวัคคีย์พ้นแล้วจากอาสวะทั้งหลาย ไม่มี
มั่นด้วยอุปาทานแล.

อาทิตตปริยายสูตร (แปล)

อันข้าพเจ้า (คือพระอนนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัย
หนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่คยาสีสะ ใกล้แม่น้ำคยา กับ
ด้วยพระภิกษุพັນหนึ่ง ในกาลนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเตือน
พระภิกษุทั้งหลาย (ให้ตั้งใจสดับพุทธภาษิตนี้) ว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
สิ่งทั้งปวงเป็นของร้อน ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อะไรเล่าชื่อว่าสิ่งทั้งปวง
เป็นของร้อน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย จักขุ (คือนัยน์ตา) เป็นของร้อน รูป
ทั้งหลายเป็นของร้อน วิญญาณอาศัยจักขุเป็นของร้อน สัมผัสอาศัยจักขุ
เป็นของร้อน ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะจักขุสัมผัสเป็นปัจจัย แม้

อันใด เป็นสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ก็ดี ไม่ใช่สุขก็ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือราคะ เพราะไฟคือโทสะ เพราะไฟคือโมหะ ร้อนเพราะความเกิด เพราะความแก่และความตาย เพราะความโศกเพราะความร่ำไรร่ำพัน เพราะความทุกข์ เพราะความเสียใจ เพราะความคับแค้นใจ เราจึงกล่าวว่าเป็นของร้อน

โสตตะ (คือหู) เป็นของร้อน เสียงทั้งหลายเป็นของร้อน วิญญาณอาศัยโสตตะเป็นของร้อน สัมผัสอาศัยโสตตะเป็นของร้อน ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะโสตตะสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด เป็นสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือ ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือราคะ ฯลฯ เราจึงกล่าวว่าเป็นของร้อน

มานะ (คือจมูก) เป็นของร้อน กลิ่นทั้งหลายเป็นของร้อน วิญญาณอาศัยมานะเป็นของร้อน สัมผัสอาศัยมานะเป็นของร้อน ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะมานะสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด เป็นสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือ ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือราคะ ฯลฯ เราจึงกล่าวว่าเป็นของร้อน

ชีวหา (คือลิ้น) เป็นของร้อน รสทั้งหลายเป็นของร้อน วิญญาณอาศัยชีวหาเป็นของร้อน สัมผัสอาศัยชีวหาเป็นของร้อน ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะชีวหาสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด เป็นสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือ ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือราคะ ฯลฯ เราจึงกล่าวว่าเป็นของร้อน

กายเป็นของร้อน โภฏฐัพพะ (คือสิ่งที่ถูกต้องทางกาย) เป็นของร้อน วิญญาณอาศัยกายเป็นของร้อน สัมผัสอาศัยกายเป็นของร้อน ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะกายสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด เป็นสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือ ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือราคะ ฯลฯ เราจึงกล่าวว่าเป็นของร้อน

মনะ (คือใจ) เป็นของร้อน ธรรมทั้งหลาย (คืออารมณ์ที่เกิดแก่ใจ) เป็นของร้อน วิญญาณอาศัยมนะเป็นของร้อน สัมผัสอาศัยมนะเป็นของร้อน ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะมโนสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด เป็นสุขก็ดี ทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี แม้อันนั้น ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือราคะ ฯลฯ เราจึงกล่าวว่าเป็นของร้อน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ได้สดับมาแล้ว เห็นอยู่อย่างนี้ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในจักขุ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในรูปทั้งหลาย ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในวิญญาณอาศัยจักขุ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในสัมผัสอาศัยจักขุ ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะจักขุสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด เป็นสุขก็ดี เป็นทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในความรูสึกนั้น

ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในโสตตะ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในเสียงทั้งหลาย ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในวิญญาณอาศัยโสตตะ ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในสัมผัสอาศัยโสตตะ ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะโสตตะสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด เป็นสุขก็ดี เป็นทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี ย่อมเบื่อหน่ายทั้งในความรูสึกนั้น

ย่อมน้อมเบื่อนายทั้งในมานะ ย่อมเบื่อนายทั้งในกลิ่นทั้งหลาย
 ย่อมเบื่อนายทั้งในวิญญาณอาศัยมานะ ย่อมเบื่อนายทั้งในสัมผัส
 อาศัยมานะ ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะมานะสัมผัสเป็นปัจจัย
 แม้อันใด เป็นสุขก็ดี เป็นทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี ย่อมเบื่อนาย
 ทั้งในความรู้สึกนั้น

ย่อมน้อมเบื่อนายทั้งในชีวหา ย่อมเบื่อนายทั้งในรสทั้งหลาย
 ย่อมเบื่อนายทั้งในวิญญาณอาศัยชีวหา ย่อมเบื่อนายทั้งในสัมผัส
 อาศัยชีวหา ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะชีวหาสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด
 เป็นสุขก็ดี เป็นทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี ย่อมเบื่อนายทั้ง
 ในความรู้สึกนั้น

ย่อมน้อมเบื่อนายทั้งในกาย ย่อมเบื่อนายทั้งในโณฏฐัพพะ
 ทั้งหลาย ย่อมเบื่อนายทั้งในวิญญาณอาศัยกาย ย่อมเบื่อนายทั้งใน
 สัมผัสอาศัยกาย ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะกายสัมผัสเป็นปัจจัย
 แม้อันใด เป็นสุขก็ดี เป็นทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี ย่อมเบื่อนาย
 ทั้งในความรู้สึกนั้น

ย่อมน้อมเบื่อนายทั้งในমনะ ย่อมเบื่อนายทั้งในธรรมทั้งหลาย
 ย่อมเบื่อนายทั้งในวิญญาณอาศัยমনะ ย่อมเบื่อนายทั้งในสัมผัส
 อาศัยমনะ ความรู้สึกอารมณ์นี้ เกิดขึ้นเพราะมนอสัมผัสเป็นปัจจัย แม้อันใด
 เป็นสุขก็ดี เป็นทุกข์ก็ดี ไม่ใช่ทุกข์ ไม่ใช่สุขก็ดี ย่อมเบื่อนาย
 ทั้งในความรู้สึกนั้น

เมื่อเบื่อนาย ย่อมคลายคิด เพราะคลายคิด จิตก็พ้น เมื่อจิตพ้น
 ก็มีญาณรู้ว่าพ้นแล้ว อริยสาวกนั้นย่อมทราบชัดว่า ชาติสิ้นแล้ว
 พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำได้ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นอีกเพื่อความ
 เป็นอย่างนี้มีไม่ได้มี พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสธรรมปริยายอันนี้แล้ว
 พระภิกษุเหล่านั้นก็มีใจยินดี เพติณภษิตของพระผู้มีพระภาคเจ้า ก็แล

เมื่อเวรยากรรมอันนี้ อันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสอยู่ จิตของพระภิกษุพัน
รูปนั้นก็พ้นจากอาสวะทั้งหลาย ไม่ติดมันด้วยอุปาทานแล.